

2. del: Poseben del v zvezi s posebnimi obveznostmi iz protokolov

Opomba: Na vprašanja v posebnem delu morajo odgovoriti samo pogodbenice, ki jih ustrezni protokoli mednarodnopravno zavezujejo. Vrstni red, po katerem se obravnavajo posamezni protokoli, sledi vrstnemu redu popisa strokovnih področij v 2. odst. 2. člena AK.

A. Protokol o izvajanju Alpske konvencije iz leta 1991 na področju urejanja prostora in trajnostnega razvoja (Protokol z dne 20.12.1994)

4. člen Protokola Urejanje prostora in trajnostni razvoj – mednarodno sodelovanje

1. Ali spodbujate okrepljeno mednarodno sodelovanje med posameznimi pristojnimi institucijami pri pripravi načrtov in/ali programov za urejanje prostora in trajnostni razvoj (v smislu 8. člena Protokola Urejanje prostora in trajnostni razvoj) za državno in regionalno raven?

Da	X ¹	Ne	
----	----------------	----	--

2. Ali vaša dežela spodbuja okrepljeno mednarodno sodelovanje med posameznimi pristojnimi institucijami pri opredeljevanju sektorskega planiranja, ki pomembno vpliva na prostor?

Da	X ²	Ne	
----	----------------	----	--

3. Ali si v okviru sodelovanja v mejnih območjih prizadevate za usklajevanje prostorskega planiranja, gospodarskega razvoja in okoljskih zahtev?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, kako? Navedite primere.

1. **Celovita presoja vplivov na okolje** (direktiva 2001/42/ES, prevzeta v Italiji z zakonskim dekretom (ZD) št. 152 z dne 3. aprila 2006 predpisuje posvetovanje s tretjimi državami, če bi plani ali programi, ki so v postopku presoje, lahko imeli pomembne čezmejne vplive.
2. Eden od ciljev **Delovne skupnosti alpskih dežel** "Arge Alp" je varčna in odgovorna raba prostora v postopkih planiranja.
3. Z izmenjavo izkušenj v okviru Mreže občin "Povezanost v Alpah".
4. Navajamo nekatere primere pomembnih **projektov Interreg**:
  - Interreg IIC- CADSES 1994-1999; Projekt "Vision Planet" za razvoj perspektive

¹ Posebno s projekti Interreg kot so npr. tisti, ki jih navajamo v odgovoru na 3. vprašanje, in s sodelovanjem v Evroregijah.

² Kot zgoraj

integriranega in usklajenega prostorskega planiranja za srednjeevropska, podonavska in jadranska območja.

- Interreg IIIA CBC/ PHARE Italija – Slovenija 2000-2006; Projekt “**Skupno prostorsko planiranje TRANS PLAN**”, s katerim analiziramo potencial in možno vlogo prostorskega planiranja in programiranja za usklajen in trajnosten razvoj čezmejnega območja, ki obsega prostor Goriške pokrajine in Goriške regije.
- Interreg IIIB Alpski prostor 2000-2006; Projekt “**ClimChAlp**” za snovanje planerskih strategij za prilagajanje klimatskim spremembam upoštevajoč tudi prizadete gospodarske sektorje (WP7).
- Interreg IIIB Alpski prostor 2000-2006; Projekt “**TUSEC – IP**” za usmerjanje planiranja k trajnostnim umestitvam gospodarskih dejavnosti in k varčni rabi tal.
- Interreg IIIA ALCOTRA Italija – Francija 2000-2006; Projekt “**Schéma de développement durable de l’Espace Mont-Blanc**” (“Shema trajnostnega razvoja območja Mont Blanka”) za uvedbo vzorca trajnostnega razvoja na tem čezmejnem območju.
- Interreg IIIA ALCOTRA Italija – Francija 2000-2006; Projekt “**COGEVA VAHSA - COopération, GEstion et VALorisation des espaces protégés de la Vallée d’Aoste et de la Haute-Savoie**” (“Sodelovanje, upravljanje in ovrednotenje zavarovanih območij Doline Aoste in gornje Savoie”) za trajnostni razvoj zavarovanih območij (s posebno pozornostjo do varstva biotske raznolikosti in ravnovesij ekosistema) tudi s pomočjo izdelave planov upravljanja s prostorom.

5. Evroregija Insubrica Ticino (CH) in pokrajine Varese, Como, Lecco, Verbano, Cusio, Ossola in Novara

- Evroregija Novo Raetia:

- Evroregija Eugregio Tridentinsko –Gornje Poadižje: Tirol, Südtirol, Trentino

- Evroregija Adrija-Alpe-Panonija: Veneto, Slovenija, Koroška, Štajerska, Gradiščanska, Győr-Moson-Sopron, Somogy, Zala, Vas, Baranja, Tolna, Vojvodina

- Evroregija Alpe-Sredozemlje: regije Piemont, Ligurija, Dolina Aosta, Rhône-Alpes in Provence-Alpes-Côte

6. Espace Mont Blanc, omenjena je tudi Delovna skupnost Alpe-Jadran

7. Sodelovanje v okviru projektov za brenerski bazični predor in za železnico Torino Lyon v okviru neke evropske družbe.

8. Implementacija čezmejne PVO.

4. Naredite križec pri obliki (oblikah), ki najbolj opisuje (opisujejo) sodelovanje.	
Bilateralni sporazumi	X
Multilateralni sporazumi	X
Finančna pomoč	X
Dodatno izobraževanje/usposabljanje	
Skupni projekti	X
Druge oblike	X
Če ste naredili križec pri „druge oblike“, navedite podrobnosti sodelovanja.	
Posvetovanje s tretjimi državami med postopkom celovite presoje vplivov na okolje za plane ali programe planov z morebitnimi čezmejnimi vplivi ter za projekte.	
Pojasnite, katera oblika (oblike) sodelovanja najbolj deluje (delujejo) in zakaj.	
Med oblikami sodelovanja so najbolj uspešni skupni projekti, ker zagotavljajo homogenost in enako izvajanje skupnih kriterijev in sprejetih pravil. Poleg tega omogočajo široko participacijo institucionalnih nosilcev in stakeholderjev ter zagotavljajo tesno navezanost na prostor.	

6. člen Protokola Urejanje prostora in trajnostni razvoj – Usklajevanje politike na različnih področjih

5. Ali obstajajo potrebni instrumenti za usklajevanje sektorskih politik, da bi pospešili trajnostno rabo v alpskem prostoru?

Da	X ³	Ne	
----	----------------	----	--

6. Ali so obstoječi instrumenti primerni za preprečevanje nevarnosti zaradi enostranske rabe prostora?			
Da	X	Ne	
Če je odgovor da, navedite primere.			
Npr. planiranje okrajnih hidrografskih območij (zasnovano z ZD-jem 152/2006) je bilo predvideno prav za preprečevanje enostranske rabe vodnih virov.			
Koordinacijski prostorski plani (PTC) imajo vlogo generalnega instrumenta programiranja, s katerim se usklajujejo generalni regulacijski plani občin. PTC-ji niso v svoji zasnovi pravi urbanistični plani, njihova naloga je usklajevanje vseh oblik aktivnosti (nanašajo se torej na promet, komunikacije, industrijo, trgovino, javne storitve, kulturne dejavnosti itd.).			
Posebej za alpsko območje obstajajo urbanistični plani gorskih skupnosti (zasnovani z ZD-jem DLGS 1102/1972), ki urejajo urbanizem, prostor, okolje, razvoj in regionalne prostorske krajinske plane.			

8. člen Protokola Urejanje prostora in trajnostni razvoj – Priprava načrtov in/ali programov za urejanje prostora in trajnostni razvoj

7. Odgovorite na naslednja vprašanja tako, da naredite križec pri „da“ ali „ne“.	Da	Ne
Ali opredeljujete usmeritve trajnostnega razvoja in urejanja prostora za med seboj povezana območja z načrti in/ali programi za urejanje prostora in trajnostni razvoj?	X ⁴	
Ali pripravljajo načrte in/ali programe za urejanje prostora in/ali trajnostni	X ⁵	

³ Da, s pomočjo koordinacijskih prostorskih planov na pokrajinski in regionalni ravni (le-ti so bili zasnovani z ZD-jem 142/1990, na začetku so bili uvedeni z zakonom 1150/1942, danes pa jih ureja zakon 380/2001 "Enotno besedilo za področje urbanizma")

⁴ Generalni občinski regulacijski plan; Urbanistični plan Gorskih skupnosti; Pokrajinski prostorski koordinacijski plan; Regionalni prostorski koordinacijski plan; Regionalni krajinski plan; Plan regionalnih krajin; Plan okrajnih hidrografskih območij, Plan območij Natura 2000, Plani nacionalnih parkov

⁵ Pristojni organi za planiranje so (po hierarhiji navzdol): ustanova za hidrografska območja, regija, pokrajina, gorska skupnost, občina.

razvoj za ves alpski prostor za to pristojne teritorialne skupnosti?		
Ali sodelujejo pri pripravi načrtov in/ali programov, po potrebi tudi čezmejno, sosednje teritorialne skupnosti?	X ⁶	
Ali se načrti in/ali programi za urejanje prostora in trajnostni razvoj usklajujejo med različnimi teritorialnimi ravnimi?	X ⁷	
Ali izdelujete pred pripravo in uresničevanjem načrtov in/ali programov posnetke stanja in študije, da bi opredelili posebne značilnosti določenih območij?	X ⁸	
Ali upoštevate pri pripravi in izvedbi načrtov in/ali programov posebnosti območja, ugotovljene v predhodnih posnetkih stanja in študijah?	X	
Ali redno preverjate načrte in/ali programe?	X	

8. Če redno preverjate načrte in programe, v kakšnih časovnih presledkih jih preverjate oziroma kaj je razlog za preverjanje?

Veljavnost regionalnih/pokrajinskih programskih planov traja 10 let.

Veljavnost urbanističnih planov Gorskih skupnosti traja 10 let.

⁶ Npr. celovita presoja vplivov na okolje (direktiva 2001/42/ES, prevzeta v Italiji z ZD-jem št. 152 z dne 03. aprila 2006) predvideva posvetovanje s tretjimi državami v primeru, da ima obravnavani plan pomembne čezmejne vlive.

⁷ Npr. pred sprejetjem pokrajinskega koordinacijskega prostorskega plana poteka posvetovanje med pokrajinsko upravo in občinskimi upravami.

⁸ Npr. za izdelavo generalnega regulacijskega plana je obvezna predložitev dokumentacije o stanju okolja (preliminarni regulacijski plani, krajinske omejitve, geološko, hidrogeološko in seizmično stanje, območja SIC in mreža Natura 2000, karta rabe tal, primarna komunalna infrastruktura, cestna infrastruktura, programi nadrejenih organov). Za izdelavo krajinskega plana je predviden "pregled prostora, na katerega se nanaša planiranje, z analizo krajinskih danosti, ki so jih povzročile narava, zgodovina in skupno delovanje la-teh" v smislu 143. člena ZD-ja št. 42 z dne 22. januarja 2004, popravljenega z ZD-jem št. 63 z dne 26. marca 2008.

9. člen Protokola Urejanje prostora in trajnostni razvoj – Vsebina načrtov in/ali programov za urejanje prostora in trajnostni razvoj

9. Ali obsegajo načrti in/ali programi za urejanje prostora in trajnostni razvoj na najustreznejši teritorialni ravni in v skladu s posameznimi prostorskimi danostmi v zvezi s posameznimi (podčrtanimi) naslovi zlasti naslednje?	Da	Ne
<u>V zvezi z regionalnim gospodarskim razvojem:</u>		
Ukrepi, ki tam živečemu prebivalstvu omogočajo zadovoljive možnosti za zaslužek in zagotavljajo oskrbo z blagom in storitvami, potrebnimi za družbeni, kulturni in gospodarski razvoj ter enake možnosti	X ⁹	
Ukrepi, ki pospešujejo gospodarsko raznovrstnost zaradi odpravljanja strukturnih slabosti in nevarnosti enostranske rabe prostora	X ¹⁰	
Ukrepi, ki krepijo sodelovanje med turizmom, kmetijstvom in gozdarstvom ter obrtjo, še posebej s povezovanjem dejavnosti, ki ustvarjajo nova delovna mesta	X ¹¹	
<u>V zvezi s podeželskim prostorom:</u>		
Ohranitev površin, primernih za kmetijstvo, pašništvo in gozdarstvo	X ¹²	
Opredelitev ukrepov za ohranjanje in nadaljnji razvoj kmetijstva in gozdarstva na hribovitem območju	X ¹³	
Ohranitev in ponovna vzpostavitev območij z visoko ekološko in kulturno vrednostjo	X ¹⁴	
Opredelitev potrebnih površin in naprav za prostočasne dejavnosti, ki so združljive z drugimi rabami tal	X ¹⁵	

⁹ V koordinacijskih prostorskih planih (na ravni regij in avtonomnih pokrajin). Strateške usmeritve so namenjene izboljšanju stanja infrastruktur za kmetije ter revitalizaciji podeželske gradbene dediščine. Gorskim kmetovalcem se priznavajo prispevki, tudi zato, da bi mladino ponovno približali kmetijstvu. Predvidevajo tudi plan za industrijske objekte, obrtne cone in strateške usmeritve za gospodarski razvoj.

¹⁰ Kot zgoraj

¹¹ V KPP-jih, v planih razvoja podeželskih območij (plan razvoja podeželskih območij je programski dokument, ki ga izdelajo regije na osnovi novega evropskega vzorca SKP-ja), v urbanističnih planih Gorskih skupnosti.

¹² Npr. s pomočjo sektorskih planov za hribovska kmetijska območja (npr. plan razvoja kmetijskih območij regije Lombardije), predvsem na osnovi GRP-jev in občinskih krajinskih planov, s katerimi se določijo cone (gradbene cone, kmetijske cone), ter z gozdarskimi zakoni in plani za urejanje gozdov.

¹³ Nacionalna in regionalna zakonodaja obravnava hribovska kmetijstvo kot odločilni element za ohranitev okolja; z nagrajevanjem kmetov za vzdrževanje pospešujejo njihovo navzočnost v prostoru in uporabo okolju prijaznih oblik proizvodnje.

¹⁴ Predvsem z instrumenti regionalnega in/ali pokrajinskega ter občinskega krajinskega plana, zavarovanih območij (nacionalnih parkov, regionalnih/pokrajinskih parkov/rezervatov, rezervatov), zavarovanjem kulturne dediščine, z Listino o naravi.

¹⁵ Predvsem na ravni GRP-jev in KPP-jev.

Opredelitev območij, na katerih se je potrebno zaradi naravnih nevarnosti v največji možni meri izogibati gradnji objektov in naprav	X ¹⁶	
<u>V zvezi s poselitvenim prostorom:</u>		
Ustrezna in gospodarna omejitev poselitvenih območij, vključno z ukrepi, ki zagotavljajo njihovo dejansko pozidavo	X ¹⁷	
Zagotovitev potrebnih lokacij za gospodarske in kulturne dejavnosti, oskrbo ter prostočasne dejavnosti	X ¹⁸	
Opredelitev območij, na katerih se je potrebno zaradi naravnih nevarnosti v največji možni meri izogibati gradnji objektov in naprav	X ¹⁹	
Ohranjanje in urejanje zelenih površin v naseljih in rekreacijskih površin na obrobju naselij	X ²⁰	
Omejevanje gradnje počitniških stanovanj	X ²¹	
Usmerjanje in zgostitev naselij ob prometnicah in/ali ob že obstoječih pozidavah	X ²²	
Ohranjanje značilnih naselbinskih zasnov	X ²³	
Ohranjanje in ponovna vzpostavitev značilne stavbne dediščine	X ²⁴	
<u>V zvezi z varstvom narave in krajine:</u>		
Določitev območij varstva narave in krajine ter sektorjev varstva voda in drugih naravnih življenjskih osnov	X	
Določitev območij miru in drugih območij, na katerih so objekti in naprave ter	X	

¹⁶ Opredelitve v kartah hidrogeoloških tveganj in v krajinskih planih. Glej op. št. 8.

¹⁷ Opredelitve v GRP-jih..

¹⁸ Opredelitve v GRP-jih in KPP-jih.

¹⁹ Glej op. št. 15.

²⁰ Opredelitve v GRP-jih.

²¹ Regije imajo to možnost, če hočejo opravljati strateške izbire s pomočjo sprejemanja namenskih zakonov, predvsem z opredelitvami za gradnje pod ugodnimi ali dogovorjenimi pogoji. V pokrajini Bocen je samo 16% gradbenega prostora namenjenega prostemu trgu. Za ostalih 84 % so predvideni strogi kriteriji (stalno bivanje, itd.).

²² Opredelitve v GRP-jih

²³ Predvsem prek KPP-jev in krajinskih planov. V nekaterih regijah, npr. v avtonomni pokrajini Bocen in v Piemontu, imajo sektorske plane za promet.

²⁴ Značilne urbane lokacije so zavarovane z KPP-ji in GRP-ji, nekatere stavbe varuje tudi spomeniško varstvo. Zakon št. 378 z dne 24. decembra 2003: za podrobnosti o zakonu glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005 (stran 126).

druge moteče dejavnosti omejene ali prepovedane		
<u>V zvezi s prometom:</u>		
Ukrepi za izboljšanje regionalnih in medregionalnih povezav	X ²⁵	
Ukrepi za spodbujanje uporabe prometnih sredstev, ki so sprejemljiva za okolje	X	
Ukrepi za krepitev usklajevanja in sodelovanja med različnimi prometnimi sredstvi	X	
Ukrepi za umiritev prometa in po potrebi za omejitev prometa z motornimi vozili	X	
Ukrepi za izboljšanje ponudbe javnih prometnih sredstev za tam živeče prebivalstvo in goste	X ²⁶	

Prostor za morebitne dodatne opombe k 9. vprašanju:

²⁵ Opredelitve v KPP-jih.

²⁶ Za vprašanja v zvezi s prometom glej vprašalnik o Protokolu promet, splošni in posebni del.

10. člen Protokola Urejanje prostora in trajnostni razvoj – Sprejemljivost projektov

10. Ali ste zagotovili potrebne pogoje za presojo neposrednih in posrednih vplivov projektov, ki lahko bistveno in trajno vplivajo na naravo, krajino, stavbno dediščino in prostor?			
Da	X	Ne	
Če je odgovor da, kako?			
S presojo planov in projektov s strani komisij za PVO, COP, za IOPP (integrirano okoljsko presojo projektov) in PO (presojo obremenitve) ter občinskih urbanističnih predpisov.			

11. Ali pri tej presoji upoštevate življenjske razmere tam živečega prebivalstva (še posebej njegove želje na področju gospodarskega, družbenega in kulturnega razvoja)?			
Da	X	Ne	
Če je odgovor da, kako?			
Na osnovi enega od temeljnih načel zakonodaje v zvezi s presojami PVO/COP je potrebno za vsak posamezen primer določiti, opisati in nato oceniti neposredne in posredne posledice sprejetja nekega plana oziroma programa ali izvajanja nekega projekta, med drugim tudi za človeka.			
S pomočjo sektorskih razvojnih planov alpskih regij in pokrajin.			
Glej 3. vprašanje splošnega dela o prebivalstvu in kulturi (24. stran italijanskega poročila iz leta 2005).			

12. Ali upoštevate rezultat te presoje neposrednih in posrednih vplivov projektov pri odločanju o izdaji dovoljenj za projekte ali o njihovem izvajanju?			
Da	X	Ne	

Če je odgovor da, kako?

Komisije za PVO, COP in PO lahko zahtevajo revizijo planov ali projektov, lahko pa izdajo tudi negativno mnenje.

13. Ali pravočasno obveščate pristojne organe sosednje pogodbenice, kadar določen projekt vpliva na ureditev prostora in trajnostni razvoj ter na okoljske razmere te pogodbenice? (Za pravočasno obveščanje v tem smislu gre le v primeru, če se informacija posreduje tako zgodaj, da lahko prizadeta pogodbenica presodi projekt in zavzame stališče ter se to stališče upošteva pri sprejemanju odločitve.)

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, navedite enega ali več primerov, v katerih je prišlo do pravočasnega obveščanja. Navedite tudi, če ste in kako ste nato upoštevali morebitno stališče.

- Mednarodno usklajevanje kot ga določa UNECE z **Espoo konvencijo**; zakon št. 640 z dne 3. novembra 1994: za podrobnosti o zakonu glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005 (stran 41).
- **Celovita okoljska presoja** (direktiva 2001/42/ES, prevzeta v Italiji z ZD-jem št. 152 z dne 03. aprila 2006) predvideva posvetovanje s tretjimi državami v primeru, da ima lahko plan ali program, za katerega se opravi presoja, pomembne čezmejne posledice. Za podrobnosti glej tudi odgovor na vprašanje št.3.
- Kot primer lahko analiziramo brenerski bazični predor (predor dolžine 56 km s štirimi tiri za tovorni promet): v smislu zakon št. 443 z dne 21. decembra 2001, znanega z imenom "Legge Obiettivo", ki se izvaja z ZD-jem z dne 20. avgusta 2002, je s sklepom pokrajinske vlade št. 2075 z dne 16. junija 2003 avtonomna pokrajina Bocen sprejela preliminarni projekt, ki je bil po sprejetju na medministrski komisiji za ekonomsko programiranje in po pozitivnem mnenju PVO-ja v Italiji in Avstriji sprejet s sklepom št. 89 Italijanske republike z dne 20. decembra 2004. Vse to so spremljali dogovori med Republiko Avstrijo in Italijansko republiko, ki so bili podpisani 30. aprila 2004 na Dunaju in ratificirani v Italiji z zakonom št. 115 z dne 6. marca 2006. Za podrobnosti glej poročilo o Protokolu promet, opomba št. 11.

14. Ali sosednje pogodbenice pravočasno obveščajo vašo deželo, če njihov projekt vpliva oziroma bi lahko vplival na ureditev prostora in trajnostni razvoj ter okoljske razmere v vaši deželi? (Za pravočasno obveščanje v tem smislu gre le v primeru, če se informacija posreduje tako zgodaj, da lahko prizadeta pogodbenica presodi projekt in zavzame stališče ter se to stališče upošteva pri sprejemanju odločitve.)

Da	X	Ne vedno		Ne	
----	---	----------	--	----	--

Če je odgovor da, navedite primer. Če ste naredili križec pri „ne“ ali „ne vedno“, navedite primer

ali primere, ko vaša dežela ni bila obveščena, z navedbo posamezne pogodbenice, in približen datum, ko je bil izveden projekt, za katerega niste dobili nobenega obvestila.

Glej brenerski bazični predor. Okoljska študija Sia je bila izvedena v dogovoru, postopki so bili dogovorjeni, potekala je intenzivna izmenjava informacij.

11. člen Protokola Urejanje prostora in trajnostni razvoj – Raba virov, storitve splošnega pomena, naravne ovire za proizvodnjo in omejitve rabe virov

15. Ali ste proučili, če je glede na notranje pravne predpise možno zaračunati uporabnikom alpskih virov tržno ceno, ki vključuje stroške razpoložljivosti omenjenih virov glede na njihovo gospodarsko vrednost?			
Da		Ne	
Če je odgovor da, kakšen je bil rezultat?			

16. Ali ste proučili, če je glede na notranje pravne predpise možno povrniti stroške za storitve splošnega pomena?			
Da	X	Ne	
Če je odgovor da, kakšen je bil rezultat?			
PVO predvideva izvajanje kompenzacijskih ukrepov za vplive plana.			

17. Ali ste proučili, če je glede na notranje pravne predpise možno zagotoviti primerno nadomestilo gospodarskim dejavnostim, ki so prizadete zaradi naravnih ovir za proizvodnjo, zlasti v kmetijstvu in gozdarstvu?

Da		Ne	
----	--	----	--

Če je odgovor da, kakšen je bil rezultat?

V razvojnih planih za podeželska območja so predvidene subvencije za hribovsko kmetijstvo in gozdarstvo.

18. Ali ste proučili, če je glede na notranje pravne predpise možno zagotoviti primerno odškodnino na temelju pravnih predpisov ali pogodb, kadar je za okolje sprejemljiva gospodarska raba potenciala naravnega prostora dodatno bistveno omejena?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, kakšen je bil rezultat?

Obstajajo kmetijske subvencije za kmetijsko rabo v prid okoljskega varstva: urejajo jih podeželski programi (v okviru izvajanja skupne kmetijske politike).

12. člen Protokola Urejanje prostora in trajnostni razvoj – Ukrepi gospodarske in finančne politike

19. Ali ste proučili, če lahko v tem protokolu opredeljen trajnostni razvoj alpskega prostora podprete s kompenzacijskimi ukrepi med teritorialnimi skupnostmi na ustrezni ravni?			
Da	X	Ne	
Če je odgovor da, kakšen je bil rezultat?			
Ukrepi za pospeševanje trajnostnega razvoja alpskega območja so navedeni v nacionalnem strateškem okvirnem dokumentu za regionalne razvojne politike 2007-2013.			

20. Ali ste proučili, če lahko spodbujate v tem protokolu opredeljen trajnostni razvoj alpskega prostora s preusmeritvijo politik na tradicionalnih področjih in smiselno uporabo obstoječih subvencijskih sredstev?			
Da	X	Ne	
Če je odgovor da, kakšen je bil rezultat?			
Zakon o hribovskih območjih.			

21. Ali ste proučili, če lahko spodbujate v tem protokolu opredeljen trajnostni razvoj alpskega prostora s podpiranjem čezmejnih projektov?			
Da	X	Ne	
Če je odgovor da, kakšen je bil rezultat?			
Npr. okrepitev železniške in ne cestne mreže (pr. brenerski bazični predor skupaj z Avstrijo) in projekti Interreg ali Alpski prostor kot so ClimChAlp, TRANS PLAN, ModelPlan, TUSEC-IP, Schéma de développement durable de l'Espace Mont-Blanc in ostali (za opis			

projektov glej vprašanje št. 3). EUREGIO; Projekti v okviru Arge Alp, Alpe-Jadrana.

22. Ali ste proučili/ali proučujete posledice obstoječih in prihodnjih ukrepov gospodarske in finančne politike na okolje in prostor?

Da		Ne	
----	--	----	--

Če je odgovor da, ali dajete prednost tistim ukrepom, ki so združljivi z varstvom okolja in s cilji trajnostnega razvoja?

Da		Ne	
----	--	----	--

Če je odgovor da, navedite primere.

--

13. člen Protokola Urejanje prostora in trajnostni razvoj – Dopolnilni ukrepi

23. Ali ste sprejeli strožje ukrepe, kot so ukrepi, predvideni v protokolu?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, katere?

Številni zakoni gredo v smeri ciljev tega protokola (čeprav ni še ratificiran), sprejeti pa so bili po podpisu le-tega (20. december 1994).

Težave pri izvajanju Protokola Urejanje prostora in trajnostni razvoj

24. Ali ste imeli oz. imate težave pri izvajanju protokola?

Da		Ne	
----	--	----	--

Če je odgovor da, kakšne?

Italijanska republika ni še ratificirala protokola.

Ocena učinkovitosti sprejetih ukrepov

25. Ocenite učinkovitost sprejetih ukrepov!

Prostor za morebitne dodatne opombe:

Glosar:

GRP: Generalni regulacijski plan

PSR: Plan razvoja podeželja

KPP: Koordinacijski prostorski plan

B. Protokol o izvajanju Alpske konvencije iz leta 1991 na področju varstva tal (Protokol z dne 16.10.1998)

2. člen Protokola Varstvo tal – Temeljne obveznosti

1. Ali dajejo pravni in upravni ukrepi vidikom varovanja prednost pred vidiki rabe, če obstaja nevarnost težje in trajne prizadetosti funkcijske sposobnosti tal?			
Da	X	Ne	
Če je odgovor da, kako to zagotavljate? Navedite tudi ustrezne predpise.			
S pomočjo preventivnih instrumentov kot so PVO, COP in PO (za območja Natura 2000) ¹ ter na osnovi določil, ki jih na nacionalni ravni določa 65. člen zakonskega dekreta št. 152 z dne 3. aprila 2006.			

2. Ali ste proučili, če je možno z davčnimi in/ali finančnimi ukrepi podpreti ukrepe za varstvo tal, opredeljene kot cilj pri udejanjanju tega protokola?			
Da	X	Ne	
Če je odgovor da, kakšen je bil rezultat?			
Davčni ukrepi za pospeševanje varstva ali vzpostavitve prvotnega stanja tal in hidrogeološke varnosti so številni, kot bo razvidno iz odgovorov na naslednja vprašanja.			

¹ Instrumenti za preverjanje vplivov posameznih posegov:

- PVO na nacionalni ravni: zakon št. 6 z dne 8. julija 1986 in kasnejše spremembe;
- PVO na regionalni ravni, DPR št.146 z dne 12. aprile 1996 za zakon št. 146 z dne 22. februarja 1994 in kasnejše spremembe;
- Celovita okoljska presoja, zak. dekret št.152 z dne 3. aprila 2006
- Presoja obremenitve (za območja Natura 2000), 5. člen DPR-a št. 357 z dne 8. septembra 1997

Načela "preprečevanja", "previdnosti" ter "kompenzacije in povračila za okoljsko škodo" so vključena v zakonski dekret št. 152 z dne 3. aprila 2006 in v naslednji ZD št. 4 z dne 16. januarja 2008

3. Ali posebej spodbujate ukrepe, ki so v skladu z varčno in okolju prijazno rabo tal?			
Da	X	Ne	
Če je odgovor da, kako?			
<p>Državna zakonodaja določa, da mora načrtovanje, planiranje in izvajanje posegov za zagotavljanje varstva tal, sanacije voda, uporabe in urejanja vodnih virov za potrebe racionalnega ekonomskega in socialnega razvoja potekati ob nenehnem spremljanju sektorja rudarskih dejavnosti, da se preprečijo poškodbe tal, vključno s pojavi erozije in nižanja strug in obal (Z št.183 z dne 18. maja 1989).</p> <p>Pri prostorskem planiranju in ekonomskem razvoju se upošteva vse, kar je povezano s potrebo po varovanju tal. Za ostale podrobnosti na to temo glej italijansko poročilo za splošni del (strani 74, 75 in 77).</p>			

5. člen Protokola Varstvo tal – Mednarodno sodelovanje

4. Na katerih izmed naslednjih področij spodbujate okrepljeno mednarodno sodelovanje med ustreznimi pristojnimi institucijami?	
Sestavljanje katastrov tal	
Opazovanje tal	X
Opredelitev in nadzorovanje območij varstva tal in obremenjenih tal	
Opredelitev in nadzorovanje območij ogroženosti	X
Zagotovitev in usklajevanje podatkovnih baz	X
Usklajevanje raziskav o varstvu tal v alpskem prostoru	X
Medsebojno poročanje	X

5. Naredite križec pri obliki (oblikah), ki najbolj opisuje (opisujejo) sodelovanje.	
Bilateralni sporazumi	
Multilateralni sporazumi	
Finančna pomoč	

Dodatno izobraževanje/usposabljanje	
Skupni projekti	X ²
Druge oblike	X
Če ste naredili križec pri „druge oblike“, navedite podrobnosti sodelovanja.	
<ul style="list-style-type: none"> - Platforma Naravne nevarnosti Alpske konvencije - PLANALP - Stalna komisija za urejanje prostora in varstvo okolja Delovne skupnosti Alpe-Jadran (članice so Lombardija, Veneto in Furlanija-Julijska krajina) - Sodelovanje regije Lombardije, avtonomne pokrajine Bocen in avtonomne pokrajine Trento v Delovni skupnosti alpskih dežel 	
Pojasnite, katera oblika (katere oblike) sodelovanja najbolj deluje (delujejo) in zakaj.	
<p>Najbolj uspešno obliko sodelovanja predstavljajo skupni projekti, saj zagotavljajo homogenost, enakomerno upoštevanje skupnih kriterijev in dogovorjenih pravil. Poleg tega omogočajo aktivnejšo participacijo institucionalnih subjektov in stakeholderjev, kar zagotavlja vzdrževanje tesnih stikov s prostorom.</p>	

6. člen Protokola Varstvo tal – Določitev zavarovanih območij

6. Ali upošteвате pri določitvi zavarovanih območij tudi tla, ki jih je vredno varovati?			
Da	X ³	Ne	
Ali pri tem ohranjate tudi pedološke in skalnate tvorbe z izredno značilnimi posebnostmi ali posebnim pomenom za dokumentiranje zgodovine zemlje?			
Da	X	Ne	
Če je odgovor da, navedite primere.			
Unesco pravkar obravnava možnost, da bi vključili Dolomite v seznam svetovne dediščine, predvsem na osnovi geoloških in geomorfoloških značilnosti te dolomitske gorske verige.			

² Opomba za 4. in 5. odgovor. Npr. s projektom Interreg III B – Alpine Space “ClimChAlp” (<http://climchalp.org>), posebej z WP 5, 6 in 8, ki je povezan tudi cilji Platforme Naravne nevarnosti Alpske konvencije - PLANALP

³ Zakon št.394 z dne 6. decembra 1991; okvirni zakon za zavarovana območja

Nekatere dolomitske celote so vključene tudi v seznam zavarovanih območij (Nacionalni park bellunskih Dolomitov, naravni park Puez- Odle, naravni park Sciliar- Catinaccio, naravni park Fanes- Sennes- Braies, naravni park Paneveggio- Pale di San Martino in številni drugi).

Zemljene piramide Renon/Ritten (Bocen) so varovane s pokrajinskim zakonom št.16 z dne 25. julija 1970 "Varstvo krajine", ki določa, da je potrebno varovati "naravne spomenike in njim pripadajoča območja, sestavljena iz elementov ali omejenih delov narave, ki predstavljajo izjemno dediščino na znanstvenem, estetskem, etnološkem ali tradicionalnem področju".

7. člen Protokola Varstvo tal – Varčno in neškodljivo ravnanje s tlemi

7. Ali pri izdelavi in uresničevanju načrtov in/ali programov za urejanje prostora upoštevate potrebe varstva tal, zlasti varčno ravnanje s tlemi?

Da	X ⁴	Ne	
----	----------------	----	--

8. Ali usmerjate razvoj naselij predvsem v notranjost naselij, da bi omejili širitev naselij navzven?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, navedite ustrezne predpise/postopke.

Na celotnem italijanskem alpskem loku smo pozorni na procese, ki omejujejo nepropustnost tal, podpiramo posege sanacije opuščenih in degradiranih tal ter varujemo kmetijska in naravna območja, tudi s pomočjo revizije urbanističnih in prostorskih instrumentov (v skladu s cilji Agende 21).

Za podrobnosti na to temo glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005 (Stran 77).

Kot primer navajamo pokrajinski zakon št. 11 z dne 21. marca 1983 (Sprejetje pokrajinskega razvojnega programa za triletno obdobje 1983- 1985) avtonomne pokrajine Trento, ki dokazuje, da predstavljata sanacija in ponovna raba obstoječega fonda prioriteto tako na turističnem kot na stanovanjskem področju (glej točki E.1.3 in E.2.5)

⁴ Glej odgovor na 4. vprašanje

9. Ali upoštevate varstvo tal in omejeno ponudbo površin v alpskem prostoru pri presoji vplivov na prostor in okolje pri velikih projektih v industriji, gradbeništvu in infrastrukturi (zlasti pri projektih na področju prometa, energije in turizma)?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, navedite ustrezne predpise/postopke.

Kot primer navajamo zakonski dekret št. 152 z dne 3. aprila 2006, s katerim uvajamo PVO in COP; v 24. členu dekreta je varstvo tal obravnavano kot eden izmed ciljev PVO-ja.

10. Ali se opuščena ali razvrednotena tla, zlasti odlagališča odpadkov, rudniška jalovišča, infrastrukturni objekti in smučarske proge renaturirajo ali rekultivirajo, če to dopuščajo naravne danosti?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, navedite ustrezne predpise/postopke.

Da, v skladu z ministrskim dekretom št. 471 z dne 25. oktobra 1999 "Pravilnik o kriterijih, postopkih in izvedbi posegov za vzpostavljanje varnosti, bonifikacijo in okoljsko sanacijo onesnaženih območij v smislu 17. člena ZD-ja št. 22 z dne 5. februarja 1997 in kasnejših sprememb in dopolnil."

Kot zgleden primer navajamo kompenzorij Monterosa Ski, ki je prenehal uporabljati 15 smučarskih žičnic, na kar je naročil botanični in agronomski fakulteti torinske univerze študijo o spontani renaturalizaciji smučarskih prog.

8. člen Protokola Varstvo tal – Varčna uporaba in tlom neškodljiv izkop rudnega bogastva

11. Ali skrbite za varčno ravnanje z rudnim bogastvom?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

12. Ali se za varovanje rudnega bogastva prednostno uporabljajo primerni nadomestki?

Da	X ⁵	Ne	
----	----------------	----	--

⁵ Npr. za omejevanje uporabe fosilnih goriv se energija pridobiva s pomočjo biomas, fotovoltaičnih panelov itd.

13. Ali si prizadevate, da bi izčrpali možnosti predelave odpadnih snovi za ponovno uporabo in spodbujate razvoj v tej smeri?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, navedite materiale, ki jih predelujete/reciklirate, da bi obvarovali rudno bogastvo.

Reciklaža materialov kot sta aluminij in steklo omogoča prihranek aluminija in silicija.

14. Ali skrbite pri izkopu, predelavi in uporabi surovin za čim manjšo obremenitev drugih funkcij tal?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, kako?

Za površinske kope in za objekte, kjer se obdelujejo materiali, je predvidena PVO (ZD 152/2006)

15. Ali se odpovedujete izkopu rudnega bogastva na območjih, ki so posebno pomembna za varstvo funkcij tal, in na območjih, ki so opredeljena kot nahajališča pitne vode?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, kako? Navedite ustrezne predpise.

Dekret predsednika republike 18. julija 1995 (UL št. 007 z dne 10/01/1996), sprejetje akta o usmerjanju in usklajevanju kriterijev za izdelavo hidroloških planov. Isti dekret ureja tudi rudarske dejavnosti.

--

9. člen Protokola Varstvo tal – Ohranjanje tal na mokriščih in barjih

16. Ali zagotavljate ohranitev visokih in nizkih barij?			
Da	X	Ne	
Če je odgovor da, kako?			
<ul style="list-style-type: none"> • Visoka in nizka barja spadajo med »za skupnost pomembne vrste naravnih habitatov, za ohranjanje katerih je potrebno določiti posebna območja varovanja« v skladu s predpisi dekreta predsednika republike št. 357 z dne 8. septembra 1997, ki izvaja evropsko direktivo 92/43/CEE "Habitat". • Barja se varujejo tudi v smislu dekreta predsednika republike št. 448 z dne 13. marca 1976 za izvajanje konvencije o mokriščih, ki je bila podpisana 2. februarja 1971 v Ramsarju.			

17. Ali se reže šota?			
Da		Ne	X

18. Ali obstajajo konkretni načrti, da v celoti nadomestite uporabo šote?			
Da		Ne	X
Če je odgovor da, kako?			

19. Ali omejujete izsuševalne ukrepe na mokriščih in barjih, razen v utemeljenih izjemnih			
---	--	--	--

primerih, na vzdrževanje obstoječih omrežij?			
Da	X	Ne	
Če je odgovor da, v katerih izjemnih primerih so izsuševalni ukrepi na mokriščih in barjih še dopustni?			
Mokrišča in barja so varovana območja. Glej odgovor na 16. vprašanje			

20. Ali izvajate ukrepe za vzpostavitev prvotnega stanja?			
Da	X ⁶	Ne	

21. Ali uporabljate barjanska tla?			
Da		Ne	X ⁷
Če je odgovor da, kako?			

10. in 11. člen Protokola Varstvo tal – Določitev in obravnavanje ogroženih območij in območij, ogroženih zaradi erozije

22. Ali kartirate alpska območja, ki jih ogrožajo geološke, hidrogeološke in hidrološke nevarnosti, zlasti premiki mas (premikanje pobočij, hudourniški nanosi, zemeljski usadi), plazovi in poplave, in jih vključujete v katastre?			
Da	X ⁸	Ne	

⁶ Obstajajo številni primeri vračanja v prvotno stanje na mokriščih (Projekt LIFE+ MANUMONT v Piemontu, različni projekti LIFE in LIFE+ v Lombardiji ali na osnovi lombardijskega regionalnega zakona št. 86 z dne 30. novembra 1983).

⁷ Gre za varovana območja; glej odgovore na 16. in 17. vprašanje

Ali pri tem po potrebi določate območja ogroženosti?			
Da	X ⁹	Ne	
Ali pri tem določate oziroma upoštevate tudi potresne nevarnosti?			
Da	X	Ne	

23. Ali kartirate alpska območja, prizadeta zaradi večje erozije, po primerljivih kriterijih za določitev obsega erozije tal in jih vključujete v katastre tal?			
Da	X	Ne	
Kateri organi/institucije hranijo te karte?			
Na Visokem institutu za varovanje in raziskovanje okolja (ISPRA, bivši APAT)			

24. Ali na ogroženih območjih uporabljate čim bolj sonaravne inženirske tehnike?			
Da	X ¹⁰	Ne	

25. Ali na ogroženih območjih uporabljate lokalne in tradicionalne, krajinskim danostim prilagojene gradbene materiale?			
Da	X	Ne	

26. Ali izvajate na ogroženih območjih primerne gozdnogojitvene ukrepe?			
Da	X ¹¹	Ne	

⁸ Ministrski dekret 14. februarja 1997: Strokovne smernice za določitev in razmejitev območij hidrogeoloških tveganj v regijah.

Da, kot je predvideno v zakonskem dekretu št. 152 z dne 3. aprila 2006, kjer je v tretjem delu govor o varstvu tal in o preprečevanju dezertifikacije.

⁹ Kot zgoraj

¹⁰ Npr. v avtonomni pokrajini Bocen se naravovarstvene inženirske tehnike za ogrožena območja uporabljajo povsod, kjer je to primerno.

¹¹ 5. alineja dekreta z dne 16. junija 2005: Smernice za načrtovanje gozdov – Ekologija – ureja vlogo gozdov za “ohranitev in primeren razvoj varovalnih funkcij pri upravljanju z gozdovi (posebej za tla in vode)”.

27. Ali sanirate površine, prizadete zaradi erozije in plazanja, če je to potrebno za zaščito ljudi in dobrin?

Da	X ¹²	Ne	
----	-----------------	----	--

28. Ali pri ukrepih za zajezitev erozije zaradi voda in za zmanjševanje površinskega odtekanja prednostno uporabljate sonaravne vodnogospodarske, inženirskogradbene in gozdarske tehnike?

Da	X ¹³	Ne	
----	-----------------	----	--

12. člen Protokola Varstvo tal – Kmetijstvo, pašništvo in gozdarstvo

29. Ali obstajajo pravne osnove, ki predpisujejo dobro, krajevnim razmeram prilagojeno poljedelsko, pašniško in gozdarsko prakso za varstvo pred erozijo in škodljivimi zbijanji tal?

Da	X ¹⁴	Ne	
----	-----------------	----	--

30. Ali ste skupaj z drugimi pogodbenicami pripravili in izvajali standarde za dobro strokovno prakso glede uporabe gnojil in sredstev za zaščito rastlin ter za uporabo kmetijstva, pašništva in gozdarstva?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, navedite podrobnosti.

Da, s pomočjo Pravilnika za izvajanje dobre kmetijske prakse (Ministrski dekret 19. aprila 1999), predvidenega v direktivi EGS 91/676 o varovanju voda pred onesnaženjem z nitrati kmetijskega izvora.

Dekret 13. decembra 2004: Izvajanje 5. člena ministrskega dekreta z dne 5. avgusta 2004 z določbami za izvajanje reforme kmetijskih politik – Ekologija – določa sprejem evropske zakonodaje na področju varovanja površinskih in podtalnih voda pred onesnaženjem (posebej z nitrati kmetijskega izvora) in varovanja tal (posebej: pred uporabo blata iz čistilnih naprav v kmetijstvu, pred erozijo, za količino organskih snovi v tleh, strukturo in sestavo le-teh).

¹² Npr.: Dekret predsednika ministrskega sveta 19. januarja 2006: Financiranje nujnih posegov, vezanih na izvajanje "Operativnih smernic za preprečevanje in reševanje morebitnih izrednih stanj na področju hidrogeoloških in hidravličnih pojavov", ki jih predvidevata direktiva predsednika ministrskega sveta z dne 29. septembra 2005 (UL št. 81/6.4.2006) in uredba predsedstva ministrskega sveta, oddelek za civilno zaščito, št. 3034 z dne 20. januarja 2000. Za ostale podrobnosti o uredbi glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005 (str. 71).

¹³ Glej opombo pri 26. vprašanju

¹⁴ Npr. gozdarska zakonodaja avtonomne pokrajine Bocen (pokrajinski zakon št. 21 z dne 21. oktobra 1996 1- Urejanje gozdov, 3. člen) predvideva permanentno služnost za hidrogeološke-gozdarske namene. Ali npr. dekret predsednika republike št. 279 z dne 22. marca 1974 z normami za izvajanje statuta regije Tridentinsko-Gornje Poadižje na področju obdelanih površin, lova in ribištva, kmetijstva in gozdarstva.

--

31. Ali spodbujate uporabo lahkih kmetijskih strojev za preprečevanje zbijanja tal?			
Da		Ne	X

32. Katere izmed naslednjih sredstev/snovi uporabljate na alpskih pašnikih? (Naredite križec pri ustreznem odgovoru.)			
Mineralna gnojila			X
Sintetična sredstva za zaščito rastlin			X
Gošča iz čistilnih naprav			X
Če uporabljate vse, ali nekatere izmed navedenih sredstev, ali se je njihova uporaba v obdobju poročanja znižala?			
Da	X ¹⁵	Ne	

13. člen Protokola Varstvo tal – Gozdnogojitveni in drugi ukrepi

33. Ali ohranjate gorske gozdove, ki v veliki meri varujejo lastno rastišče ali predvsem naselja, prometne infrastrukture, kmetijske obdelovalne površine in podobno, tam, kjer so?			
Da	X ¹⁶	Ne	

¹⁵ Uporabo blata ureja **zakonski dekret z dne 27. decembra 1992**: Izvajanje direktive 86/278/EGS v zvezi z varstvom okolja, posebej tal, pri uporabi blata iz čistilnih naprav v kmetijstvu. Za podrobnosti na to temo glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005 (str. 72).

Uporabo in vrsto gnojil ureja tudi **zakonski dekret št. 217 z dne 29. aprila 2006** "Revizija zakonodaje na področju gnojil".

Primer na regionalni ravni: **Regija Veneto, regionalni zakon št. 62 z dne 31. oktobra 1994**, Spremembe in dopolnila regionalnih zakonov št.33 z dne 16. aprila 1985 in št. 28 z dne 23. aprila 1990 na področju varstva okolja.

Velja tudi odgovor na 30. vprašanje.

Glede na to, da je nemogoče pridobiti podatke o količini uporabljenih snovi, navajamo zakone, ki urejajo to temo.

Ob tem opozarjamo, da so se v Italiji od leta 1998 do leta 2004 površine, ki se obdelujejo po načelih biološkega kmetijstva (torej brez uporabe omenjenih sredstev), povečale od 800.000 na skoraj 1.000.000 hektarjev površine.

¹⁶ Navajamo regionalni primer: **Avtonomna pokrajina Bocen: pokrajinski zakon št. 21 z dne 21. oktobra 1996**: Gozdarska zakonodaja. Za dodatne podrobnosti o tem zakonu glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005 (str. 74).

34. Ali priznavate varovalnemu učinku gorskih gozdov prednostni položaj in ali je ravnanje s temi gozdovi usmerjeno k varovalnemu cilju?			
Da	X ¹⁷	Ne	

35. Ali gozd tako izkoriščate in negujete, da se preprečujeta erozija in škodljivo zbijanje tal?			
Da	X ¹⁸	Ne	

36. Ali zaradi varovalnega učinka spodbujate kraju primerno gojenje gozdov in njihovo naravno pomlajevanje?			
Da	X	Ne	

14. člen Protokola Varstvo tal – Učinki turistične infrastrukture

37. Ali ste izdajali dovoljenja za gradnjo in izravnavanje smučarskih prog v gozdovih z varovalno funkcijo?			
Da		Ne	X ¹⁹
Če je odgovor da, ali je bil v dovoljenjih opredeljen pogoj, da je potrebno izvesti kompenzacijske ukrepe?			
Da		Ne	
Če je odgovor da, navedite ta dovoljenja in v njih predvidene kompenzacijske ukrepe.			

¹⁷ 5. alineja dekreta z dne 16. junija 2005: Smernice za načrtovanje gozdov – Ekologija – ureja vlogo gozdov za “ohranjanje in primeren razvoj varovalnih funkcij pri upravljanju z gozdovi (posebej tla in vode)”.

Na regionalni ravni imamo naslednji primer: dekret predsednika regije Furlanije-Juljske krajine z dne 12. februarja 2003, Sprejetje gozdarskega pravilnika za ohranjanje in izkoriščanje gozdov ter za varovanje zemljišč s hidrogeološko služnostjo.

¹⁸ Glej predhodni opombi.

¹⁹ Ni dovoljeno urejanje smučarskih prog, če niso hidrogeološko neoporečne, v smislu 37. člena I. sekcije IV. poglavja Pravilnika regije Lombardije št. 10 z dne 6. decembra 2004.

38. Ali ste izdajali dovoljenja za gradnjo in izravnavanje smučarskih prog v labilnih območjih?			
Da		Ne	X
Če je odgovor da, kakšna?			
Ne, ni dovoljeno urejati hidrogeološko spornih smučarskih prog, npr. v regiji Lombardiji v smislu 37. člena I. sekcije IV. poglavja Pravilnika regije Lombardije št. 10 z dne 6. decembra 2004.			

39. Ali ste po pričetku veljave Protokola Varstvo tal dopuščali uporabo kemičnih in bioloških dodatkov za pripravo smučišč?			
Da		Ne	X ²⁰
Ali so za dopuščene kemične in biološke dodatke dokazali njihovo sprejemljivost za okolje?			
Da		Ne	
Če je odgovor da, navedite institucijo (institucije), ki je dokazala (so dokazale) sprejemljivost za okolje.			

²⁰ Protokol ni še v veljavi v Italijanski republiki. V vsakem primeru se dodatki ne uporabljajo za vsakodnevno pripravo smučarskih prog, ampak samo (in ne pogosto) v izrednih primerih (npr. mednarodne športne prireditve).

40. Ali ste ugotovili pomembne poškodbe tal in vegetacije na območju smučišč?			
Da		Ne	
Če je odgovor da, ali ste sprejeli ukrepe za ponovno vzpostavitev prejšnjega stanja?			
Da		Ne	
Če je odgovor da, navedite poškodbe in sprejete ukrepe.			

15. in 16. člen Protokola Varstvo tal – Omejevanje vnašanja škodljivih snovi in zniževanje uporabe sredstev za posipavanje

41. Kaj ste storili, da bi v čim večji meri in preventivno zmanjšali vnašanje škodljivih snovi v tla po zraku, z vodo, odpadki in snovmi, ki obremenjujejo okolje?
<p>Da, s pomočjo Pravilnika za izvajanje dobre kmetijske prakse (Ministrski dekret 19. aprila 1999), predvidenega v direktivi EGS 91/676 o varovanju voda pred onesnaženjem z nitrati kmetijskega izvora.</p> <p>Dekret z dne 13. decembra 2004: Izvajanje 5. člena ministrskega dekreta z dne 5. avgusta 2004 o izvajanju skupne kmetijske reforme – Ekologija – določa prevzem evropske zakonodaje za varovanje površinskih in podtalnih voda pred onesnaženjem (posebej z nitrati kmetijskega izvora) in za varovanje tal (posebej pred uporabo blata iz čistilnih naprav v kmetijstvu, pred erozijo, prekomerno količino organskih snovi v tleh ter varovanje strukture in sestave tal).</p> <p>Na osnovi določil zakonskega dekreta št. 36 z dne 12. januarja 2003 (UL št. 059, 12/03/2003), Izvajanje direktive 1999/31/ES o odlagališčih odpadkov. Dekret določa “operativne in tehnične značilnosti za odpadke in odlagališča, ukrepe, postopke in smernice za čim uspešnejše zmanjševanje negativnih posledic na okolje, posebej onesnaževanja površinskih in podtalnih voda, tal in zraka, pa tudi na okolje v celoti, vključno s toplogrednimi učinki, ter na tveganja za človeško zdravje, ki jih povzročajo odlagališča, med celotnim ciklusom uporabe odlagališč samih”; dekret ureja tudi plane vračanja v prvotno stanje za opuščena odlagališča.</p> <p>S pomočjo določil zakonskega dekreta št. 152 z dne 3. aprila 2006: v tretjem delu ureja varstvo tal in preprečevanje dezertifikacije, varstvo voda pred onesnaženjem in upravljanje z vodnim fondom, v četrtem delu pa ureja odlaganje odpadkov in melioracijo kontaminiranih lokacij.</p>

42. Ali ste pri ravnanju z nevarnimi snovmi sprejeli tehnične predpise, predvideli kontrole ter izvedli raziskovalne programe in ukrepe informiranja, da bi preprečili kontaminacijo tal?			
Da	X	Ne	
Če je odgovor da, katere?			
Rabo in vrsto gnojil ureja med drugim tudi zakonski dekret št. 217 z dne 29. aprila 2006 "Revizija predpisov za področje gnojil".			

43. Ali po pričetku veljave protokola še uporabljate sol kot sredstvo za posipavanje?			
Da	X ²¹	Ne	
Če je odgovor da, ali je predvideno, da se jo bo zamenjalo s sredstvi proti drsenju, ki manj onesnažujejo?			
Da		Ne	
Navedite podrobnosti.			

17. člen Protokola Varstvo tal – Onesnažena tla, stara ekološka bremena, koncepti za ravnanje z odpadki

44. So znana kakšna stara ekološka bremena ali površine, za katere sumite, da so ekološko obremenjene?			
Da	X ²²	Ne	

²¹ Italijanska republika ni še ratificirala protokola, vendar se v praksi sklicujemo na datum izdelave protokola.

Če je odgovor da, ali ste jih evidentirali in katalogizirali?			
Da	X ²³	Ne	
Če je odgovor da, v katerih uradih/institucijah se nahajajo katastri starih ekoloških bremen?			
V regijah; to je naloga regionalnih agencij za varovanje okolja (A.R.P.A.).			

45. Če so znana stara ekološka bremena ali površine, za katere sumite, da so ekološko obremenjene, ali ocenjujete njihov potencial ogrožanja z metodami, ki so primerljive z metodami drugih pogodbenic?			
Da	X	Ne	
Če je odgovor da, navedite metode in opišite njihovo primerljivost.			
<p>Zakonski dekret št. 152 z dne 3. aprila 2006 v IV. delu “ureja posege sanacije in vzpostavitve prvotnega stanja na kontaminiranih lokacijah, določa postopke, kriterije in način izvajanja potrebnih posegov za odpravljanje virov onesnaženja ter zmanjšanje koncentracij onesnaževalcev v skladu z načeli in zakoni EU, posebej glede na načelo povzročitelja«.</p> <p>Ministrstvo za kmetijske in gozdarske politike, dekret z dne 25. marca 2002; popravki k ministrskemu dekretu z dne 13. septembra 1999 o sprejetju uradnih metod za kemične analize tal.</p>			

46. Ali ste za preprečevanje onesnaževanja tal ter za okoljsko sprejemljivo predhodno obdelavo, obdelavo in odlaganje odpadkov ter ostankov izdelali in izvajali koncepte za ravnanje z odpadki?			
Da	X	Ne	

²² Da, v smislu določil **ministrskega dekreta št. 471 z dne 25. oktobra 1999** “Pravilnik s seznamom kriterijev, postopkov in sredstev za vzpostavljanje varnosti, sanacijo in vzpostavitev prvotnega stanja onesnaženih lokacij v smislu 17. člena zakonskega dekreta št. 22 z dne 5. februarja 1997 ter kasnejših dopolnil in sprememb le-tega.” Na osnovi 17. člena tega pravilnika morajo regije, na osnovi kriterijev nacionalne agencije za varovanje okolja A.N.P.A izdelati evidenco lokacij, ki jih je potrebno sanirati.

²³ Kot zgoraj

Če je odgovor da, navedite koncepte.

Na osnovi **zakonskega dekreta št. 36 z dne 13. januarja 2003** (UL št. 059/ 12/03/2003), **Izvajanje direktive 1999/31/ES za odlagališča odpadkov**. Z dekretom se določijo “operativne in tehnične lastnosti za odpadke in odlagališča, ukrepi, postopki in smernice za čim uspešnejše zmanjševanje negativnih posledic na okolje, posebej onesnaževanja površinskih in podtalnih voda, tal in zraka, pa tudi na okolje v celoti, vključno s toplogrednimi učinki, ter za tveganja za človeško zdravje, ki jih povzročajo odlagališča, med celotnim ciklusom uporabe odlagališč samih”; dekret ureja tudi plane vračanja v prvotno stanje za opuščena odlagališča. “

Za upravljanje z odpadki velja sedaj IV. del zakonskega dekreta št. 152 z dne 3. aprila 2006 “Zakonodaja za okolje”

47. Ali ste uredili površine za trajno opazovanje za omrežje za opazovanje tal v celotnih Alpah?

Da	X ²⁴	Ne	
----	-----------------	----	--

48. Ali usklajujete opazovanje tal na nacionalni ravni z institucijami opazovanja okolja na področjih zraka, vode, rastlinstva in živalstva?

Da		Ne	
----	--	----	--

Če je odgovor da, kako?

--

18. člen Protokola Varstvo tal – Dopolnilni ukrepi

49. Ali ste sprejeli strožje ukrepe kot so ukrepi, predvideni v protokolu?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

²⁴ ISPRA je zadolžena za vodenje skupnega informacijskega sistema za varstvo tal.

Če je odgovor da, katere?

Številni zakoni, ki so bili sprejeti po podpisu tega Protokola (31. oktober 2000) sledijo ciljem, ki si jih le-ta zastavlja (čeprav ni še ratificiran).

Težave pri izvajanju Protokola Varstvo tal

50. Ali ste imeli oz. imate težave pri izvajanju protokola?

Da

Ne

Če je odgovor da, kakšne?

Ocena učinkovitosti sprejetih ukrepov

51. Ocenite učinkovitost sprejetih ukrepov!

Prostor za morebitne dodatne opombe:

C. Protokol o izvajanju Alpske konvencije iz leta 1991 na področju varstva narave in urejanja krajine (Protokol z dne 20.12.1994)

3. člen Protokola Varstvo narave in urejanje krajine – Mednarodno sodelovanje

1. Na katerih izmed naslednjih področij spodbujate okrepljeno mednarodno sodelovanje med pristojnimi institucijami? (Naredite križec pri ustreznem odgovoru.)	
Kartiranje	X ¹
Opredeljevanje, urejanje in nadzorovanje zavarovanih območij in vseh preostalih prvin naravne in kulturne krajine, ki jih je vredno varovati	X ²
Vzpostavljanje mrež biotopov	X ³
Izdelava zasnov, programov/načrtov za urejanje krajine	
Preprečevanje poškodb narave in krajine ter nadomestila zanje	
Sistematično opazovanje narave in krajine	X ⁴
Raziskovanja	X ⁵
Drugi ukrepi za varstvo prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst, njihove raznovrstnosti in življenjskih prostorov, vključno z določanjem primerljivih kriterijev	X ⁶

2. Naredite križec pri obliki (oblikah), ki najbolj opisuje (opisujejo) sodelovanje.

¹ Kartiranje spada med področja, za katera ni bilo zaželeno večje mednarodno sodelovanje, vendar obstajajo primeri, ko je Italija to pospeševala. To se je zgodilo pri izvajanju projekta prostorskega informacijskega sistema (GIS) pobude Espace Mont Blanc v okviru programa Interreg IIA Italija - Francija.

² Sodelovanje med nacionalnim parkom Mercantour in naravnim parkom Primorskih Alp obstaja že od ustanovitve naravnega parka leta 1980. Kasneje, leta 1988, je bil podpisan uradni partnerski sporazum (charte de jumelage). Od tedaj poteka sodelovanje med zavarovanima območjema na vseh področjih, med katerimi so tudi projekt Interreg "Čezmejno zavarovano območje Mercantour – Primorske Alpe" ter skupne dejavnosti za opazovanje predvsem kozoroga, sera in volka.

³ Predvsem izvajanje konvencije o biološki raznolikosti, vseevropske ekološke mreže, Evropske strategije o biotski in krajinski raznolikosti in direktive "Habitat" (92/43/CEE) za evropsko mrežo območij Natura 2000.

⁴ Sistematično opazovanje narave in krajine se je povečalo v času italijanskega predsedovanja Delovne skupine za opazovanje Alp, ki je bila ustanovljena s sklepom Konference v Chamberryju za zagotavljanje popolne operativnosti SOIE.

⁵ Študijo o snovanju novih oblik čezmejnega sodelovanja na poddržavni ravni za trajnostni razvoj prostora je izdelala Evropska akademija iz Bocna v sodelovanju z regijo Dolino Aosta. Povzetek študije in nekatera poročila o izkušnjah čezmejnega sodelovanja so predstavili v Rimu na posvetu "Pravni instrumenti sodelovanja za trajnostni razvoj čezmejnega alpskega območja", na sedežu FAO-a, 1. junija 2005.

⁶ Protokol mednarodnega sporazuma za skupno upravljanje s populacijo volkov v Alpah, ki so ga 13. julija 2006 podpisali predstavniki ministrov za okolje iz Italije, Francije in Švice.

Projekt Life Coop, pri katerem so sodelovale Italija, Slovenija in Avstrija, je potekal od 01/01/2004 do 31/12/2005 z namenom, da bi se preverila možnost osnovanja alpske metapopulacije rjavega medveda.

Bilateralni sporazumi	X ⁷
Multilateralni sporazumi	X ⁸
Finančna pomoč	X ⁹
Dodatno izobraževanje/usposabljanje	
Skupni projekti	X ¹⁰
Druge oblike	X
Če ste naredili križec pri „druge oblike“, navedite podrobnosti sodelovanja.	
<ul style="list-style-type: none"> Delovna skupnost alpskih dežel ARGE ALP namerava v okviru čezmejnega sodelovanja obravnavati skupne probleme in načrte predvsem na ekološkem, kulturnem, socialnem in gospodarskem področju za pospeševanje medsebojnega razumevanja prebivalstva alpskega loka in za krepitev zavesti o skupni odgovornosti za alpski življenjski prostor. <p>Osnovanje mreže Natura 2000 na osnovi direktive sveta št. 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 za ohranjanje naravnih in polnaravnih habitatov prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst, znane pod imenom direktiva Habitat. Italija je prevzela direktivo leta 1997 s Pravilnikom DPR št. 357 z dne 8. septembra 1997, popravljenim in dopolnjenim z DPR-om št. 120 z dne 12. marca 2003.</p>	

⁷ Program pobude Skupnosti Interreg III A Alcotra sta italijanska in francoska uprava prijavi Evropski komisiji 4. decembra 2000, uradno pa je bil sprejet 12. novembra 2001 s sklepom (GS)01/2768. Alcotra spada v sekcijo A (čezmejno sodelovanje) programov pobude Skupnosti Interreg: gre za tretji program sodelovanja med Italijo in Francijo za območja, ki ležijo ob kopenski meji med obema državama. Alcotra 2007 – 2013 je četrti program sodelovanja med Italijo in Francijo za območja, ki ležijo ob kopenski meji med obema državama.

⁸ Protokol mednarodnega sporazuma za skupno upravljanje s populacijo volkov v Alpah, ki so ga 13. julija 2006 podpisali predstavniki ministrov za okolje iz Italije, Francije in Švice. Bernska konvencija, 16. september 1979, "Varstvo prosto živečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njihovih naravnih življenjskih prostorov", ki jo je Italija prevzela z zakonom št. 503 z dne 5. avgusta 1981. Mednarodna konvencija o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami (CITES marec 1973), prevzeta v Italiji z zakonom št. 874 z dne 19. decembra 1975. Konvencija o biotski raznolikosti, 5. maj 1992, prevzeta v Italiji z zakonom št. 124 z dne 14. februarja 1994.

⁹ Kot primer navajamo nacionalno sofinanciranje programa "Alpe" med Italijo in Francijo. Za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005 (str. 104).

¹⁰ Projekti v okviru programa Skupnosti INTERREG III A. Projekt Life Coop med Italijo, Slovenijo in Avstrijo (op. št. 6).

Pojasnite, katera oblika (oblike) sodelovanja najbolj deluje (delujejo) in zakaj.

Med oblikami sodelovanja so najbolj uspešni skupni projekti, ker zagotavljajo homogenost in enako izvajanje skupnih kriterijev in sprejetih pravil. Poleg tega omogočajo široko participacijo institucionalnih nosilcev in stakeholderjev ter zagotavljajo tesno navezanost na prostor.

3. Ali ste vzpostavili čezmejna zavarovana območja?

Da

X

Ne

Če je odgovor da, katera?

V tem času je v Alpah več čezmejnih zavarovanih območij. Med velikim čezmejnimi sestavi bi omenili:

- Nacionalni park Gran Paradiso (I) – Nacionalni park Vanoise (F) – Naravni rezervat Baillettaz (F), Grande Sassiére (F), Plan de Tueda (F), Hauts de Villaroger (F), Tignes - Champagny (F) (272.541 ha)
  - Naravni park Vedrette v Ries - Aurini (I) – Nacionalni park Zillertaler Hauptkamm (A) – Naravni rezervat Valsertal (A) – Nacionalni park Hohe Tauern (A) – Naravne rezervate Kleinfragant (A), Wurten West (A), Bretterlich (A), Inneres Pöllatal (A), Paarseen – Schuhflicker – Heukareck (A), Zeller See (A), Sieben – Möser – Gerlosplatte (A), Rotmoos – Käfertal (A) – Naravni rezervat Piffkar (A)- Nacionalni park Nockberge (A) (265.827 ha)
  - Švicarski nacionalni park (CH) – Nacionalni park Stelvio (I) – Naravni park Adamello (I) – Naravni park Adamello Brenta (I) (264.720 ha)
- Nacionalni park Mercantour (F) – Naravni park Primosrkih Alp (I) – Naravni park Alta Valle Pesio in Tanaro (I) – Naravni rezervat Bosco in Laghi di Palanfré (I) (250.275 ha)
- Naravni park Julijskih predalp (I) – Triglavski narodni park in biosferski rezervat (SI) (205.125 ha)
  - Naravni park Gruppo di Tessa (I) – Območje miru Ötztaler Alpen (A) – Območje miru Stubaiier Alpen (A) – Biosferski rezervat Gurgler Kamm (A) – Območje miru Kalkkögel (A) (117.390 ha)

Regionalni naravni park Queyras (F) – Naravni rezervat ob reki Pad (I) (68.110 ha)

4. Ali prihaja v skladu s cilji tega protokola do usklajevanja okvirnih pogojev za omejevanje rabe virov z drugimi pogodbenicami?

Da		Ne	X	Zanemarljivo	
----	--	----	---	--------------	--

Navedite podrobnosti.

--

6. člen Protokola Varstvo narave in urejanje krajine – Inventarizacija

Opomba: Na naslednja vprašanja odgovarjate le v primeru, da protokol v vaši deželi velja že več kot tri leta.

5. Ali ste prikazali stanje varstva narave in urejanja krajine k v nadaljevanju naštetim vsebinam (v skladu s prilogo I, vključno s tam naštetimi podtočkami)? Navedite inventarizacijo ter datum njene prve izdelave oziroma zadnjega ažuriranja.		
Vsebine v skladu s prilogo I	Inventarizacija	Datum izdelave oziroma zadnjega ažuriranja
„1. Stanje prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst ter njihovih biotopov“		
„2. Zavarovana območja (površine, deleži zavarovanih površin v celotnem prostoru, namen varstva, vsebina varstva, rabe, porazdelitev rabe, lastninska razmerja) “		
„3. Organizacija varstva narave in urejanja krajine (struktura, pristojnosti ali dejavnosti, osebje in finančna sredstva)“		
„4. Pravne podlage (na pristojnih ravneh)“		
„5. Dejavnosti varstva narave (splošni pregled)“		
„6. Obveščanje javnosti (uradno, prostovoljno)“		
„7. Sklepi, priporočeni ukrepi“		

7. člen Protokola Varstvo narave in urejanje krajine – Krajinsko planiranje

Opomba: Na naslednja vprašanja k 7. členu odgovarjate le v primeru, da protokol v vaši deželi velja že več kot pet let.

6. Ali obstajajo zasnove, programi in/ali načrti, v katerih so opredeljene zahteve in ukrepi za uresničitev ciljev varstva narave in urejanja krajine v alpskem prostoru?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Navedite podrobnosti.

Nacionalna zakonodaja:

Zakonik za kulturno dediščino in krajino (Zakonski dekret št. 42 z dne 22. januarja 2004). Členi zakonika o krajinskem planiranju se navezujejo na parametre Dogovora z dne 19. aprila 2001 med ministrstvom za kulturno dediščino in kulturne dejavnosti, regijami ter avtonomnima pokrajinama Trento in Bocen o pristojnostih na področju krajine in na inovativna načela Evropske konvencije o krajini. Ministrstvo mora določiti osnovne zasnove za urejanje nacionalnega ozemlja na področju varstva krajine ter nuditi smernice za planiranje (145. člen). Regije morajo zagotoviti primerno varstvo in ovrednotenje krajine s svojim krajinskimi plani (ali urbanistično-prostorskimi plani s posebnim ozirom na krajinsko dediščino), ki morajo obsegati celotno ozemlje regije in samo območja, ki so zakonsko zavarovana ali lokacije izrednega pomena.

Zakonski dekret št. 63 z dne 26. marca 2008 (UL 9. aprila 2008) – Dodatne dopolnilne in spreminjevalne določbe zakonskega dekreta 42/04 za področje krajine.

132. člen izjavlja, da se republika prilagaja obvezam in načelom sodelovanja med državami, ki jih mednarodne konvencije določajo na področju ohranjanja in ovrednotenja krajine.

Regionalna zakonodaja:

Piemont:

- regionalni zakon št. 14 z dne 16. junija 2008 : določbe za ovrednotenje krajine.

Številne regije so izdelale programe in/ali plane, s katerimi ugotavljajo potrebe in določajo ukrepe za racionalizacijo ciljev v zvezi z varstvom narave in krajine v alpskem prostoru. Na to temo lahko omenimo prostorski in krajinski plan regije Doline Aosta, krajinski plan, plane za območja Natura 2000 in "Smernice za naravo in krajino" avtonomne pokrajine Bocen, posege za vzdrževanje in melioracijo krajinskih elementov avtonomne pokrajine Trento, "Projekt občinske ekološke mreže" regije Veneto in zakonodajo regije Ligurije na področju zavarovanih območij. Za ostale podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005 (strani 109, 118 in 120).

--

7. Če obstajajo zasnove, programi in/ali načrti ali pa so v pripravi, ali vsebujejo prikaze naslednjih elementov?	
a) obstoječe stanje narave in krajine ter njuno ovrednotenje	X ¹¹
b) prikaz zelenega stanja narave in krajine ter za to potrebnih ukrepov, predvsem:	X
- splošnih ukrepov za varovanje, urejanje in razvoj	X ¹²
- ukrepov za varstvo, urejanje in razvoj določenih delov narave in krajine	X ¹³
- ukrepov za varstvo in urejanje prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst	X ¹⁴

8. člen Protokola Varstvo narave in urejanje krajine – Načrtovanje

8. Ali usklajujete krajinsko in prostorsko načrtovanje?	
Da, v znatnem obsegu	X
Da, v majhnem obsegu	
Ne	
Če usklajujete krajinsko in prostorsko načrtovanje, navedite podrobnosti.	
<u>Nacionalna zakonodaja:</u> <u>Zakonski dekret št. 63 z dne 26. marca 2008</u> (UL 9. aprila 2008) – Dodatne dopolnilne in spreminjevalne določbe zakonskega dekreta 42/04 za področje krajine. Ta zakonski dekret predvideva nadomestitev 133. člena (Sodelovanje med javnimi upravami za ohranjanje in ovrednotenje krajine), kjer je v 2. odstavku zapisano, da morajo ministrstvo in regije sodelovati za določitev smernic in kriterijev v zvezi s prostorskim planiranjem ter z izlega izhajajočih posegov, da bi zagotovili ohranitev, revitalizacijo in ovrednotenje videza	

¹¹ Regija Dolina Aosta “zagotavlja stalen nadzor in trajno spremljanje prostora ter njegovih transformacij z uvajanjem [...] trajnih sistemov opazovanja [...]» (1. odstavek 8. člena krajinskega prostorskega plana, ki je priložen regionalnemu zakonu št. 13 z dne 10. aprila 1998 “Sprejetje krajinskega prostorskega plana Doline Aoste”).

¹² Med cilje krajinskega prostorskega plana Doline Aoste je vključeno tudi zagotavljanje trajnostnega razvoja, da bodo vsem zagotovljene enake možnosti pri uporabi prostorskih danosti. Predpisi in smernice, ki se nanašajo na krajino, imajo za cilj tudi varovanje in ovrednotenje krajinske identitete, evidentiranje in uporabo posameznih pomembnih delov in zagotavljanje ekološke stabilnosti (5. odstavek 1. člena krajinskega prostorskega plana, ki je priložen regionalnemu zakonu št. 13 z dne 10. aprila 1998).

¹³ Krajinski prostorski plan Doline Aoste predvideva npr. ukrepe za varovanje občutljivih krajin (1. odstavek 30. člena krajinskega prostorskega plana, ki je priložen regionalnemu zakonu št. 13 z dne 10. aprila 1998).

¹⁴ Krajinski prostorski plan Doline Aoste določa, da je pri načrtovanju in gradnji cest ter žičnic potrebno predvideti zavarovana prečkanka za prosto živeče živalske vrste (1. odstavek črka h 21. člena krajinskega prostorskega plana, ki je priložen regionalnemu zakonu št. 13 z dne 10. aprila 1998 “Sprejetje krajinskega prostorskega plana Doline Aoste”).

in značilnosti krajine; omenjene smernice in kriteriji morajo upoštevati tudi cilje trajnostnega prostorskega razvoja.

Regionalna zakonodaja:

Avtonomna pokrajina Bocen:

- Pokrajinska uprava je ustvarila pogoje za plodno in obojestransko koristno sodelovanje med varstvom krajine in prostorskim usklajevanjem s tem, da je oba sektorja združila v isto upravo (Oddelek za urbanizem, okolje in energijo).

Dolina Aosta:

- 1. člen regionalnega zakona št. 13 z dne 10. aprila 1998 "Značilnosti in cilji krajinskega prostorskega plana Doline Aoste", 1. odstavek "Krajinski prostorski plan je urbanistični prostorski plan, ki obravnava predvsem krajinske in okoljske danosti v smislu 1/II. člena zakona št. 431 z dne 8. avgusta 1985; gre torej istočasno za instrument urbanističnega planiranja in instrument varovanja ter krajinskega planiranja.

Veneto:

Primer krajinskega in prostorskega usklajevanja in planiranja je tudi "Projekt občinske ekološke mreže", ki predstavlja inovativno tipologijo v okviru trajnostnega prostorskega planiranja. Za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005 (str. 120).

9. člen Protokola Varstvo narave in urejanje krajine – Posegi v naravo in krajino

9. Ali ste ustvarili pogoje za presojo neposrednih in posrednih vplivov, ki jih imajo na naravno ravnovesje in krajinsko podobo zasebni in javni ukrepi ter projekti, ki bi lahko bistveno ali trajno vplivali na naravo in krajino?

Da

X

Ne

Državna zakonodaja:

Zakonski dekret št. 63 z dne 26. marca 2008 (UL 9. april 2008) - Dodatne dopolnilne in spreminjevalne določbe zakonskega dekreta 42/04 za področje krajine.

143. člen se nanaša na krajinski plan, za katerega določa, da mora izdelava krajinskega plana predvidevati med drugim tudi analizo dinamik, ki vplivajo na spremembe v prostoru in omogočajo spoznavanje faktorjev tveganja in elementov ranljivosti krajine; obvezna je

tudi primerjava z drugimi akti za načrtovanje, planiranje in varovanje tal (1. odstavek par. f 143. člena) ter določitev posegov sanacije in revitalizacije znatno poškodovanih ali degradiranih območij kot tudi ostalih melioracijskih posegov, ki niso v nasprotju s pogoji varovanja (1. odstavek par. g 14. člena). 146. člen določa, da ne smejo gospodarji, lastniki ali posestniki nepremičnin in zemljišč krajinskega pomena le-teh uničiti in niti na njih izvajati posegov, ki bi lahko poškodovali zavarovane krajinske vrednote. Vse nameravane posege je potrebno prijaviti pristojnim upravam, ki morajo zanje izdati ustrezna dovoljenja.

Zakonski dekret št. 4 z dne 16. januarja 2008, I. naslov II. poglavja "Splošna načela za postopke PVO-ja, CPO-ja in presoje obremenitve ter za integrirano okoljsko dovoljenje (AIA).

1. odstavek 4. člena

Predpisi tega dekreta prevzemajo in izvajajo:

a) direktivo 2001/42/ES evropskega parlamenta in sveta z dne 27. junija 2001 o presoji vplivov določenih planov in programov na okolje;

b) direktivo 85/337/EGS sveta z dne 27. junija 1985 o presoji vplivov na okolje za posamezne javne ali zasebne projekte, spremenjeno in dopolnjeno z direktivo 97/11/ES sveta z dne 3. marca 1997 in z direktivo 2003/35/ES evropskega parlamenta in sveta z dne 26. maja 2003.

Regionalna zakonodaja:

Avtonomna pokrajina Bocen:

- Dekret predsednika pokrajine št. 63 z dne 26. oktobra 2001: Presoja obremenitve za projekte in plane znotraj območij, ki so del evropske ekološke mreže NATURA 2000, za izvajanje direktive 92/43/EGS. Za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005 (str. 46).

Posebej pomembna je služba z imenom *Ecobrowser*, ki sta jo uvedla Pokrajinska agencija za okolje in Urad za naravo, krajino in računalništvo zato, da bi bilo pri transformacijah prostora čim bolj soudeleženo tudi prebivalstvo. Za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005 (stran 117).

10. Ali rezultat presoje zasebnih in javnih ukrepov in projektov, ki bi lahko bistveno ali trajno vplivali na naravo in krajino, vpliva na izdajanje dovoljenj za projekte/njihovo izvedbo?

Da	X ¹⁵	Ne	
----	-----------------	----	--

---

¹⁵ Komisija za PVO: njena naloga je izdajati menja o predloženih študijah ter opravljati preverbe in ocene na specifično zahtevo ministrstva za okolje. Postopek preverjanja, ki ga opravi komisija, se zaključi s predajo mnenja in obrazložitve ministrstvu za okolje. Po posvetovanju s prizadeto regijo in v dogovoru z ministrstvom za kulturne dobrine in dejavnosti izda le-to poseben odlok o skladnosti posega z okoljem, ki je obvezen in zavezujoč; mnenje je lahko pozitivno, navadno opremljeno s predpisi strokovne narave, začasno negativno zaradi pomanjkljive dokumentacije ali odklonilno.

Zakonski dekret št. 63 z dne 26. marca 2008 (UL 9. aprila 2008) – Dodatne dopolnitvene in spreminjevalne določbe zakonskega dekreta 42/04 za področje krajine. V 146. členu je napisano, da ne smejo gospodarji, lastniki ali posestniki nepremičnin in zemljišč krajinskega pomena le-teh uničiti in niti izvajati posegov, ki bi lahko poškodovali zavarovane krajinske vrednote. Vse nameravane posege je potrebno prijaviti pristojnim upravam, ki morajo zanje izdati ustrezna dovoljenja.

11. Ali ste zagotovili, da ne pride do škodljivih vplivov, ki se jim da izogniti?

Da

X

Ne

Če je odgovor da, kako? Navedite tudi ustrezne predpise.

Nacionalna zakonodaja:

- Zakonski dekret št. 152 z dne 3. aprila 2006 "Predpisi na področju okolja" (UL št. 88 dne 14. aprila 2006 – Redni dodatek št. 96) Šesti del "Predpisi na področju **povračila škode za poškodbe okolja**"

301. člen "Izvajanje **načela previdnosti**" 1. odstavek "*V skladu z načelom previdnosti, o katerem govori 2. par. 174. člena sporazuma ES, je potrebno zagotoviti visoko raven varstva pred primeri tudi samo potencialnih nevarnosti za človeško zdravje in za okolje.*"

304. člen "**Preprečevalne aktivnosti**" 1. odst. "Ko se še ni dogodila poškodba okolja, vendar obstaja pereča nevarnost, da se le-ta dogodi, mora prizadeti subjekt v roku štiriindvajsetih ur in na lastne stroške sprejeti potrebne preprečevalne in varnostne ukrepe".

12. Ali notranji pravni predpisi predvidevajo za neizogibne škodljive posege obvezne kompenzacijske ukrepe?

Da

X

Ne

Če je odgovor da, kateri? Navedite tudi ustrezne predpise.

- Zakonski dekret št. 152 z dne 3. aprila 2006 "Predpisi za področje okolja" (UL št. 88 dne 14. aprila 2006 - Redni dodatek št. 96) Šesti del "Predpisi na področju **povračila škode za poškodbe okolja**"

Členi št. 305, 306, 308 obravnavajo temo vračanja v prvotno stanje in stroškov; v njih je zapisano, da je potrebno sprejeti vse možne ukrepe za omejevanje ali odpravljanje vzrokov škode ter potrebne ukrepe za vračanje v prvotno stanje.

--

13. Ali dovoljujete škodljive posege, pri katerih posledic ni mogoče kompenzirati?			
Da		Ne	
Če je odgovor da, pod kakšnimi pogoji? Navedite tudi ustrezne predpise.			

10. člen Protokola Varstvo narave in urejanje krajine – Temeljno varstvo

14. Ali sprejemate ukrepe za zmanjšanje obremenitev in škodljivih vplivov na naravo in krajino?			
Da	X	Ne	
Če je odgovor da, navedite podrobnosti.			
<p>Italija je sprejela veliko zakonov za zmanjševanje vplivov in poškodb na okolje in krajino. Med temi so ukrepi za nadzorovanje onesnažujočih emisij (za dodatne podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005, str. 103), zakon za izvajanje direktive 97/3/ES o varovalnih ukrepih pred vnašanjem škodljivih organizmov (za dodatne podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005, str. 105). Za varovanje naravnega okolja so v regiji Veneto med drugim prepovedali motorno plovbo po jezerih (za dodatne podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005, str. 115). Na državni ravni obstaja okvirni zakon za področje gozdnih požarov (za dodatne podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005, str. 104); na regionalni ravni je npr. regionalni zakon Piemonta št. 16 iz leta 1994 "Posegi za varovanje gozdov pred požari". Poleg teh obstajajo še številni ukrepi za preprečevanje in zaustavljanje gozdnih požarov kot npr. v regiji Liguriji s pomočjo posebnega regionalnega plana za to področje (za dodatne podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005, str. od 121 do 123).</p> <p>Tuti za področje varovanja krajine se sprejemajo številni ukrepi na nacionalni in regionalni ravni. Na nacionalni ravni je izredno pomemben 135. člen "Krajinsko planiranje" Zakonika za kulturne dobrine in krajino (zakonski dekret št. 42 z dne 22. januarja 2004). Besedilo tega člena je naslednje <i>«I. Regije zagotavljajo primerno varstvo in ovrednotenje krajin. V ta namen sprejemajo posebna določila za rabo</i></p>			

prostora posebej s sprejetjem krajinskih oziroma urbanističnih prostorskih planov za celotno ozemlje regije: obe vrsti planov nosijo naziv "krajinski plani". 2. S krajinskimi plani se, posebej za dobrine iz 134. člena, urejajo transformacije, ki so skladne s krajinskimi vrednotami, sanacije in revitalizacije nepremičnin in zavarovanih območij ter posege ovrednotenja krajine, tudi v luči perspektiv trajnostnega razvoja".

Na regionalni ravni je na tem področju izredno aktivna regija Piemont, ki je npr. sprejela regionalni zakon št. 32 z dne 2. novembra 1982 "Predpisi za ohranitev naravne dediščine in ureditev okolja". Regija Piemont je tudi udeležena posege za melioracijo gorskih pašnikov, ki so last javnih ustanov (za dodatne podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005, str. 116). Tudi avtonomna pokrajina Bocen uveljavlja ukrepe za zmanjšanje vplivov in okvar okolja ter krajine: v ta namen od leta 1975 izplačuje prispevke za vzdrževanje in ovrednotenje tradicionalne krajine (za dodatne podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005, str. 119 in 120).

15. Kako upoštevate pri ukrepih za zmanjšanje obremenitev in škodljivih vplivov na naravo in krajino tudi interese tam živečega prebivalstva?

Da bi uskladila projekt "Milieux sensibles" s socialnoekonomskimi in prostorskoplanerskimi dinamikami, je bila čezmejna konferenca Mont Blanc mnenja, da morajo strategije za varovanje občutljivih območij in krajin nujno **upoštevati mnenja in pričakovanja lokalnih skupnosti**.

Nacionalna zakonodaja:

- Zakon št. 394 z dne 6. decembra 1991 Okvirni zakon za zavarovana območja (UL št. 292 dne 13.12.1991)

Za osnovanje posebnih razvojnih politik za območja parkov, ki s pritegnitvijo prizadetega prebivalstva lahko usklajujejo naravovarstvene in socialnoekonomske razvoje cilje, predvideva okvirni zakon v **11., 12. in 14.** členu (Pravilnik parka – Plan parka – Pobude za ekonomsko in socialno pospeševanje) instrumente za upravljanje, ki jih morajo sprejeti posamezne ustanove in skupnosti parkov.

- [Pravilnik D.P.R.-a št. 357 z dne 8. septembra 1997](#), ki ga spreminja in dopolnjuje [D.P.R. 120 z dne 12. marca 2003](#). Oba prevzemata [direktivo št. 92/43/EGS](#) sveta z dne 21. maja 1992 o "Ohranjanju naravnih in polnaravnih habitatov ter prosto

živečih živalskih in rastlinskih vrst”, znano z imenom direktiva Habitat". Ohranjanje evropske biotske različnosti se izvaja ob upoštevanju ekonomskih, socialnih in kulturnih zahtev, pa tudi regionalnih in lokalnih posebnosti. Z drugimi besedami gre za pospeševanje integracije med varovanjem habitatov, živalskih ter rastlinskih vrst s socialnimi in kulturnimi potrebami prebivalstva, ki živi znotraj območij mreže Natura 2000.

Tudi na regionalni ravni skušajo upoštevati interese lokalnega prebivalstva z ukrepi za zmanjševanje vplivov in poškodb narave in krajine. Kot primer lahko navedemo dva zakona iz regij Dolina Aosta in Furlanija-Julijska krajina. Prva želi pospeševati sonaraven in kulturni turizem v zavarovanih območjih, druga ima za cilj razvoj prebivalstva hribovskih območij (za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005, str. 114 in 108).

V avtonomni pokrajini Bocen je bila ustanovljena služba z imenom "Landbrowser" za obveščanje prebivalstva o krajinskih planih občin (za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005, str. 117).

16. Ali sprejemate ukrepe za ohranjanje in ponovno vzpostavitev posebnih naravnih in sonaravnih strukturnih prvin krajine, biotopov, ekosistemov in tradicionalne kulturne krajine?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, kakšne?

Na nacionalni ravni se sprejemajo številni ukrepi za ohranjanje in sanacijo posameznih elementov krajine. V ta namen je predviden zakon za okoljsko sanacijo onesnaženih lokacij, poleg tega namerava Italija z izvajanjem direktive 92/43/EGS ohranjati in sanirati naravne habitate in prosto živeče živalske in rastlinske vrste, ki so v interesu Skupnosti (za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005, str. 105 in 106).

Tudi regije sprejemajo podobne ukrepe: npr. regija Piemont in regija Dolina Aosta sta sprejeli zakon za varovanje monumentalnih rastlin (za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005, str. 112 in 113).

Tudi regija Veneto se trudi v tem smislu in je npr. sprejela regionalni zakon št. 16 z dne 13. avgusta 2004 "Izredni prispevek za ozemljitev zračnih električnih linij v regionalnem parku

Colli Euganei” (UV Veneta št.30 z dne 21. julija 2004). Zakon v svojem 1. členu pospešuje varstvo naravnega in krajinskega okolja ter ohranjanje posebnih geomorfoloških, rastlinskih in živalskih danosti. Ohranjajo in vrednotijo se posebna okoljsko pomembna območja, ki so vključena v regionalne parke. Regija pospešuje posege za prilagajanje električne mreže naravnemu okolju z ozemljitvijo zračnih električnih linij ob sodelovanju vseh prizadetih subjektov.

17. Ali obstajajo dogovori z zemljiškimi lastniki ali uporabniki kmetijskih ali gozdarskih površin za zagotavljanje varovanja, ohranjanja in urejanja sonaravnih biotopov in biotopov, ki jih je vredno varovati?

Da

Ne

Če je odgovor da, navedite podrobnosti.

18. Kakšne gospodarske spodbude in nadomestila, ki so v skladu s tržnimi pravili, uporabljate za zagotavljanje ustrezne kmetijske in gozdarske rabe?

Na deželni ravni lahko kot primer navedemo regijo Dolino Aosto, ki je za pospeševanje širjenja biološke metode sprejela regionalni zakon št. 36 z dne 16. novembra 1999, "Določbe za nadzor in pospeševanje kmetijske proizvodnje po bioloških metodah" (za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005, str.131).

19. Ali zagotavljate za uresničitev ciljev protokola ukrepe za pospeševanje in pomoč kmetijstvu in gozdarstvu (ter drugim uporabnikom prostora)?

Da

Ne

Če je odgovor da, navedite podrobnosti.

V Italiji se programi za spodbujanje kmetijstva sprejemajo na regionalni ravni. S planom za kmetijski razvoj vsaka pokrajina določi cilje in pogodbeno pravila. Kmetijskookoljski programi se financirajo iz državnih in regionalnih sredstev.

Nacionalna zakonodaja

Zakon št. 157 z dne 11. februarja 1992

V smislu 10. člena (Plani za živalstvo in lov) alineja. 8g) ti plani določajo "kriterije za dodeljevanje **stimulacij lastnikom** ali obdelovalcem kmečkih parcel, posameznikom ali

družbam, ki se odločijo za varstvo in sanacijo naravnih habitatov [...]“

Ukrep v podporo kmečkemu gospodarstvu je tudi Sporočilo ministrstva za kmetijske in gozdarske politike z dne 3. januarja 2002 o ustanovitvi posvetovalnega odbora za biološko in okolju prijazno kmetijstvo (za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005, str. 127).

Regionalna zakonodaja:

Avtonomna pokrajina Bocen:

V Gornjem Poadižju se že od leta 1990 izplačujejo neposredni ekološki prispevki. Za varstvo krajine in za posebne oblike obdelave prejmejo kmetje, ki delajo na zavarovanih območjih, 50% višje finančne subvencije kot tisti, ki obdelujejo nezavarovane površine.

V pokrajini Bocen so predvidene številne **druge olajšave v kmetijstvu**, med temi tudi zakon s posebnimi predpisi za biološko kmetijstvo. Poleg tega so v pokrajini Bocen predvidene še **druge olajšave za kmetijstvo**, med temi tudi zakon s predpisi za biološko kmetovanje (za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005, strani 117 in 131).

Pokrajinski zakon št. 21 z dne 21. oktobra 1996. Gozdarska ureditev (UL Tridentinskega –Gornjega Poadižja št 050 REDNA SERIJA ŠT. 3 z dne 5.11.1996)

1.d odstavek 2. člena predvideva “ **brezplačno svetovanje in pomoč za lastnike gozdnih in pašniških površin ter za gozdarske operaterje, da bi lahko dosegli optimalnejše upravljanje s kmetijsko, gozdarsko in pašniško dediščino.** ”

Lombardija:

- Regionalni zakon št. 26 z dne 16. avgusta 1993 (UL št. 049 POSEBNA SERIJA ŠT. 3 z dne 11/12/1993 - UV Lombardija št. 033 REDNA SERIJA ŠT. 1 z dne 19/08/1993)

Predpisi za varovanje prosto živečega živalstva, za varovanje okoljskega ravnovesja in ureditev lovskih dejavnosti.

V smislu odstavka 3i 14. člena traja veljavnost pokrajinskih planov za živalstvo in lov pet let, le-ti morajo predvideti »**kriterije za priznavanje stimulacij lastnikom ali obdelovalcem kmečkih zemljišč, posameznikom ali družbam, ki se odločijo za varstvo in sanacijo naravnih habitatov [...]“**

V smislu 36. člena “ *se ustanovi regionalni sklad za dodeljevanje prispevkov iz 1. odstavka 15. člena zakona št. 157/92 kmetom, lastnikom ali obdelovalcem [...]Regionalna vlada [...] določi kriterije za dodelitev in izplačevanje prispevkov upoštevajoč kot prioriteto posege za ovrednotenje okolja [...]* ”

Razne stimulacije za kmečki in gozdarski sektor za doseganje ciljev protokola, posebej še za pospeševanje biološkega kmetijstva, se priznavajo tudi v drugih regijah alpskega loka kot so avtonomna pokrajina Trento, Ligurija, Dolina Aosta, Veneto in Piemont (za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005, strani 113, 129, 131, 132 in 130).

11. člen Protokola Varstvo narave in urejanje krajine – Zavarovana območja

20. Katere izmed naslednjih ukrepov ste sprejeli v obdobju poročanja? (Naredite križec pri ustreznem odgovoru.)

Ohranili in negovali ste obstoječa zavarovana območja v skladu z namenom njihovega varovanja	X ¹⁶
Opredelili ste nova zavarovana območja	X
Razširili ste obstoječa zavarovana območja	X

Če se je položaj spremenil, navedite podrobnosti (naziv zavarovanega območja, kategorijo zavarovanih območij v skladu z nacionalnimi pravnimi predpisi oziroma kategorizacijo IUCN-a, Direktivo o ohranjanju naravnih habitatov in prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst ali Direktivo o ohranjanju prosto živečih ptic, geografsko lego, velikost, razdelitev v območja, datum določitve/širitve).

V italijanskih alpskih regijah so bila zasnovana in povečana številna zavarovana območja. V Piemontu so ustanovili in/ali razširili namenski naravni rezervat Baragge (3.980,27 ha), posebni naravni rezervat Sacro Monte di Oropa (1518,28 ha), naravni park Monte San Giorgio (387,84 ha), naravni park Monte Tre Denti – Freidour (821,43 ha), naravni park Conca Cialancia (974,52 ha), naravni park Colle del Lys (361,70 ha), posebni naravni rezervat Stagno di Oulx (82,74 ha), območje varstva gozdov Boschi in Rocche del Roero (4233,69 ha) in naravni park Alta Valsesia (6511 ha) (za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005, str .111).

V Dolini Aosti so z regionalnim zakonom št. 66 z dne 19. oktobra 1989 (UL št. 025 POSEBNA SERIJA ŠT. 3 z dne 30/06/1990 - UV Doline Aoste št.. 047 z dne 31/10/1989) ustanovili naravni park Mont Avic, ki je bil razširjen leta 2003.

V Lombardiji so ustanovili in/ali razširili regionalni park Grigna Settentrionale (5548 ha),

¹⁶ Zakon št. 394 z dne 6. decembra 1991 »Okvirni zakon za zavarovana območja«

naravni park Adda Nord (7400 ha), naravni park Alto Garda Bresciano (32.269 ha), naravni park Adamello (50.935 ha), naravni park Monte Barro (665 ha) (za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005, str . 110).

21. Kakšne ukrepe ste sprejeli za preprečevanje nastajanja škode ali uničevanj zavarovanih območij v alpskem prostoru (v lastni deželi ali v neki drugi)?

Nacionalna zakonodaja:

- Zakon št. 394 z dne 6. decembra 1991: Okvirni zakon za zavarovana območja (UL št. 292 dne 13.12.1991 Redni dodatek), 6. člen "Varovalni ukrepi"

Regionalna zakonodaja:

Tudi na regionalni ravni se sprejemajo številni ukrepi za preprečevanje ogrožanja in uničevanja zavarovanih območij v alpskem prostoru. Med temi so regija Ligurija, ki s pomočjo okoljske analize ugotavlja, katera območja so ranljiva, regija Dolina Aosta, ki je zasnovala projekt za varstvo nekaterih okoljsko zelo dragocenih mokrišč z naslovom „Monitoriranje in upravljanje mokrišč v okviru projekta Natura 2000“, regija Piemont, ki je med drugim ustanovila "Prostovoljno ekološko stražo" in končno še regija Gornje Poadižje, kjer vsako poletje zaposlijo 20 ljudi za službo "Varovanje narave", da bi zagotavljali učinkovito upravljanje z zavarovanimi območji (za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005, str . 118, 119, 121, 122, 124 in 120).

22. Ali ste pospeševali ustanavljanje ali upravljanje narodnih parkov?

Da, v znatnem obsegu

X

Da, v majhnem obsegu

Ne

Navedite podrobnosti.

Nacionalna zakonodaja:

- Okvirni zakon št. 394 z dne 6. decembra 1991

V smislu 1. alineje 1. člena “*Za izvajanje členov št. 9 in 32 ustave v duhu spoštovanja mednarodnih dogovorov ta zakon določa temeljna načela za **ustanavljanje in upravljanje zavarovanih naravnih območij** z namenom, da se usklajeno zagotavljata in pospešujeta ohranitev in ovrednotenje naravne dediščine v državi*”.

Kraljevski dekret- zakon št. 1584 z dne 3. decembra 1922 , spremenjen v zakon št. 473 z dne 17. aprila 1925: Ustanovitev **Nacionalnega parka Gran Paradiso**.

- Zakon št.740 z dne 24. aprila 1935: Ustanovitev **Nacionalnega parka Stelvio**
- Ministrski dekret z dne 20. aprila 1990: Ustanovitev **Nacionalnega parka Bellunskih Dolomitov**
- Dekret z dne 2. marca 1992: **Nacionalni park doline Val Grande**.

23. Ali ste ustanovili varovana območja in območja miru, v katerih imajo prosto živeče živalske in rastlinske vrste prednost pred drugimi interesi?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Navedite podrobnosti.

Številni naravni parki ustanavljajo območja miru. V Dolomitih, v **naravnem parku Puez – Odle**, obstajajo območja miru, kjer so prepovedani vožnja, nabiranje rastlin in gob ter zbiranje mineralov in fosilov.

*Tudi 12. člen – Motenje miru in naravnega okolja- Pravilnik **nacionalnega parka Gran Paradiso** prepoveduje rabo radijskih, televizijskih in podobnih aparatov; uporaba naprav, ki proizvajajo svetlobne emisije, pa ne sme motiti naravnega okolja, ljudi in živali*

24. Ali ste proučili, v kolikšni meri je potrebno tam živečemu prebivalstvu v skladu z notranjimi pravnimi predpisi plačati nadomestila za posebne storitve?

Da		Ne	
----	--	----	--

Če je odgovor da, kakšen je bil rezultat proučitve in ali ste nato sprejeli ustrezne ukrepe?

12. člen Protokola Varstvo narave in urejanje krajine – Ekološko omrežje

25. Ali ste izvajali ukrepe za povezanost določenih zavarovanih območij, biotopov in drugih zavarovanih ali zavarovanja vrednih objektov na državni ravni?

Da

X

Ne

Če je odgovor da, navedite podrobnosti.

- Italija je izdelala program za določitev in razvoj nacionalne ekološke mreže. V okviru tega programa je ministrstvo za okolje naročilo študijo o ekološki mreži italijanskih vretenčarjev, ki se je zaključila leta 2002. Cilj projekta je bil izdelava mreže ali izbora površin z različno ekološko kakovostjo in z različnimi prioritetami na področju naravnega varstva ter ugotovitev morebitnih povezovalnih elementov med temi ključnimi območji, zato da bi preprečili dodatno fragmentacijo habitatov in prehodov za vretenčarje. (*str. 140 v knjigi "Čezmejna ekološka mreža"*)

Projekt **Bioitaly**, ki ga financira Evropska unija, je začelo izvajati ministrstvo za okolje prek Službe za ohranjanje narave na osnovi izvajanja direktive Habitat 92/43 z dne 21. maja 1992 in določil zakona št. 394 z dne 6. decembra 1991, "Okvirni zakon za zavarovana območja". V **prvi fazi**, ki se je uradno zaključila 30. junija 1995, je bila z regijam in pokrajinam poverjenimi nalogami, ob tesnem sodelovanju znanstvenih ustanov ter z znanstvenim vodstvom Italijanskega botaničnega društva, Italijanskega zoološkega združenja in Italijanskega ekološkega društva ob pomoči strokovnega sekretariata in računalniškega omrežja ENEE, opravljena redakcija prvega uradnega seznama za Skupnost pomembnih območij, ki naj bi ga preložili evropski komisiji kot rezultat izvajanja direktive. Seznam so dopolnili v naslednjih mesecih (december 1995). **Druga faza**, ki se je zaključila decembra 1997, je predvidevala dokončanje popisa območij ter dokončanje kartonov projekta Bioitaly za lokacije nacionalnega in regionalnega pomena (SIN e SIR).

26. Ali ste izvajali ukrepe za čezmejno povezanost določenih zavarovanih območij,

biotopov in drugih zavarovanih ali zavarovanja vrednih objektov čezmejno?

Da	☒	Ne	
----	-------------------------------------	----	--

Če je odgovor da, navedite podrobnosti.

Mreža Natura 2000:

Za boljše poznavanje naravnih danosti na nacionalnem območju smo opravili naslednje aktivnosti: check-liste vrst, opis vegetacije v prostoru, ustanovitev bank podatkov o navzočnosti posameznih vrst, projekte monitoringa naravne dediščine, znanstvene in poljudne publikacije ter prispevke.

Določitev lokacij, ki smo jih nato predlagali, so v Italiji opravile regije in avtonomne pokrajine v okviru centralno usklajenega procesa. To je bila priložnost za ustanovitev mreže znanstvenih referentov, ki bodo pomagali regionalnim upravam. Pri tem so sodelovale najodličnejše italijanske znanstvene ustanove (Italijanska zoološka zveza, Italijansko botanično društvo, Italijansko ekološki društvo).

Regija Piemont je npr. namenila pribl. 278.554,98 ha za lokacije pomena EU v dekretu regionalne vlade št. 17-6942/ 2007, s katerim je regija predlagala ministrstvu za okolje seznam območij posebnega varstva v smislu ptičje direktive. Poleg tega so s pravilnikom 16R določili postopek izvajanja PO-ja na istih lokacijah.

Tudi Gornje Poadižje je predlagalo 34 lokacij za mrežo Natura 2000 s skupno površino 137.740 ha, kar je skoraj 18,6% površine pokrajine (za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005, str. 123).

- **Ramsarska konvencija:**

Ramsarska konvencija o mokriščih, ki so mednarodnega pomena predvsem kot habitati vodnih ptic, podpisana 2. februarja 1971. Ramsarsko konvencijo so v Italiji ratificirali in začeli uveljavljati z DPR-om št. 184 z dne 11. februarja 1987. V okviru alpske mreže imajo te lokacije vlogo zbirališč predvsem za ptiče, ampak tudi za dvoživke, insekte in hidrofilne rastline.

27. Ali usklajujete cilje in ukrepe za čezmejno zavarovana območja?

Da	☒	Ne	
----	-------------------------------------	----	--

Če je odgovor da, kako? (Naredite križec pri ustreznem odgovoru.)	
Z bilateralnimi razpravami/izmenjavo	X
Z multilateralnimi razpravami/izmenjavo	X
Z usklajevanjem ciljev in ukrepov za posamezne projekte	X
Drugo	
Navedite podrobnosti.	
<ul style="list-style-type: none"> Bilateralne razprave/izmenjave: 1988 uradni dogovor o partnerstvu (charte de jumelage) med nacionalnim parkom Mercantour in naravnim parkom Primorskih Alp. Multilateralne razprave/izmenjave: glej seznam čezmejnih zavarovanih območij v odgovoru na vprašanje št.3. <p>Usklajevanje ciljev in ukrepov za projekt: Projekt Interreg “Čezmejno zavarovano območje Mercantour – Primorske Alpe”.</p>	

13. člen Protokola Varstvo narave in urejanje krajine – Varstvo tipov biotopov

28. Ali ste izvajali ukrepe za trajno ohranitev naravnih in sonaravnih tipov biotopov v zadostnem obsegu ter primerni funkcionalni prostorski porazdelitvi?			
Da	X	Ne	
Navedite podrobnosti.			
<p><u>Nacionalna zakonodaja:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Ramsarska konvencija: Glej odgovor na 26. vprašanje <u>Zakon št. 157 z dne 11. februarja 1992</u> <p>V smislu 5. odst. 1. člena “Za izvajanje direktiv 70/409/EGS, 85/411/EGS in E 91/244/EGS [...] morajo regije in avtonomne pokrajine vrniti v začetno stanje uničene biotope in ustvariti biotope [...]”</p> <ul style="list-style-type: none"> <u>Zakon št. 394 z dne 6. decembra 1991</u> “Okvirni zakon za zavarovana območja” V smislu 3. odst. 1. člena “ Za območja, na katerih se nahajajo naravne vrednote iz 2. odstavka, predvsem če ranljive, mora veljati poseben režim varstva in upravljanja, 			

predvsem za doseganje naslednjih ciljev:

*a) **ohranitev** živalskih in rastlinskih vrst, geoloških posebnosti, paleontoloških formacij, bioloških skupnosti, **biotopov** [...] ”*

Regionalna zakonodaja:

Lombardija:

- Regionalni zakon št. 9 z dne 28. februarja 2005 “Nova ureditev prostovoljske službe za ekološko varstvo”

V smislu 3. odst. 4. člena “*Lokacije ekološke mreže 2000, **biotope** in biotopske sestave posebnega pomena, določene z regionalno zakonodajo in s pokrajinskimi koordinacijskimi prostorskimi plan, redno obiskuje prostovoljska ekološka straža: ob vsakem obisku morale-ta izpolniti vprašalnik, enkrat letno pa poročati o ravni ohranitve*”.

Furlanija-Juljska krajina:

- Dekret Predsednika regionalne vlade z dne 12. oktobra 1999 (UL št. 019 POSEBNA SERIJA ŠT. 3 z dne 13/05/2000 - UV Furlanije-Juljske krajine št. 051 z dne 22/12/1999) “Pravilnik za dodelitev **spodbud za melioracijo biotske raznolikosti biotopov**, ki so opisani v 4. členu regionalnega zakona št. 42/1996 in v dopolnilih tega v 1. odstavku 9. člena regionalnega zakona št. 13/1998.

Dolina Aosta:

- Regionalni zakon št. 30 z dne 30. julija 1991 (UL št. 046 POSEBNA SERIJA ŠT. 3 z dne 16/11/1991 - UV Doline Aoste št. 035 z dne 06/08/1991) “Predpisi za ustanavljanje zavarovanih območij.”

V smislu 1. alineje 25. člena “ *Ukrepi za ustanovitev naravnih rezervatov morajo predvidevati prepoved dejavnosti in del, ki bi lahko ogrozala varstvo, posebno:*

a) spreminjati ali negativno vplivati na elemente, ki sestavljajo biotop ali geotop.”

Ligurija:

Regionalni zakon št.30 z dne 2. maja 1990 (UL št. 045 POSEBNA SERIJA ŠT. 3 z dne 17/11/1990 - UV Ligurije št. 011 z dne 23/05/1990) “Ureditev prostovoljske službe za ekološko varstvo.”

V smislu 2.b odst. 2. člena opravlja ekološka straža nadzor nad “**ohranitvijo** rastlinskih in živalskih združb in njihovih **biotopov**, proizvodov gozdne podrasti in geopedoloških posebnosti”

Piemont:

- Regionalni zakon št. 47 z dne 3. aprila 1995: Predpisi za varovanje biotopov . UV št.15

z dne 12. aprila 1995

V smislu 1. člena regija Piemont "ugotavlja, raziskuje in varuje biotope ekološkega, kulturnega in znanstvenega pomena na svojem ozemlju na osnovi predpisov tega zakona ». Med cilje spadata "**varovanje biogenetske raznolikosti vrst in naravnih okolij** v skladu s Konvencijo iz Rio de Janeira in ohranjanje ter vračanje v sprejemljivo stanje naravnih okolij, prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst posebnega pomena ".

Avtonomna pokrajina Trento:

- Pokrajinski zakon št. 28 z dne 29. avgusta 1988 (UL št. 004 POSEBNA SERIJA ŠT. 3 z dne 28/01/1989 - UV Tridentinskega-Gornjega Poadižja št. 040 NAV. DODATEK ŠT.1 z dne 06/09/1988) "Ureditev PVO-ja in ostali predpisi za varstvo okolja". 18. člen "Posegi za ohranitev in obnavljanje biotopov"

Zakon št. 14 z dne 23. junija 1986 "Predpisi za varovanje biotopov posebnega okoljskega, kulturnega in znanstvenega pomena"

29. Ali spodbujate obnavljanje prizadetih življenjskih prostorov?

Da

X

Ne

Navedite podrobnosti.

Nacionalna zakonodaja:

- Zakon št. 157 z dne 11. februarja 1992

V smislu 5. odst. 1. člena "*Za izvajanje direktiv 70/409/EGS, 85/411/EGS in E 91/244/EGS [...] morajo regije in avtonomne pokrajine vrniti v začetno stanje uničene biotope in obnavljati biotope [...]*"

Regionalna zakonodaja:

Avtonomna pokrajina Trento:

- Pokrajinski zakon št. 28 z dne 29. avgusta 1988 (UL št. 004 POSEBNA SERIJA ŠT. 3 z dne 28/01/1989 - UV Tridentinskega Gornjega Poadižja št. 040 REDNI DODATEK ŠT. 1 z dne 06/09/1988) "Ureditev PVO-ja in ostali predpisi za varstvo okolja". 18. člen "Posegi za ohranitev in obnavljanje biotopov"

Piemont:

- regionalni zakon št. 47 z dne 3. aprila 1995 : Predpisi za varovanje biotopov. UV št.15.z dne 12. aprila 1995

1.a odst. 8. člena: “Območja, katerih raba je omejena zaradi varovanja biotopov, se lahko razlastijo, če je razlastitev potrebna **za vračanje biotopov**, ki so bili poškodovani, **v prvotno stanje.**”

Opomba: Na naslednje vprašanje odgovarjate le v primeru, da protokol v vaši deželi velja že več kot dve leti.

30. Ali ste za izdelavo seznamov za celoten alpski prostor navedli tiste tipe biotopov, za katere je potrebno sprejeti ukrepe za trajno ohranitev naravnih in sonaravnih tipov biotopov v zadostnem obsegu ter v primerni funkcionalni prostorski porazdelitvi?

Da*	X	Ne	
-----	---	----	--

Če je odgovor da, kdaj ste tipe biotopov navedli?

Italija je prevzela direktivo št. 92/43/EGS sveta z dne 21. maja 1992 o "*Ohranjanju naravnih in polnaravnih habitatov ter prosto živečega rastlinstva in živalstva*", znano z imenom Habitat, s sprejetjem Pravilnika DPR-a št. 357 z dne 8. septembra 1997, spremenjenega in dopoljenega z DPR-om št. 120 z dne 12. marca 2003. Priloga št.1: “Vrste za EU pomembnih naravnih habitatov, za ohranjanje katerih je potrebno določiti posebna območja varovanja”, alineje: 3 (“Sladkovodni habitati”), 4 (“Gmajne in grmovja”), 5 (“Makije in sklerofilna grmovja – Matorral”), 6 (“Naravne in polnaravne travnate površine”), 7 (“Visoka in nizka šotišča in nizka močvirja”), 8 (“Skalnati habitati in jame”), 9 (“Gozdovi”).

* **Seznam navedenih tipov biotopov je potrebno priložiti.**

14. člen Protokola Varstvo narave in urejanje krajine – Varstvo vrst

31. Ali ste sprejeli ukrepe, s katerimi ohranjate domorodne prosto živeče živalske in rastlinske vrste v njihovi raznovrstnosti z zadostno populacijo in dovolj velikimi življenjskimi prostori?

Da	X	Ne	
Navedite podrobnosti.			
<p>Leta 2005 so Francija, Italija in Švica uvedle novo obliko čezmejnega sodelovanja za upravljanje s populacijo alpskih volkov. Strateški cilj je to populacijo razpoznati kot ustaljeno entiteto, ki se razlikuje od sosednih populacij, zagotoviti njen obstanek v okviru trajnostnega razvoja podeželskih območij ob pospeševanju sobivanja volkov in človeških dejavnosti v okviru sodelovanja med tremi državami, v katerih je populacija volkov navzoča (Italija, Francija, Švica). Politična prioriteta je krepitev in utrjevanje mednarodnega sodelovanja med Italijo, Francijo in Švico na področju upravljanja in ohranjanja prosto živečih živalskih vrst na čezmejnih območjih.</p> <p>Nacionalni institut za prosto živeče živalstvo je po naročilu ministrstva za okolje, za varstvo prostora in morja – Direkcije za varstvo narave, izdelal nacionalni akcijski plan za ohranitev volka.</p> <p><u>Nacionalna zakonodaja:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Dekret ministrstva za okolje, za varstvo prostora in morja z dne 17. oktobra 2007</u> “Usklajeni minimalni kriteriji za določitev varovalnih ukrepov za posebne cone ohranjanja in cone posebnega varstva”. <p>V smislu 2. odst. 5. člena morajo regije in avtonomne pokrajine v vseh conah posebnega varstva predvideti zavarovanje ptic pred nevarnostjo stresljajev in trčenj pri vseh novih daljnovodih in vodih visoke in srednje napetosti, ki se gradijo na novo ali so potrebni izrednega vzdrževanja ter prestrukturiranja.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Zakonski dekret št. 251 z dne 16. avgusta 2006:</u> Nujna določila za zagotavljanje prilagoditve nacionalne zakonodaje 79/409/EGS na področju ohranjanja prosto živečih živali. (UL št. 191 z dne 18.8.2006) <p><i>S tem dekretom se zagotavlja prilagoditev italijanske zakonodaje zakonodaji skupnosti za ohranjanje prosto živečih živalskih vrst.</i></p> <p><u>Zakon št. 157 z dne 11. februarja 1992</u> “Predpisi za varovanje homeotermnih prosto živečih živalskih vrst in za odstrel”.</p> <p>V smislu odst. c1 2. člena se med posebej zavarovane živalske vrste vključi rjavi medved.</p> <p>Za varstvo rjavega medveda je v smislu 4. odstavka 1. člena DPR-a št. 357 z dne 8. septembra 1997 na ozemlju svoje pristojnosti odgovorna avtonomna pokrajina Trento.</p> <p>Z nacionalnim zakonom se je Italija pridružila sporazumu za varovanje populacije netopirjev EUROBATS in je z DPR-om prevzela direktivo Habitat (za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005, str. 101 in 102).</p>			

Regionalna zakonodaja:

Avtonomna pokrajina Trento:

Meddeželni akcijski plan za ohranitev rjavega medveda v Srednjevzhodnih Alpah - (PACOBACE) je sprejela pokrajinska vlada avtonomne pokrajine Trento 13. julija 2007 za usklajevanje dejavnosti na srednjevzhodnem alpskem loku.

Avtonomna pokrajina Trento je s parkom Adamello Brenta in z nacionalnim institutom za živalstvo vzpostavila tudi **projekt Life Ursus** (za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005, str. 122).

Avtonomna pokrajina Bocen:

Za ohranitev in varstvo živalske in ribje dediščine predvideva subvencije tako pokrajinski zakon št. 28 z dne 9. junija 1978 (zakon o lovu) kot pokrajinski zakon št. 14 z dne 17. julija 1987 (zakon o lovu). Leta 2006 so v ta namen prispevali skupno 516.002,00 evrov Lovski družini Gornjega Poadižja, centrom za revitalizacijo avtohtonih ptičjih vrst, Ribiški zvezi Gornjega Poadižja za naseljevanje staleža salmonidov in ciprinidov, za gojenje marmornate postrvi ter za naseljevanje staleža ciprinidov.

- Številne alpske regije, med katerimi so Avtonomna pokrajina Trento, avtonomna pokrajina Bocen, Lombardija, Veneto in Furlanija-Julijska krajina, so sprejele zakone za ureditev nabiranja in trgovanja z gobami (za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005, str. 113, 114, 111, 115 in 108). V Lombardiji in Liguriji so sprejeli predpise za varovanje ribje dediščine (za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005, str. 110 in 108). Tudi Piemont varuje vodne živalske vrste npr. z regionalnim zakonom št. 37 z dne 29. decembra 2006: Predpisi za upravljanje z vodnimi živalskimi vrstami, z vodnimi okolji in za urejanje ribolova.
- V Lombardiji, Piemontu in Liguriji so bili sprejeti tudi predpisi za varstvo živalskih vrst in za ureditev lova (za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005, str. 111, 112 in 110).

Obstaja še veliko predpisov, ki so bili sprejeti za ohranitev živalskih in rastlinskih vrst, med katerimi regionalni zakon št. 32 z dne 2. novembra 1982 "Predpisi za ohranjanje naravne dediščine in ureditve okolja" v Piemontu, ki varuje spontane rastlinske vrste (členi 13, 14 in 15), in regionalni zakon regije Veneto št 33 z dne 18. aprila 1995 (UL št. 052 POSEBNA SERIJA ŠT. 3 z dne 30/12/1995 - UV Veneta št. 038 z dne 21/04/1995: Varstvo genetskih lastnosti domačih vrst drevesnic v Venetu.

Opomba: Na naslednje vprašanje odgovarjate le v primeru, da protokol v vaši deželi velja že več kot dve leti.

32. Ali ste za pripravo seznamov za celotne Alpe navedli tiste vrste, za katere so zaradi njihove specifične ogroženosti potrebni posebni varstveni ukrepi?

Da	X	Ne	
Če je odgovor da, kdaj?			<p>Leta 1992 je WWF Italia v sodelovanju z Italijanskim botaničnim združenjem in ministrstvom za okolje izdelala rdečo knjigo o italijanskih rastlinskih vrstah.</p> <p>Leta 1998 so izdali rdečo knjigo o vretenčarjih v Italiji.</p> <p>Leta 2002 rdečo knjigo o nevretenčarjih v Italiji.</p> <p>Končno leta 2005 rdečo knjigo o habitatih mreže Natura 2000 v Italiji.</p> <p>Avtonomna pokrajina Bocen je v 2. členu pokrajinskega zakona št. 27 z dne 13. avgusta 1973 navedla zaradi ogroženosti zavarovane vrste.</p>

15. člen Protokola Varstvo narave in urejanje prostora – Prepoved odvzema in trgovanja

33. Ali obstajajo pravni predpisi, ki prepovedujejo naslednje?	Da	Ne
Lov, prilaščanje, poškodovanje, ubijanje ter še zlasti motenje določenih živalskih vrst med razmnoževanjem, odraščanjem in prezimovanjem	X	
Vsako uničevanje, pobiranje jajc v naravi in njihovo hranjenje	X	
Posedovanje, ponujanje, nakupovanje in prodajanje iz narave odvzetih primerkov navedenih živalskih vrst ali njihovih delov	X	
Trganje, zbiranje, rezanje, izkopavanje ali ruvanje določenih rastlin ali njihovih delov na naravnem rastišču	X	

Posedovanje, ponujanje, nakupovanje in prodajanje primerkov določenih rastlin, vzeti iz narave	X	
Če je odgovor da, kateri? Navedite določila.		
<p><u>Nacionalna zakonodaja:</u></p> <p><u>Zakon št. 157 z dne 11. februarja 1992</u>, Predpisi za varstvo homeotermnih prosto živečih živalskih vrst in za lov (Redni dod. UL št. 41 z dne 25. februarja 1992, št. 46) vsebuje določila za izvajanje lova, za pobiranje in hranjenje jajc ter za trgovanje s prosto živečimi živalskimi vrstami.</p> <p>Kar zadeva predpise, ki prepovedujejo “Posedovanje, ponujanje, nakupovanje in prodajanje iz narave odvzetih primerkov navedenih živalskih vrst ali njihovih delov “ in “Posedovanje, ponujanje, nakupovanje in prodajanje primerkov določenih rastlin, vzeti iz narave«, lahko navedemo <u>zakonski dekret št. 275 z dne 18. maja 2001</u>: Preureditev sistema kazni na področju trgovanja z zavarovanimi živalskimi in rastlinskimi vrstami v skladu s 5. členom zakona št. 526 z dne 21. decembra 1999 (UL št. 159 z dne 11. julija 2001) in <u>zakon št. 150 z dne 7. decembra 1992</u>: USKLAJENO IN AŽURIRANO BESEDILO ZAKONSKEGA DEKRETA 300/1999, Ureditev prekrškov, ki se nanašajo na uveljavljanje konvencije o mednarodnem trgovanju z izumirajočimi živalskimi in rastlinskimi vrstami v Italiji (za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005, str. 107).</p> <p>Kar pa zadeva predpise, ki prepovedujejo “Trganje, zbiranje, rezanje, izkopavanje ali ruvanje določenih rastlin ali njihovih delov na naravnem rastišču«, so le-ti zbrani v <u>dekreту predsednika republike št. 357 z dne 8. septembra 1997</u>, Pravilnik za izvajanje direktive 92/43/EGS za ohranjanje naravnih in polnaravnih habitatov, prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL št. 284 z dne 23.10.1997, RS št. 219/L). 1. odst. 9. člena pravi, da “<i>je za rastlinske vrste, ki so vključene v prilogo D, alinejo b tega pravilnika, prepovedano:</i></p> <p><i>a) nabirati, zbirati, rezati, ruvati ali namerno uničiti primerke teh rastlinskih vrst na njihovih naravnih rastiščih;</i></p> <p><i>b) posedovati, prevažati, izmenjavati ali prodajati primerke omenjenih rastlinskih vrst na njihovih naravnih rastiščih z izjemo tistih, ki so bile zakonito nabrane, preden je začel veljati ta pravilnik”.</i></p> <p><u>Regionalna zakonodaja:</u></p> <p>Italijanske regije so izdale predpise za urejanje varstva živalskih vrst in lova: avtonomna pokrajina Bocen je npr. izdala <u>pokrajinski zakon št. 14 z dne 17. julija 1987</u> (UL št. 044 POSEBNA SERIJA ŠT. 3 z dne 14/11/1987 - UV Tridentinskega-Gornjega Poadižja št. 034 z dne 28/07/1987), Predpisi za varstvo divjadi in izvajanje lova. Druge regije kot so Ligurija, Dolina Aosta, Veneto, Piemont, Lombardije in avtonomna pokrajina Trento so sprejele podobne ukrepe (za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005,</p>		

str. 110, 114, 115, 112, 111 in 113).

Tudi za varstvo rastlinskih vrst so italijanske regije izdale posebne predpise:

Avtonomna pokrajina Trento:

- Dekret predsednika pokrajinske vlade z dne 7. avgusta 2003 (UL št. 048 POSEBNA SERIJA ŠT. 3 z dne 06.12.2003 - UV Tridentinskega-Gornjega Poadižja št. 039 z dne 30.09.2003)
Pravilnik o nabiranju gorske ločike, prepoved odnašanja naravnih bonsajev in določitev novega seznama zavarovanih vrst kot izvajanje 2. odstavka 3. člena pokrajinskega zakona št. 171 z dne 25. julija 1973 (varstvo alpskih rastlinskih vrst).

Furlanija-Julijska krajina:

- Regionalni zakon št. 44 z dne 18. avgusta 1972 (UL št. 238 z dne 12.09.1972 - UV Furlanije-Julijske krajine št. 031 z dne 24.08.1972), Varstvo spontanih rastlinskih vrst.

Piemont:

- Regionalni zakon št. 32 z dne 2. novembra 1982, Predpisi za ohranjanje naravne dediščine in ureditve okolja.

13. člen Površinska travnata plast – travnate plasti in stelje, pa tudi gornje plasti tal ni dovoljeno odnašati, prevažati in prodajati.

15. člen – Varstvo rastlinskih vrst – Razen za izjeme, ki jih predvideva 33. člen, je prepovedano nabiranje, odnašanje, poškodovanje, delno zadrževanje, trgovanje v svežem ali suhem stanju popolnoma zavarovanih rastlinskih vrst, vključenih v priloženi seznam, ki je sestavni del tega zakona.

Opomba: Na naslednje vprašanje odgovarjate le v primeru, da protokol v vaši deželi velja že več kot dve leti.

34. Ali ste določili živalske in rastlinske vrste, za katere veljajo ukrepi iz 1. in 2. odst. 15. člena Protokola Varstvo narave in urejanje krajine?

Da*	x	Ne	
Če da, kdaj?			

Nacionalna zakonodaja:

Zakon št. 157 z dne 11. februarja 1992 Predpisi za varstvo homeotermnih prosto živečih živalskih vrst in za lov (Redni dod. št. 41 UL št. 46 z dne 25. februarja 1992), v 2. členu prinaša seznam zavarovanih vrst (glej prilogo).

Regionalna zakonodaja:

Avtonomna pokrajina Bocen je v 2. členu pokrajinskega zakona št. 39 z dne 13. avgusta 1973 (UL št. 284 z dne 3. novembra 1973 – UV Tridentiskega-Gornjega Poadižja št. 39 z dne 11. septembra 1973) določila zavarovane vrste, za katere so prepovedani prilaščanje in lov, prodaja, hranjenje in vsako drugo ravnanje, prepovedano pa je tudi poškodovati in odnašati bube, ličinke, jajca, valilnice in bivališča, vključno z vsemi vrstami mravljišč (glej prilogo).

Z zakonom o rastlinskih vrstah (pokrajinski zakon št. 13 z dne 28. junija 1972) je pokrajina v celoti zavarovala 23 vrst, za ostale spontane rastlinske vrste, ki niso zajete v seznam, je dovoljeno dnevno pobiranje največ desetih cvetnih stebel po osebi (glej prilogo).

*Seznam določenih živalskih in rastlinskih vrst je potrebno priložiti.

36. Ali ste opredelili pojme „razmnoževanje, odraščanje in prezimovanje“, navedene v 1. odst. 15. člena Protokola Varstvo narave in urejanje krajine?

Da

X

Ne

Če je odgovor da, kako? Podajte opredelitve.

V okviru projekta Interreg Lexalp so bili opredeljeni pojmi “**Doba razmnoževanja**” in “**Doba odraščanja**”.

Doba razmnoževanja: čas, v katerem živalska vrsta nese in vali jajca ter vzgaja mladiče, dokler niso sposobni za letenje. Poleg dobe razmnoževanja kot take obsega tudi čas, v katerem so valilnice zasedene, in čas odvisnosti legla, ko le-to zapusti gnezdo.

Doba odraščanja: izven Alpske konvencije ne najdemo nobene pomembne opredelitve za sintagmo “doba odraščanja”, v nekaterih pomembnih aktih na področju varstva prosto živečih živalskih vrst najdemo prepoved namernega nadlegovanja vrst v dobi odvisnosti. Izraz “doba odvisnosti” je predlagala skupina za usklajevanje.

37. Ali ste pojasnili druge izraze, ki bi lahko povzročali težave pri znanstveni razlagi?

Da

X

Ne

Če je odgovor da, katere izraze in kako ste jih opredelili?

Lexalp je triletni projekt (januar 2005 – februar 2008), sofinanciran s programom INTERREG IIIB Alpski prostor. Cilj projekta je uskladitev terminologije v štirih uradnih jezikih Konvencije (francoski, italijanski, slovenski, nemški), da bi državam podpisnicam omogočili učinkovito sodelovanje s premagovanjem ovir, ki jih predstavljajo razlike med posameznimi nacionalnimi pravnimi redi, za snovanje in izvajanje skupnih politik na področju varstva prostora in prostorskega planiranja.

16. člen Protokola Varstvo narave in urejanje krajine – Ponovno naseljevanje domorodnih vrst

38. Ali spodbuja vaša dežela ponovno naseljevanje in razširjanje domorodnih prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst, podvrst, pasem in ekotipov, če so izpolnjeni pogoji iz 1. odst. 16. člena Protokola Varstvo narave in urejanje krajine?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Navedite podrobnosti.

- Projekt za ponovno vključitev brkatega sera v program Skupnosti INTERREG III A Italija - Švica
- Projekt za ponovno vključitev kozoroga v programe sodelovanja med naravnim parkom Primorskih Alp in parkom Mercantour.
- Zakon št. 157 z dne 11. februarja 1992 Predpisi za varstvo homeoternih prosto živečih živalskih vrst in za lov. (Redni dod. št. 41 UL št. 46 z dne 25. februarja 1992).

3. odst. 11. člena: *“Za vračanje integritete živalskih biotopov na območjih, kjer so navzoče izključno značilne alpske živalske vrste, je z dovoljenjem Nacionalnega instituta za prosto živeče živalstvo dovoljeno **naseljevanje** avtohtonih vrst. ”*

39. Ali potekata ponovno naseljevanje in razširjanje na temelju znanstvenih spoznanj?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Navedite podrobnosti.

V smislu 3. odst. 11. člena zakona št. 157 z dne 11. februarja 1992, *“je dovoljeno **naseljevanje** avtohtonih vrst z dovoljenjem Nacionalnega instituta za prosto živeče živalstvo”*. Nacionalni inštitut za prosto živeče živalstvo je nacionalna raziskovalna in posvetovalna ustanova, ki je pristojna za ohranjanje in upravljanje homeotermnih prosto živečih živalskih vrst. Nudi znanstvena in strokovna mnenja na zahtevo države, regij in pokrajin ter ustanov, ki upravljajo zavarovana območja

--

40. Ali po ponovni naselitvi nadzirate in po potrebi uravnavate nadaljnji razvoj teh živalskih in rastlinskih vrst?

Da	X ¹⁷	Ne		Ne pride v poštev	
----	-----------------	----	--	-------------------	--

17. člen Protokola Varstvo narave in urejanje krajine – Prepoved naseljevanja

41. Ali ste sprejeli notranje pravne predpise, ki zagotavljajo, da prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst ne boste naseljevali na tista območja, na katerih se v preteklosti, kolikor je do sedaj znano, niso naravno pojavljale?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, ali predvidevajo ti predpisi izjeme?

Da		Ne		Ne pride v poštev.	
----	--	----	--	--------------------	--

Če takšni predpisi obstajajo, navedite ustrezne predpise in določila o morebitnih izjemah, če so le-ti pomembni.

Dekret predsednika republike št. 357 z dne 8. septembra 1997 prepoveduje “ponovno naseljevanje, naseljevanje in razmnoževanje neavtohtonih vrst in populacij” (3. odst. 12. člena) .

Tudi zakon št. 157 z dne 11. februarja 1992 pravi, da je naseljevanje prostoživečih živalskih vrst tujega izvora dovoljeno le v primeru, da gre za avtohtone vrste (1. odst. 20. člena).

18. člen Protokola Varstvo narave in urejanje krajine – Širjenje gensko spremenjenih organizmov

42. Obstajajo pravni predpisi, ki pred vnašanjem z genetskimi tehnikami spremenjenih organizmov v okolje predvideva preverjanje njihovega ogrožanja človeka in okolja?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

¹⁷ Med naloge Nacionalnega inštituta za prosto živeče živalstvo spada popis prosto živečih živalskih vrst, preučevanje stanja, razvoja in odnosov z ostalimi okoljskimi komponentami ter nadzorovanje in ocenjevanje posegov regij in pokrajin na področju živalstva

Če je odgovor da, kateri? Navedite predpise ter njihovo vsebino.

Zakonski dekret št. 224 z dne 8. julija 2003, Izvajanje direktive 2001/18/ES o namernem vnašanju genetsko spremenjenih organizmov v okolje (UL št. 194 z dne 22. avgusta 2003).

19. člen Protokola Varstvo narave in urejanje krajine – Dopolnilni ukrepi

43. Ali ste sprejeli strožje ukrepe, kot so ukrepi, predvideni v protokolu?

Da

X

Ne

Če je odgovor da, katere?

Italijanske regije sprejemajo številne ukrepe za varovanje narave, med temi tudi kampanje okoljske vzgoje za mladino in lokalne skupnosti. Primer te vrste je šolam namenjeni projekt "Posvoji cono posebnega varstva" regije Lombardije, s katerim skušajo mladino približati naravni dediščini območij Natura 2000 (za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005, str. 123 in 124).

Težave pri izvajanju Protokola Varstvo narave in urejanje krajine

44. Ali ste imeli oz. imate težave pri izvajanju protokola?

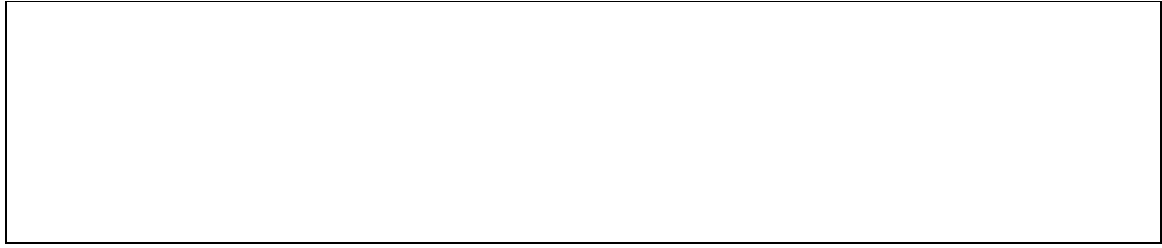
Da

Ne

Če je odgovor da, kakšne?

Ocena učinkovitosti sprejetih ukrepov

45. Ocenite učinkovitost sprejetih ukrepov!

Prostor za morebitne dodatne opombe:

D. Protokol o izvajanju Alpske konvencije iz leta 1991 na področju hribovskega kmetijstva (Protokol z dne 20.12.1994)

4. člen Protokola Hribovsko kmetijstvo – Vloga kmetov

1. Ali priznavate kmetom v alpskem prostoru zaradi njihovih raznovrstnih nalog odločilno vlogo pri ohranjanju naravne in kulturne krajine?

Da

X

Ne

Če je odgovor da, kako?

Nacionalna in regionalna zakonodaja obravnava hribovsko kmetijstvo kot bistven element za varovanje okolja. V posameznih regijah obstajajo plani razvoja podeželskih območij 2007-2013. Za podrobnosti o planih razvoja podeželskih območij in o regionalnih politikah glej italijansko poročilo za splošni del (strani 133,134 in 162).

Nacionalna zakonodaja:

Zakon št. 325 z dne 10. maja 1976: Izvajanje direktive Eu o hribovskem kmetijstvu na območjih z omejenimi možnostmi (UL št. 146 z dne 04/06/1976)

Regija Veneto: regionalni zakon št. 2 z dne 18. januarja 1994: Ukrepi za okrepitev in razvoj hribovskega kmetijstva ter za varstvo in ovrednotenje hribovskih območij (RUV št. 6 z dne 21/1/1994). *Namen zakona je **ohranitev in ovrednotenje hribovskih območij**.*

V Lombardiji so Gorske skupnosti izdelale družbenogospodarske razvojne plane (PSSE), kjer se pomen hribovskega kmetijstva kaže v izdelavi posebnih kmetijskih planov Gorske skupnosti.

Avtonomna pokrajina Bocen: Za priznavanje vloge hribovskih kmetov je pomemben 211. ukrep plana za razvoj podeželja: "Nadomestila za naravne omejene možnosti v korist kmetov hribovskih območij". Po obrazložitvi pokrajine Bocen je namen tega ukrepa "kompenzacija naravnih omejenih možnosti in iz le-teh izhajajočih manjših dohodkov kmetov. Na ta način hočejo zagotoviti dolgoročno nadaljevanje kmečkih dejavnosti, saj povzročajo te subvencije učinke tudi izven strogo kmetijskega sektorja: varstvo prostora in ohranjanje alpske krajine; varstvo pred naravnimi nesrečami; zadovoljevanje potreb na turističnem področju; ohranjanje primerne ravni človeške navzočnosti na območjih, ki jim grozi izpraznitev. Ohranitev ekstenzivnega in tradicionalnega kmetijstva omogoča ohranitev tradicionalne krajine, obstoječih hidrogeoloških ravnovesij, varovanje prostora pred usadi in poplavami, ki bi lahko pomembno ogrozili okolje in biotsko raznovrstnost. Prispevki se nanašajo na celotno paleto geomorfoloških, klimatskih, ekoloških in družbenogospodarskih posebnosti ter predstavljajo konkretno obliko **priznavanja vloge kmetov** pri iskanju primerne ravnovesja med gospodarskimi dejavnostmi in varstvom okolja. Cilj ukrepa je torej ohranitev ekstenzivnega in sonaravnega kmetijstva v hribovskem okolju."

2. Ali ste vključili kmete v alpskem prostoru v sprejemanje odločitev in ukrepov za hribovita območja?			
Da	X	Ne	
Če je odgovor da, kako?			
<p>Kmetje alpskega prostora sodelujejo pri odločitvah in ukrepih za hribovska območja predvsem na osnovi 431. ukrepa plana za razvoj podeželja (PRP) 2007-2013. Omenjeni ukrep se nanaša na "Upravljanje z lokalnimi akcijskimi skupinami (LAS), pristojnosti in pospeševanje", katerih namen je, po formulacijah plana za razvoj podeželskih območij v regiji Veneto, "nuditi podporo v fazi nastajanja partnerstev in tudi delovanja LAS-ov. Večje poznavanje lokalnih prostorskih problematik omogoča točnejše ugotavljanje tem, ki so posebno pomembne za določitev strategije lokalnega razvoja. Ta mora nastajati od spodaj z dejansko participacijo lokalnega prebivalstva".</p> <p>431. ukrep so italijanske regije alpskega območja izvajale s sprejetjem planov za razvoj podeželja. Sprejetje tega plana je v avtonomni pokrajini Bocen potekalo s sklepom pokrajinske vlade št. 3241 z dne 1. oktobra 2007, v regiji Veneto z DRV-jem št. 3560 z dne 13. novembra 2007, v regiji Dolini Aosti s sklepom regionalne skupščine št. 3399/XII z dne 20. marca 2008, v regiji Piemont s sklepom regionalne vlade št. 44-7485 z dne 19. novembra 2007, v regiji Liguriji s sklepom št. 49 z dne 11. decembra 2007, v avtonomni pokrajini Trento s sklepom pokrajinske vlade št. 651 z dne 14. marca 2008, v regiji Lombardiji s sklepom regionalne vlade št. 3910 z dne 27. decembra 2006 in v avtonomni regiji Furlaniji-Juljski krajini s sklepom regionalne vlade št. 643 z dne 22/03/2007.</p>			

6. člen Protokola Hribovsko kmetijstvo – Mednarodno sodelovanje

3. Katere izmed naslednjih dejavnosti zasledujete pri mednarodnem sodelovanju na področju hribovskega kmetijstva (Naredite križec pri ustreznem odgovoru.)	
Skupna presoja razvoja kmetijske politike	Se opravlja na evropski ravni
Medsebojni posveti pred vsako s kmetijsko politiko povezano pomembno odločitvijo za izvajanje tega protokola	

Čezmejno sodelovanje vseh pristojnih oblasti, posebej regionalnih uprav in lokalnih teritorialnih skupnosti zaradi uresničevanja ciljev tega protokola	X ¹
Spodbujanje mednarodnega sodelovanja med raziskovalnimi in izobraževalnimi zavodi	X ²
Spodbujanje mednarodnega sodelovanja med kmetijskimi in okoljskimi organizacijami	X ³
Spodbujanje skupnih pobud	X ⁴
Spodbujanje mednarodnega sodelovanja med občili	
Spodbujanje izmenjave znanja in izkušenj	X ⁵

4. Naredite križec pri obliki (oblikah), ki najbolje opisuje (opisujejo) sodelovanje.	
Bilateralni sporazumi	
Multilateralni sporazumi	X
Finančna pomoč	
Dodatno izobraževanje/usposabljanje	
Skupni projekti	X ⁶
Druge oblike	X
Če ste naredili križec pri „druge oblike“, navedite podrobnosti sodelovanja.	

¹ Manifest o Alpah evroregije Tridentinsko-Gornje Poadižje – Tirolska (26. januar 2001)

² Primer mednarodnega sodelovanja med raziskovalnim instituti je projekt SUSTALP “Ocena instrumentov Evropske unije glede na njihov prispevek sonaravnemu kmetovanju na alpskem območju”, pri katerem sodelujejo Evropska akademija iz Bocna EURAC (Italija), RaumUmwelt Broggi-Mattanovich Planungs GesmbH (Avstrija), Alpenforschungsinstitut GmbH (Nemčija, Universität Augsburg (Nemčija) in Österreichische Vereinigung für Agrarwissenschaftliche Forschung (Avstrija).

³ Pomenljiv primer je sodelovanje glavnih nacionalnih kmečkih organizacij (“Confederazione Generale dell’Agricoltura Italiana – Confagricoltura”, Confederazione Italiana Agricoltori CIA, Confederazione Nazionale Coldiretti COLDIRETTI) v COPI (Evropski organizaciji kmetov), ki je nastala leta 1958 kot prva tovrstna organizacija, v kateri sodelujejo različne alpske države kot npr. Avstrija, Nemčija, Francija in Slovenija. (vir: Spletna stran COPA – COGECA)

⁴ Primer skupne pobude je posvet „Hribovsko kmetijstvo na meji – Regija okusov Pustriška dolina«, ki je predstavljal sklepní dogodek projekta Interreg IIIa (Italija-Avstrija).

⁵ Avtonomna pokrajina Bocen: LEADER: Ukrep št. 421 (PRP) – “Transnacionalno in medobmočno sodelovanje”. «Podpira strategije lokalnega razvoja in izvajanje projektov, ki so v skupnem interesu, prek sodelovanja in izmenjave izkušenj ter znanj med različnimi družbenimi in gospodarskimi krogi”.

⁶ Projekti in pobude v okviru Leader in Interreg III A

Pojasnite, katera oblika (katere oblike) sodelovanja najbolj deluje (delujejo) in zakaj.

7. člen Protokola Hribovsko kmetijstvo – Pospeševanje hribovskega kmetijstva

5. Ali izvajate naslednje ukrepe za pospeševanje hribovskega kmetijstva (Naredite križec pri ustreznem odgovoru.)	Da	Ne
Diferencirano subvencioniranje ukrepov kmetijske politike na vseh ravneh glede na različne krajevne razmere		
Pospeševanje hribovskega kmetijstva z upoštevanjem težjih naravnih razmer	X	
Posebna pomoč kmetijam, ki zagotavljajo minimalno kmetijsko dejavnost v ekstremnih legah	X	
Ustrezno nadomestilo za prispevek hribovskega kmetijstva pri ohranjanju in urejanju naravne in kulturne krajine ter varovanju pred naravnimi nesrečami, kar je v splošnem interesu in presega splošne okvire obveznosti, na temelju sporazumov o konkretnih projektih in storitvah.	X	
Če ste sprejeli enega ali več pospeševalnih ukrepov, navedite podrobnosti.		
V Italiji obstajajo številni ukrepi za pospeševanje hribovskega kmetijstva. Za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005 (strani 133 in 134).		
Ukrep PRP-ja : “Nadomestila za naravne omejene možnosti v korist kmetov hribovskih območij”, glej 1. vprašanje.		

8. člen Protokola Hribovsko kmetijstvo – Urejanje prostora in kulturna krajina

6. Ali upoštevate posebne razmere na hribovitih območjih pri urejanju prostora, namenski rabi tal, komasaciji in izboljševanju plodnosti tal ob upoštevanju naravne in kulturne krajine?

Da	☒	Ne	☐
----	-------------------------------------	----	--------------------------

Navedite podrobnosti.

Za varstvo in ohranjanje podeželske krajine so na voljo različni instrumenti. Za podrobnosti o le-teh (npr. planiranje podeželskega prostora ali podpore biološkemu kmetovanju) glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005 (strani 133 in 134).

7. Ali ste za hribovsko kmetijstvo, da bi lahko izpolnilo svoje raznovrstne naloge, predvideli potrebne površine za kmetijsko rabo, ki bo primerna kraju in sprejemljiva za okolje?

Da	☒	Ne	☐
----	-------------------------------------	----	--------------------------

Če je odgovor da, po kakšnih kriterijih izbirate te površine?

Površin ne določa zakonodajalec, ampak kmet, ko se odloča za vrsto proizvodnje. V primeru, da se odloči za sonaravno kmetovanje (Bioland, Demter, biološko, integratio), obstajajo različne vrste spodbud. Izjemo predstavljajo območja v interesu Eu (NATURA 2000), kjer lahko plani vsilijo določeno vrsto kmetijske rabe.

8. Ali skrbite za ohranjanje oziroma obnavljanje tradicionalnih prvin kulturne krajine (gozdov, gozdnih robov, gozdičevja, grmičevja, močvirnih, suhih in pustih travnikov, planinskih pašnikov) kot tudi gospodarjenja z njimi?

Da	☒	Ne	☐
----	-------------------------------------	----	--------------------------

Če je odgovor da, navedite primere.

Za podrobnosti o regionalnem zakonu Veneta za ohranjanje in vzdrževanje travnikov in pašnikov (regionalni zakon št. 5 z dne 24. januarja 1992) glej italijansko poročilo za splošni del (str. 162).

Programi razvoja podeželja predvidevajo spodbude in nagrade za ohranjanje in vračanje tradicionalnih elementov krajine, npr. v avtonomni pokrajini Bocen obstajajo nagrade za planinske pašnike.

9. Ali izvajate posebne ukrepe za ohranjanje tradicionalnih kmečkih poslopij in arhitekturnih elementov ter za nadaljnjo uporabo značilnih načinov gradnje in gradbenega materiala?

Da

X

Ne

Če je odgovor da, katere?

Za podrobnosti o nacionalni in regionalni zakonodaji za ohranjanje kmetij in tradicionalnih arhitektonskih elementov glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005 (strani 126 in 136).

Program razvoja podeželja – (Prav. ES št. 1698/2005 z dne 20.09.2005)

“Obnova in razvoj vasi« - Ukrep 322 PRP-ja Cilj ukrepa je izboljšanje življenjskih pogojev podeželskega prebivalstva in ovrednotenje vasi na obrobni lokacijah z ustvarjanjem pogojev – infrastruktur- za družbeno in gospodarsko obnovo naselij. Obrobne vasi so podeželske občine ali zaselki le-teh z gostoto prebivalstva, ki ne presega 50 preb./km², ki ležijo iznad 700m nadmorske višine in so vsaj 3 km oddaljene od glavnega proizvodnega središča.

Vrste in velikost financiranja:

- Gradnja, restavriranje, konservatorska sanacija, predelava in širitev javnih in zasebnih poslopij javnega interesa, tipičnih hribovskih zgradb in objektov z značilnostmi, ki so zaradi svojega zgodovinskega, verskega ali arhitektonskega pomena značilne za območje. Objekti bodo lahko namenjeni izključno javni rabi oziroma umetniškimi, kulturnimi, turističnim, izobraževalnim in naravovarstvenim dejavnostim;

- Obnova javnih objektov v naseljih kot sedež turističnih informacij in objektov za urejanje prometa;

- Obnova in revitalizacija zgodovinskih centrov naselij s posegi na področju urbane opreme (npr. fontane);

- Izboljšanje dostopa do naselij (npr. gradnja cest, pločnikov, kolesarskih stez itd.).

V avtonomni pokrajini Bocen bodo posegi iz tega ukrepa financirani iz sredstev Eu, centralne uprave in pokrajine za skupno 80% izdatkov. Predvideni so npr. prispevki za gradnjo infrastruktur za planšarije.

9. člen Protokola Hribovsko kmetijstvo – Sonaravne metode gospodarjenja in značilni proizvodi

10. Ali ste izvedli vse potrebne ukrepe, da bi tako olajšali uporabo in širjenje ekstenzivnih, sonaravnih in za območje značilnih metod gospodarjenja na hribovitih območjih in varovali značilne kmetijske proizvode, ki se odlikujejo po lokalno omejenem, edinstvenem in sonaravnem načinu proizvodnje, ter taki proizvodnji dvigali vrednost?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, za katere ukrepe gre?

Za podrobnosti o italijanski nacionalni in regionalni zakonodaji na področju vključevanja proizvodov s kontroliranim poreklom in kontroliranim geografskim izvorom v seznam hribovskih proizvodov, na področju nadziranja in pospeševanja kmetijske proizvodnje po bioloških metodah ter ovrednotenja značilnih in visokokakovostnih regionalnih proizvodov glej italijansko poročilo za splošni del (strani 125, 127-132).

Projekti:

V Dolini Aosti je bil leta 2003 zasnovan projekt z imenom Kakovostni projekt Fontina, katerega cilj je bilo izboljšanje sirarskega sektorja in s tem tudi dohodkov zaposlenih.

Avtonomna pokrajina Bocen: prispevki za visokokakovostne kmečke proizvode. Predvideni so za naslednje pobude: "Tržne raziskave, zamisli in načrtovanje proizvodov, stroški za pripravo vlog o priznavanju geografskih izvorov ali poimenovanj; uvajanje norm za zagotavljanje kakovosti, proizvodnih verig in sistemov okoljskega audit-a; izobraževanje osebja, ki bo uporabljajo nove sisteme in postopke; prispevki, ki se izplačujejo organom, ki izdajajo priznane certifikate kakovosti; obvezne kontrole na osnovi zakonodaje Eu, kjer le-ta predvideva, da se stroški zaračunavajo podjetjem".

Avtonomna pokrajina Bocen : prispevki v višini 80 odstotkov kontrolnih stroškov za biološko kmetovanje.

11. Ali ste si z drugimi pogodbenicami prizadevali za oblikovanje skupnih kriterijev, da bi tako olajšali uporabo in širjenje ekstenzivnih, sonaravnih in za območje značilnih metod gospodarjenja na hribovitih območjih in varovali značilne kmetijske proizvode, ki se odlikujejo po lokalno omejenem, edinstvenem in sonaravnem načinu proizvodnje, ter taki proizvodnji dvigali vrednost?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, za katere kriterije gre?

Zakonski dekret št. 220 z dne 17. marca 1995: Izvajanje 8. in 9. člena pravilnika EGS št. 2092/91 na področju kmetijske in kmetijskoprehrambene proizvodnje po bioloških metodah (Redni dod. št. 69 UL-a št. 129, dne 5. junija). Za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del (stran 128).

10. člen Protokola Hribovsko kmetijstvo – Kraju primerna živinoreja in genetska raznolikost

12. Kakšne ukrepe ste sprejeli za ohranitev živinoreje z njeno raznovrstnostjo značilnih pasem, vključno s tradicionalnimi domačimi živalmi ter z njihovimi značilnimi proizvodi, tako da je primerna kraju, razpoložljivim površinam in sprejemljiva za okolje?

Udeležajo se različni projekti, npr. projekt *Poti pastirstva*, ki si ga je zamislila Italijanska zveza avtohtonih ras v nevarnosti izumrtja in si v alpskih dolinah zastavlja za cilj popis avtohtonih ras goveda, ovac in koz, ki jim grozi izumrtje, in opis tehnik za rejo le-teh. Projekt predvideva tudi popis kmetij, ki izvajajo sezonsko selitev živine na gorske pašnike po zgodovinskih poteh in s tem prispevajo k ohranjanju krajine in naravnih danosti na alpskih območjih. PRP-ji 2007-2013 predvidevajo spodbude in nagrade za rejo značilnih ras in tradicionalnih domačih živali.

13. Ali ohranjate strukturo poljedelskih, pašnih in gozdnih površin, potrebno za tradicionalno živinorejo?

Da

X⁷

Ne

14. Ali pri ekstenzivni živinoreji ohranjate za posamezne kraje primerno razmerje med staležem živine in površinami za pridelavo krme?

⁷ Avtonomna pokrajina Bocen: oljašave za novogradnje, obnove in sanacije gospodarskih poslopij (hlevov, senikov, prostorov za hranjenje mleka, gnojišč itd.)

Da	X ⁸	Ne	
----	----------------	----	--

15. Ali ste izvedli potrebne ukrepe za ohranjanje tradicionalne živinoreje (zlasti na področju raziskav in strokovne pomoči v zvezi z ohranjanjem genetske raznolikosti živine in kulturnih rastlin)?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, katere ukrepe ste sprejeli? Navedite predvsem tudi morebitne rezultate raziskav in strokovne pomoči.

Avtonomna pokrajina Bocen: Olajšave za organizacije živinorejcev, ki delujejo na območju pokrajine (posebej se do stoo odstotno financirajo stroški za razstave, sejme in sodelovanje na forumih za izmenjavo informacij; stoo odstotno stroški za uvajanje in ažuriranje rodovniških knjig in matičnih registrov; do sedemdesetodstotno stroški testov za ugotavljanje genetske kakovosti in donosa živine) .

11. člen Protokola Hribovsko kmetijstvo – Trženje

16. Ali ste izvedli ukrepe za ustvarjanje ugodnih razmer za trženje proizvodov hribovskega kmetijstva?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, kakšne?

V Italiji se izvajajo različni projekti in pobude za ustvarjanje ugodnih razmer za trženje proizvodov hribovskega kmetijstva. Za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005 (str. 131). V avtonomni pokrajini Bocen so na voljo prispevki za predelavo in trženje kmetijskih proizvodov.

Osnovo za te ukrepe nudi Program razvoja podeželja, sprejet s sklepom Eu št. 4153 z dne 12. septembra 2007 in prevzet v italijanskih regijah in pokrajinah z ustreznimi programi za razvoj podeželja.

⁸ V okviru PRP-ja 2000-2006 so številne alpske regije določile razmerje med številom glav odrasle živine (UBA) in krmno površino. Regija Lombardija je npr. določila, da lahko prejmejo prispevke površine, na katerih je razmerje med staležem odrasle živine in krmno površino v mejah med 0,5 in 3 UBA/hektar.

Regija Piemont določa različna razmerja med UBA in krmno površino, ki ustreza dobri kmetijski praksi, za različne vrste območij: npr. razmerje znaša 2 za območja z omejenimi možnostmi, 3,5 za ostala območja in 2,5 za ranljiva območja.

Regija Dolina Aosta določa maksimalno letno obremenitev (UBA/Ha) DKP-ja : 3 UBA/Ha za neavtohtone rase goveda in 4 UBA/Ha za aostansko raso, medtem ko znašajo kmetijskooljski indeksi 1,5 oziroma 2,2.

V Manifestu za Alpe evroregije Trentino – Gornje Poadižje – Tirolska (26. januarja 2001) je v 2. členu “Kmetijstvo in gozdarstvo” zapisano, da “ [...] je potrebno uvesti učinkovite ekonomske spodbude za sonaravne proizvodnje in za trženje visokokakovostnih kmetijskih proizvodov. [...]”.

17. Ali obstajajo blagovne znamke s kontroliranim poreklom in z jamstvom kakovosti, ki enako ščitijo proizvajalce in potrošnike?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, katere? Naštejte blagovne znamke in navedite vsakokrat tudi datum njihove uvedbe.

Italija je trenutno na prvem mestu v Evropi za proizvode z znamkami za kontrolirano poreklo (DOP), kontroliran geografski izvor (IGP) in kontrolirano tradicionalno specialiteto (STG). Uprava vedno bolj podpira in pospešuje sistem kontroliranih označb, ki jih je Evropa sprejela za razvijanje in ščitenje svojih prehrabnenih proizvodov.

Prav s takimi sistemi lahko podpiramo kmetijske proizvodnje in proizvajalce, zaščitimo imena proizvodov pred poneverbami, uporabnike pa navajamo na prepoznavanje in izbiranje kakovostnih proizvodov. (spletna stran ministrstva za kmetijske in gozdarske politike)

DOP (znamka zaščenega porekla), IGP (zaščen geografski izvor), DOC (kontrolirano poreklo), DOCP (kontrolirano in zaščiteno poreklo), IGT (tipičen geografski izvor), BIOLOŠKI PROIZVOD.

Registracija proizvajalca –jajca: sprejeta s Pravilnikom ES št. 5/2001 za zagotavljanje sledljivosti nudi podatke o proizvajalcu jajc in o načinu reje.

12. člen Protokola Hribovsko kmetijstvo – Omejitev proizvodnje

18. Ali ste pri morebitni uvedbi omejitev kmetijske proizvodnje upoštevali posebne potrebe kmetovanja na hribovitih območjih, primerne kraju in sprejemljivega za okolje?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, kako?

Mlečne kvote: Pravilnik (EGS) št. 3950 z dne 28.12.1992 (uvaja dodatne dajatve za mlekarstvo in sirarstvo)

Nacionalni zakon št. 468 leta 1992 (Prevzem pravilnika ES)

DPR št. 569 z dne 23.12.1993 (direktiva v izvajanju)

Prav. ES št. 1788 z dne 29.9.2003 (nadomesti Prav. EGS 3950/92)

Prav. ES št. 595 z dne 30.3.2004 (direktiva v izvajanju)
Nacionalni zakon št. 119 z dne 30.5.2003 (nadomesti zakon št. 468/92)

MD z dne 31.7.2003 (direktiva za izvajanje zakona št. 119/03)

13. člen Protokola Hribovsko kmetijstvo - Dopolnjevanje kmetijstva in gozdarstva

19. Ali pospešujete sonaravno gospodarjenje z gozdovi kot dodatni vir dohodka na kmetijah ter kot dopolnilno dejavnost zaposlenih v kmetijstvu?

Da

Ne

Če je odgovor da, kako?

V Manifestu o Alpah evroregije Trentino – Gornje Poadižje – Tirolska (26. januar 2001) je v 2. členu “Kmetijstvo in gozdarstvo” zapisano, da je “za zagotavljanje trajnostnega razvoja življenjskega prostora alpskega prebivalstva nujno potrebno ohranjati multifunkcionalne aktivnosti hribovskega kmetijstva in gozdarstva [...] Potrebno je izdelati celostne programe za vse ravni kmetijske politike z namenom, da se zagotovi obstoj hribovskega kmetijstva in gozdarstva, da se ponovno vzpostavi ravnovesje v območjih z omejenimi možnostmi in se kompenzira večji vloženi trud. [...]»

20. Ali upoštevate varovalne, uporabne, rekreacijske ter ekološke in biogenetske funkcije gozda v razmerju do kmetijskih zemljišč ob upoštevanju posebnosti kraja in skladnosti s krajino?

Da

X

Ne

Če je odgovor da, kako?

To področje ureja gozdarska zakonodaja na nacionalni in regionalni ravni, regije in pokrajine so sprejele ustrezne zakone, npr. avtonomna pokrajina Bocen se sklicuje na pokrajinski zakon št. 21 z dne 21. oktobra 1996.

V Manifestu za Alpe evroregije Tridentinsko – Gornje Poadižje – Tirolska (26. januar 2001) je v 2. členu “Kmetijstvo in gozdarstvo” zapisano, da “je potrebo zagotavljati **funkcionalnost gozdov**, predvsem zavarovanih in gozdnih rezervatov, s pomočjo učinkovitejših gozdarskih ukrepov, z uporabo sonaravnih tehnik poseganja in z usmerjenim pogozdovanjem, a tudi s priznavanjem posebnih povračil lastnikom gozdov za izvajanje obveznosti, ki presegajo sedanje predpise za ohranjanje hribovske gozdarske dediščine. Pri delih za regulacijo vodotokov in za zaščito pred plazovi je potrebno po možnosti uporabljati tehnike, ki najbolj upoštevajo zahteve okolja in narave. [...] »

21. Ali tako uravnate pašništvo in stalež divjadi z ustreznimi predpisi, da ne prihaja do nesprejemljive škode v gozdu in na kmetijskih zemljiščih?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, kako? Navedite ustrezne predpise.

Za podrobnosti o regionalnem uravnavanju glej italijansko poročilo za splošni del (str. 110).

Avtonomna pokrajina Bocen

Pokrajinski zakon št. 39 z dne 21. oktobra 1996, 29. člen (poškodbe prosto živečega živalstva), al. c: «Za preprečevanje poškodb gozdov s strani parkljaste divjadi je pri načrtovanju sečnje potrebno le-to uravnesiti s količino krme, ki jo nudi naravno okolje «.

V Manifestu za Alpe evroregije Trentino – Gornje Poadižje— Tirolska (sklenjen 26. januarja 2001) je v 2. členu (“Kmetijstvo in gozdarstvo”) zapisano, da «[...] je potrebno urejati lov s pomočjo učinkovitih planov odstrela, ki bodo omogočali primerno upravljanje z divjadjo, kot tudi s pomočjo bioloških ukrepov za varstvo v loviščih, upoštevajoč potrebe ekološkega ravnovesja ter kmetijskih in gozdarskih dejavnosti.»

14. člen Protokola Hribovske kmetijstvo – Dodatni viri dohodka

22. Ali spodbujate ustvarjanje in razvoj dodatnih virov zaslužka na hribovskih območjih, predvsem na pobudo in v dobro tamkajšnjega prebivalstva, posebej na področjih, povezanih s kmetijstvom, kot so gozdarstvo, turizem in obrt, da bi ohranili kmetije kot nosilce osnovne, dopolnilne ali postranske gospodarske dejavnosti v skladu z varovanjem naravne in kulturne krajine?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Navedite podrobnosti in morebitne primere spodbujanja.

Za pospeševalne ukrepe v Furlaniji-Julijski krajini glej italijansko poročilo za splošni del (str. 128).

Ukrep PRP-ja "Nujne storitve za podeželsko prebivalstvo": cilj ukrepa je izboljšanje dohodka podeželskega prebivalstva z zagotavljanjem minimalnih higienskih pogojev, ki jih za mlečno proizvodnjo predvidevata nacionalna in Eu zakonodaja in z dovoljevanjem sekundarnih in s kmetijstvom komplementarnih dejavnosti.

Ukrep PRP-ja: "Povračila za naravne težke pogoje v korist kmetov s hribovskih območij" glej vpr. št.1.

V Manifestu za Alpe evroregije Trentino – Gornje Poadižje– Tirolska (sklenjen 26. januarja 2001) je v 2. členu ("Kmetijstvo in gozdarstvo") zapisano, da «[...] je potrebno spodbujati ohranitev tradicionalnih družinskih hribovskih kmetij in gozdov ne samo z instrumenti prostorskega planiranja, ampak tudi z aktiviranjem novih virov dohodka, npr. v turističnem in obrtniškem sektorju [...].»

15. člen Protokola Hribovsko kmetijstvo – Izboljšanje življenjskih in delovnih razmer

23. Katere izmed naslednjih ukrepov ste sprejeli, da bi izboljšali razmere zaposlenih v kmetijstvu in gozdarstvu na hribovitih območjih in povezali njihove življenjske in delovne razmere z gospodarskim in družbenim razvojem na drugih območjih in predelih alpskega prostora?

Izboljšanje prometnih povezav	X
Gradnja in obnova stanovanjskih in gospodarskih poslopij	X
Nabava in vzdrževanje tehničnih naprav in strojev	X
Drugi	X

Navedite podrobnosti sprejetih ukrepov.

Izvedeni posegi na območjih Alpske konvencije so namenjeni zagotavljanju ohranitve in krepitve kolektivnih tranzitnih in povezovalnih infrastruktur, izboljšanju povezav med kmetijami in izboljšanju življenjskih pogojev kmetijskega prebivalstva. S tem v zvezi je potrebno navesti nekaj pomembnih ukrepov: zakon št. 38 z dne 24. decembra 2003 o varstvu in ovrednotenju podeželskega stavbarstva; zakon št. 137 z dne 6. julija 2002 oziroma Zakonik za kulturno dediščino krajine.

Za podrobnosti o ukrepih na lokalni ravni kot npr. v Dolini Aosti in v Venetu glej italijansko

poročilo za splošni del iz leta 2005 (strani 135 in 132).

V avtonomni pokrajini Bocen predvideva PRP tudi ukrep “Nujne storitve za podeželsko prebivalstvo”, v katerem je zapisano, da si “ ukrep zastavlja za cilj izboljšanje življenjske kakovosti podeželskega prebivalstva z nudenjem bistvenih storitev, v prvi vrsti pitne vode. Ukrep si postavlja za cilj tudi izboljšanje dohodka podeželskega prebivalstva (...). V pokrajini so predvidene tudi davčne olajšave (npr. za kmete v primeru zaokrožitve ali ustanovitve kmetije, za priznavanje poklicne kvalifikacije kmečkega podjetnika – fizične osebe, za priznavanje družb – poklicni kmečki podjetnik ali družba za kmečke dejavnosti), olajšave za gradbena dela na gospodarskih poslopih (hlev, senik, prostor za hranjenje mleka, gnojišča itd.) in olajšave za nakup naslednjih kmečkih poslopij: stanovanj, hlevov in senikov, kmečkih garaž.

Ukrep PRP-ja “Povračila za naravne težke pogoje v korist kmetov s hribovskih območij” glej vpr. št.1.

“Revitalizacija in razvoj naselij – Ukrep 322 PRP-ja glej vprašanje št.9.

16. člen Protokola Hribovsko kmetijstvo – Dopolnilni ukrepi

24. Ali ste sprejeli strožje ukrepe, kot so ukrepi, predvideni v protokolu?

Da

X

Ne

Če je odgovor da, katere?

Za podrobnosti o regionalnih dopolnilnih ukrepih glej italijansko poročilo za splošni del (strani 128 in 133).

Avtonomna pokrajina Bocen: Nadomestilo za zatiranje rastlinskih bolezni, ki jih je potrebno prijaviti (variolacija, fitoplazme koščičarjev, hrušev ožig, metličavost jablan), in nagrade za nove naselitve mladih kmetov (podpora mladim kmetom ob prevzemanju kmetij, pospeševanje medgeneracijskega prevzema kmetij).

Težave pri izvajanju Protokola Hribovsko kmetijstvo

25. Ali ste imeli oz. imate težave pri izvajanju protokola?

Da		Ne	
Če je odgovor da, kakšne?			

Ocena učinkovitosti sprejetih ukrepov

26. Ocenite učinkovitost sprejetih ukrepov!

Prostor za morebitne dodatne opombe:

E. Protokol o izvajanju Alpske konvencije iz leta 1991 na področju gorskega gozda (Protokol z dne 27.2.1996)

1. člen Protokola Gorski gozd – Cilji

1. Ali skrbite z naslednjimi ukrepi za udejanjanje cilja, da se gorski gozd kot sonaravni življenjski prostor ohrani, po potrebi razvije ali poveča in da se izboljša njegova stabilnost?	Da	Ne
Gozdove pomlajujete naravno.	X	
Prizadevate si za dobro strukturirano, stopničasto zgradbo sestojev z rastišču primernimi drevesnimi vrstami.	X	
Uporabljate semena in sadike domorodnih gozdnih vrst.	X	
Preprečujete erozijo in zbitje tal z neškodljivimi načini sečnje in spravila lesa.		
<p>Prostor za morebitne dodatne opombe:</p> <p><u>Nacionalna zakonodaja</u></p> <p><u>DEKRET z dne 2. februarja 2005</u> (UL št. 164 z dne 16/07/2005)</p> <p>Izvajanje pilotnih programov na nacionalni ravni za področje pogozdovanja novih površin in pogozdovanja, v smislu 3. alineje 2. člena zakona št. 120 z dne 1. junija 2002.</p> <p>Obstajajo: posebna zakonodaja Eu, nacionalna in regionalna zakonodaja za gozdne drevesnice in tudi medregionalna delovna skupina za to področje</p>		

2. člen Protokola Gorski gozd – Upoštevanje ciljev v politiki na drugih področjih

2. Ali upoštevate naslednje cilje/obveznosti Protokola Gorski gozd v svojih politikah na drugih področjih?	Da	Ne
Obremenitve zraka s škodljivimi snovmi je potrebno postopno zmanjšati na mero, ki ni škodljiva za gozdne ekosisteme. To velja tudi za obremenitve zraka s škodljivimi snovmi, ki prihajajo čez meje.		
Stalež parkljaste divjadi je potrebno omejiti na mero, ki brez posebnih varovalnih ukrepov omogoča naravno pomlajevanje rastišču primernih gorskih gozdov.		
Za mejna območja pogodbenice medsebojno usklajujejo ukrepe za uravnavanje staleža divjadi.		
Da bi bila ponovno vzpostavljena naravna selekcija pri staležu parkljaste divjadi ter v interesu varstva okolja se spodbuja ponovna naselitev	X	

plenilcev v skladu s celotnimi potrebami območja.		
Ohranitev gorskega gozda, ki je sposoben opravljati svojo vlogo, ima prednost pred gozdno pašo. Gozdno pašo je potrebno zato tako omejiti ali po potrebi v celoti odpraviti, da se omogoči pomlajevanje gozdov, ki ustrezajo rastišču, preprečujejo poškodbe tal in predvsem ohrani varovalna vloga gozda.		
Raba gorskega gozda za sprostitvev in oddih se usmerja in po potrebi tako omeji, da ne ogroža ohranjanja in pomlajevanja gorskih gozdov. Pri tem je potrebno upoštevati potrebe gozdnih ekosistemov.	X	
Zaradi pomena trajne rabe lesa za narodno gospodarstvo in nego gozdov pogodbenice spodbujajo večjo uporabo lesa iz gozdov, s katerimi se trajnostno gospodari.		
Skrbeti je potrebno za zmanjševanje nevarnosti gozdnih požarov s primernimi preventivnimi ukrepi in učinkovitim bojem proti požarom.	X	
Ker sonaravno in v izpolnjevanje vseh gozdnih funkcij usmerjeno gojenje gozdov ni možno brez strokovno usposobljenega osebja, je potrebno poskrbeti za zadostno število strokovnega osebja.		

Prostor za morebitne dodatne opombe:

Dekret z dne 20. decembra 2001: Smernice regionalnih planov za načrtovanje aktivnosti na področju predvidevanja, preprečevanja in aktivnega boja proti požarom (UL št. 48 z dne 26. februarja 2001)

Zakon št. 353 z dne 21. novembra 2000: Okvirni zakon za področje gozdnih požarov (UL št 280 z dne 30.11.2000).

Sklep medministrskega odbora za gospodarsko načrtovanje z dne 5. avgusta 1998:

V skladu z zakonom št. 183 z dne 16. aprila, Opredelitev, uskladitev in financiranje programa finančnih posegov za varovanje gozdov pred požari za leto 1998, o katerem je govor v pravilniku EGS št. 2158/82, popravljenem s pravilnikom EGS št. 308/97 (UL št. 252 z dne 28/10/1998). Za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005 (str. 141).

V številnih italijanskih regijah imajo regionalne zakone za preprečevanje in boj proti gozdnim požarom. Kot primer navajamo regionalni zakon št. 6/1997 regije Ligurije in regionalni zakon št. 6 z dne 24. januarja 1992 regije Veneto. Za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005 (str. 144 in 146).

Pomembni posegi nekaterih regij in avtonomnih pokrajin (Trento, Piemont, Furkanija-Julijska krajina) za usposabljanje gozdarskega osebja (registri podjetij, potrdila o opravljenem usposabljanju, tudi za izvajanje dekreta št. 227)

Politike *public procurement* (sprejet nacionalni plan, ustanovljena delovna skupina za premičnine, ...), ki pospešujejo uporabo lesa (predvsem s certifikatom) v gradbeništvu. Uradne javne izjave avtonomnih pokrajin Trento in Bocen o uporabi lesa s PEFC.

Številne regije so nakazale prispevke v korist proizvodne verige les-energija.

4. člen Protokola Gorski gozd – Mednarodno sodelovanje

3. Katere izmed naslednjih dejavnosti zasledujete pri mednarodnem sodelovanju? (Naredite križec pri ustreznem odgovoru.)

Skupno vrednotenje razvoja gozdarske politike.	
Medsebojni posveti pred pomembnimi odločitvami za izvajanje tega protokola.	
Čezmejno sodelovanje vseh pristojnih oblasti, posebej regionalnih uprav in lokalnih skupnosti, za zagotavljanje uresničevanja ciljev tega protokola.	X ¹
Spodbujanje mednarodnega sodelovanja med raziskovalnimi in izobraževalnimi institucijami.	X ²

¹ Npr. v okviru pobude EU INTERREG IIIA Italija-Francija, ki jo zaznamuje kratica ALCOTRA (Mednarodno sodelovanje za latinske Alpe), katere glavni cilj je pospeševanje čezmejnega sodelovanja. V okviru tega programa se eden od projektov Doline Aoste nanaša na upravljanje z varovalnimi gozdovi (vir: spletna stran regije Doline Aoste).

² Npr. pomembno sodelovanje raziskovalnih ustanov v okviru programa INTERREG

Spodbujanje mednarodnega sodelovanja med gozdarskimi in okoljevarstvenimi organizacijami.	X ³
Spodbujanje skupnih pobud.	X
Spodbujanje mednarodnega sodelovanja med občili.	
Spodbujanje izmenjave znanja in izkušenj.	
4. Naredite križec pri obliki (oblikah), ki najbolje opisuje (opisujejo) sodelovanje.	
Bilateralni sporazumi	
Multilateralni sporazumi	
Finančna pomoč	
Dodatno izobraževanje/usposabljanje	
Skupni projekti	X
Druge oblike	X
Če ste naredili križec pri „druge oblike“, navedite podrobnosti sodelovanja.	
<p>V okviru pobude EU INTERREG IIIA Italija-Avstrija so udeležili več projektov, npr. projekt za izboljšanje stanja in trajnostno upravljanje z gozdnimi habitati na čezmejnih območjih regije Furlanije-Julijske krajine: namen projekta je načrtovanje posegov za okoljsko melioracijo in ovrednotenje fonda prosto živečega živalstva in posledično tudi posegov za melioracijo istih gozdnih območij.</p> <p>Obstaja tudi projekt med severozahodnimi italijanskimi regijami in Francijo ter Švico na področju varovalnih gozdov.</p> <p>Za izvajanje <i>Forest Law Enforcement, Governance and Trade</i> (FLEGT) v okviru regij in avtonomnih pokrajin ni nobenih pobud.</p> <p>Zelo številni so dogovori o sodelovanju med univerzami alpskega loka.</p> <p>V Padovi je aktiven je mednarodni <i>Master of Science</i> s specializacijo za hribovske gozdove.</p>	

³ Npr. projekt za upravljanje z varovalnimi gozdovi (glej op. 1) je nastal po zaslugi sodelovanja med regionalno gozdarsko direkcijo, osebjem Gozdarske službe Doline Aoste, oddelkom Agro.Selvi.Ter turinske univerze in francoskimi, švicarskimi in piemontskimi strokovnjaki (vir: spletna stran regije Doline Aoste).

Pojasnite, katera oblika (oblike) sodelovanja najbolje deluje (delujejo) in zakaj.

Med oblikami sodelovanja so najbolj uspešni skupni projekti, ker zagotavljajo homogenost in enako izvajanje skupnih kriterijev in sprejetih pravil. Poleg tega omogočajo široko participacijo institucionalnih nosilcev in stakeholderjev ter zagotavljajo tesno navezanost na prostor.

5. člen Protokola Gorski gozd – Podlage za načrtovanje

5. Ali ste izdelali podlage za načrtovanje, ki so potrebne za uresničevanje ciljev, navedenih v tem protokolu?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, ali te zajemajo tudi raziskavo gozdnih funkcij s posebnim upoštevanjem varovalne funkcije ter zadostno poznavanje gozdnih rastišč?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Katere službe so/so bile za to pristojne?

Nacionalna zakonodaja:

Dekret ministrstva za okolje in varstvo prostora z dne 16. junija 2005: Smernice načrtovanja na področju gozdarstva. (UL št. 255 z dne 2.11.2005)

Dekret nudi smernice za področje gozdarstva, na osnovi katerih bodo ocenjevali stanje ohranitve gozdov glede na varstvo biotske raznovrstnosti ter ugotavljali usmerjevalne elemente načrtovanja, ki jih bodo regije izvajale v okviru spoštovanja mednarodnih obveznosti, zakonodaje Eu in nacionalne zakonodaje za to področje ob upoštevanju vnaprej določenih strategij, kriterijev in kazalnikov.

Sklep ministrstva za okolje z dne 2. decembra 1996: Razvrstitev zavarovanih območij (UL št. 136 z dne 17. junija 1997). Za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005 (str. 142).

Na osnovi obveznosti iz finančnega zakona 2007 (Z št. 196 z dne 27.12.2006) je ministrstvo za kmetijske, prehranske in gozdarske politike (MIPAAF), v dogovoru z ostalimi državnimi upravami in s predstavniki regij določilo okvirni načrt za gozdarski sektor (PQSF), tako kot predvidevajo sprejete obveznosti italijanske vlade na mednarodni ravni in na ravni EU. Gre za dokument, ki v okviru javnega načrtovanja predstavlja kakovostni preskok na področju ugotavljanja problemov in formulacije predlogov. Dokument je bil dopolnjen s pripombami in prispevki spletnega foruma, ki je potekal jeseni lanskega leta na spletni strani Mreže za podeželje. Konferenca država – regije ga je sprejela na svojem zasedanju, dne 18. decembra 2008, sedaj ga mora dokončno sprejeti tudi vlada. V pričakovanju dokončnega sprejetja ostaja

nacionalni strateški plan (PSN) za razvoj podeželja, sprejet julija 2007, še dalje uradni okvirni akt – seveda zelo širok in splošen⁴ - za načrtovanje ukrepov na področju gozdarstva. V PSN-u ni nikakršnih točnih navedb za npr. prioritete na področju načina poseganja, gozdnih staležev, koristnikov itd. Poleg tega je v PSN-u gozdarski sektor tesno povezan s temami klimatskih sprememb in drugih pojavov, ki so izredno pomembni za sektorske politike kot so npr. hidrogeološka stabilnost tal, proizvodnja obnovljivih vrst energije in proizvodna veriga lesa za industrijsko uporabo.

Regionalna zakonodaja:

Po zaslugi gozdarskega prostorskega plana (PFT), novega regionalnega instrumenta za upravljanje in promocijo gozdarskih virov, je v Piemontu predvideno raziskovanje in planiranje gozdarskega in pašniškega fonda na celotnem območju regije.

V Lombardiji so izredno pomembne Smernice regionalne gozdarske politike (DRV št. 7/5410 z dne 6/2001). Za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005 (str. 151).

V pokrajini Bocen se vsi gozdovi, ki so last ustanov ali kolektivnih lastnikov, upravljajo s pomočjo posameznih ekonomskih planov. Za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005 (str. 149).

6. člen Protokola Gorski gozd – Varovalna funkcija gorskega gozda

6. Ali priznavate varovalnemu učinku gorskih gozdov, ki v veliki meri varujejo svoje lastno rastišče in predvsem naselja, prometno infrastrukturo, kmetijske površine ipd., prednostni položaj?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, ali je ravnanje s temi gozdovi usmerjeno k varovalnemu cilju?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

7. Ali ohranjate gorske gozdove, ki v veliki meri varujejo svoje lastno rastišče in predvsem naselja, prometno infrastrukturo, kmetijske površine ipd., tam, kjer so?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

⁴ V dokumentu navedeni cilji so npr. te vrste: “Izboljšanje trajnostnega upravljanja z gozdovi”, “Varovanje gozdov pred krčenjem, požari in onesnaženjem zraka”, “Obnova poškodovanih gozdov”, »Pospeševanje vloge gozdov v okviru sistemov za odzemanje ogljika in lesnih proizvodov kot rezerv ogljika”.

8. Ali v gorskih gozdovih v alpskem prostoru vaše dežele izvajate projekte za nego in izboljšanje varovalnih gozdov?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, kakšne?

Nacionalna zakonodaja:

Zakon št. 394 z dne 6. decembra 1991 (1): Okvirni zakon za zavarovana območja (UL št. 292 z dne 13. decembra 1991). Za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005 (str. 143).

V Venetu so opravili posege za ekonomsko, ekološko in socialno izboljšanje gozdov – gozdarski in infrastrukturni posegi -. Za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005 (str. 149).

9. Ali v okviru projektov za nego oziroma izboljšanje varovalnih gozdov strokovno načrtujete in izvajate ukrepe, ki so potrebni za ohranitev gorskih gozdov, ki v veliki meri varujejo svoje lastno rastišče in predvsem naselja, prometno infrastrukturo, kmetijske površine ipd.?

Da	X ⁵	Ne	
----	----------------	----	--

Če je odgovor da, ali pri projektih za nego in izboljšanje varovalnih gozdov upoštevate cilje varstva narave in urejanja krajine?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

⁵ V pokrajini Bocen je gozdarska zakonodaja (pokrajinski zakon št. 21 z dne 21. oktobra 1996) usmerjena v varstvo vseh vrst zemljišč in še posebej gozdov, gorskih travnikov in pašnikov, katerim zagotavlja ohranitev in obstoj s kontinuiteto proizvodnje in s pospeševanjem racionalnejše rabe z namenom, da bi skupnosti zagotovila nepoškodovanost, zdravje in ohranitev dediščine. Zakon si še posebej zastavlja za cilj ohranitev velikosti gozdov in pospeševanje nalog, ki jih le –ti opravljajo (1. člen). Za doseganje teh ciljev predvideva gozdarski zakon štiri strategije (2. člen): na eni strani omejevanje proste uporabe lastnih zemljišč (npr. za rabo gozdov, za krčenje in za pašo so potrebna posebna dovoljenja), na drugi pa pospeševanje del v lastni režiji za lastnike zemljišč (npr. gradnja infrastruktur, utrjevanje, pogozdovanje...), svetovanje in priznavanje prispevkov za tovrstne posege.

7. člen Protokola Gorski gozd – Gospodarska funkcija gorskega gozda

10. Ali si v gorskih gozdovih, v katerih prevladuje gospodarska funkcija in kjer to zahtevajo regionalne gospodarske razmere, prizadevate, da bi se gospodarjenje z gorskim gozdom lahko razvilo kot vir zaposlitve in dohodka za lokalno prebivalstvo?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, kako?

Zakonski dekret št. 386 z dne 10. novembra 2003: Izvajanje direktive 1999/105/ES o trgovanju z gozdnimi reprodukcijskim materialom. (UL št. 23 z dne 29.1.2004- Redni dodatek št. 14). Za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005 (str. 139).

Zakon z dne 8. oktobra 1997: Predpisi za razvoj in vrsto posegov ter zaposlitev na področju okolja (UL št. 344 z dne 3. oktobra 1997).

11. Ali pomlajujete gorske gozdove z rastišču primernimi drevesnimi vrstami?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, navedite podrobnosti.

Nacionalna zakonodaja:

Zakon št. 113 z dne 29. januarja 1992: Obveznost občin, da za vsakega prijavljenega novorojenčka zasadijo eno drevo (UL št. 40 z dne 18. februarja 1992).

Regionalna zakonodaja:

V pokrajini Trento so npr. razvili tudi posege za gojenje gozdov s pomočjo službe za gozdarstvo in živalstvo, v posebnih drevesnicah je predvidena tudi proizvodnja sadik gozdnega drevja za pogozdovanja ali ureditve.

12. Ali pri gospodarskem izkoriščanju gorskih gozdov izvajate to z negovalnim gospodarjenjem, ki varuje tla in gozdne sestoje?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, navedite podrobnosti.

V pokrajini Bocen je vsak zasebni gozd opisan v analitičnem obrazcu, kjer so podatki v glavnem ocenjeni.

Za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005 (str. 149).

Ligurija:

Regionalni zakon 46/1996: Finančni predpisi na področju varstva tal in popravki regionalnega zakona št. 9 z dne 28. januarja 1993 (organizacija varstva tal na regionalni ravni v smislu regionalnega zakona št. 183 z dne 18. maja 1989). Popravki regionalnega zakona št. 22 z dne 16. aprila 1984 (Regionalni gozdarski zakon). (RUV št. 21 z dne 13. novembra 1996). Za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005 (str. 83).

8. člen Protokola Gorski gozd – Družbene in ekološke funkcije gorskega gozda

13. Ali ste izvedli ukrepe za zagotavljanje pomembnih socialnih in okoljskih funkcij gorskega gozda, kot so zagotavljanje njegovega vplivanja na vodne vire, na podnebno ravnovesje, na varstvo zraka in na varstvo pred hrupom?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, kakšne?

Predlagani instrumenti so v glavnem vključeni v izvajanje gozdarskega plana regij. V plan je vključen tudi podroben opis lokacij za zajemanje podatkov in funkcij, ki jih opravljajo gozdovi.

V planih upravljanja in izboljševanja stanja gozdov so zajeti tudi ukrepi za doseganje ciljev varstva narave in krajine kot **ohranjanje klimatskega ravnovesja, sanacija zraka, varstvo pred hrupom, ohranjanje vodnih virov in biotske raznovrstnosti le-teh.**

V številnih regijah pospešujejo nastanek naravnih gozdnih rezervatov z namenom, da bi ustavili vsako obliko izkoriščanja ali prilagodili gozdove namenom rezervata.

V vsem alpskem prostoru poleg tega podpirajo dejavnosti za boj proti požarom.

14. Ali izvajate ukrepe za zagotavljanje biotske raznovrstnosti gorskega gozda?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, kakšne?

Nacionalna zakonodaja:

Zakonski dekret št. 227 z dne 18. maja 2001: Usmerjanje in posodobitev gozdarskega sektorja v skladu s 7. členom zakona št. 57 z dne 5. marca 2001 (UL št. 137 z dne 15. junija 2001)

Dekret predsednika republike št. 357 z dne 8. septembra 1997: Pravilnik za izvajanje direktive 92/43/EGS o ohranjanju naravnih in polnaravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (Redno dodatek št. 148 UL-a z dne 23. oktobra 1997).

Za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005 (str. 140 in 141).

15. Ali izvajate ukrepe za zagotavljanje rabe gozda za sprostitev in doživljanje narave?

Da

X

Ne

Če je odgovor da, kakšne?

Ministrstvo za okolje in varstvo prostora - direkcija za ohranjanje narave- je decembra 2001 podpisalo in nato podaljšalo do leta 2005 konvencijo z združenjem *ACLI Anni Verdi* za izvedbo projekta "**Parki za vse: razpoložljivost za širok krog uporabnikov**". Glavni cilj projekta je pospeševanje znanja vseh prebivalcev, posebej subjektov, institucionalnih in zasebnih, ki so pristojni in/ali zainteresirani za zavarovana območja, o problemih, ki so vezani na uporabnost lokacij, storitev in opreme, vključno s prometnimi sistemi.

Z istim projektom nameravajo na vseh ravneh promovirati vse aktivnosti, ki so potrebne za zagotavljanje ugodne rabe zavarovanih naravnih območij za široko paleto uporabnikov, vključno tistih z zmanjšano motorično sposobnostjo ali ovirano gibljivostjo kot so starejši, otroci, prizadeti.

9. člen Protokola Gorski gozd – Odpiranje gozda

16. Ali sprejemate za preprečevanje škod, za sonaravno gospodarjenje in nego ukrepe za odpiranje gozda, ki jih skrbno načrtujete in izvajate, in ki upoštevajo zahteve varstva narave in krajine?

Da

X⁶

Ne

10. člen Protokola Gorski gozd – Naravni gozdni rezervati

17. Ali ste določili naravne gozdne rezervate v zadostnem obsegu in številu ter z njimi ravnali tako, da lahko zagotovijo naravno dinamiko in raziskovanje, in ste v njih načelno ustavili vsako rabo ali jo prilagodili cilju rezervata?

Da

X

Ne

⁶ Za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005 (str. 145)

Če je odgovor da, koliko naravnih gozdnih rezervatov ste določili v alpskem prostoru vaše dežele in kako velik je njihov delež v celotni gozdni površini?	
---	--

18. Če ste določili naravne gozdne rezervate, ali so v njih zastopani po možnosti vsi ekosistemi gorskega gozda?			
--	--	--	--

Da	X	Ne	
----	---	----	--

19. Ali zagotavljate potrebno varovalno funkcijo gozdnega sestoja naravnih gozdnih rezervatov?			
--	--	--	--

Da	X	Ne	
----	---	----	--

20. Ali določate naravne gozdne rezervate v zasebnem gozdu načelno v skladu z dolgoročno učinkovitim dogovorjenim varstvom narave?			
--	--	--	--

Da		Ne	
----	--	----	--

21. Ali sodelujete in ali ste pri načrtovanju in določanju čezmejnih naravnih gozdnih rezervatov sodelovali z drugimi pogodbenicami, kolikor je bilo to potrebno?			
---	--	--	--

Da		Ne	
----	--	----	--

11. člen Protokola Gorski gozd – Spodbude in nadomestila

22. Ali zadostno spodbujate gospodarjenje z gozdovi – še posebej ukrepe, navedene v 6. do 10. členu Protokola Gorski gozd - ob upoštevanju oteženih gospodarskih razmer v alpskem prostoru in glede na storitve, ki se opravljajo pri gospodarjenju z gorskimi gozdovi?			
---	--	--	--

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, navedite podrobnosti (pogoji za subvencije, vrsta subvencij, uporabljena finančna sredstva itd.)			
--	--	--	--

Nacionalna zakonodaja:

Nacionalni zakon z dne 8. marca 2001: Spreminjevalni in dopolnitveni predpisi zakonodaje za kmetijskogozdarski sektor.

Kar zadeva gospodarjenje pa lahko ustanove in zasebniki, ki nameravajo na svojih gozdnih posestih opravljati izboljševalne posege (spremembo sečnega gozda v debeljak, krčenje, redčenje itd.), prejmejo **pavšalno nadomestilo**, ki ga pokrajinska vlada izplača sorazmerno z velikostjo

posegu namenjene površine. Za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005 (str. 150).

23. Ali imajo lastniki gozda pravico do primerne in storitvi ustreznega nadomestila, če se v okviru gospodarjenja z gorskimi gozdovi zahtevajo storitve, ki presegajo obstoječe s pravnimi predpisi predvidene obveznosti, in katerih nujnost je utemeljena v projektih?

Da		Ne	
----	--	----	--

Če je odgovor da, navedite podrobnosti.

24. Ali ste ustvarili potreben instrumentarij za financiranje ukrepov za spodbude in nadomestila?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, ali upoštevate pri financiranju poleg narodnogospodarskih prednosti za celotno prebivalstvo tudi interese posameznika?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, navedite vzpostavljen instrumentarij za financiranje ukrepov za spodbude in nadomestila.

Nacionalna zakonodaja:

Ukrep z dne 19. junija 2002: Davčna uprava – Sprejetje vzorca in navodil za sporočanje posegov ohranjanja in varovanja gozdov v skladu s 6. alinejo 9. člena zakona št. 448 z dne 29. decembra 2001, za **36 odstotno zmanjšanje davkov** ter za določitev uradov, ki so pristojni za sprejemanje sporočil (UL št. 174 z dne 26.7.2002).

Regionalna zakonodaja:

Avtonomna pokrajina Trento:

Sklep št. 446 z dne 22. februarja 2008

S sklepom št. 446 z dne 22. februarja 2008 je pokrajinska vlada določila, komu bodo dodeljena finančna sredstva iz pokrajinskega sklada za hribovska območja za leto 2008, namenjena financiranju pobud na najbolj zaostalih hribovskih območjih za medsektorske posege okoljskega značaja, ki jih je pokrajinska vlada s sklepom št. 3013 z dne 21. decembra 2007 že odobrila, vendar jih zaradi pomanjkanja sredstev še ni izplačala.

Sklep št. 16 z dne 19. marca 2008

Prispevki občinam in ustanovi za jusarska zemljišča za medsektorske posege na najbolj zaostalih hribovskih območjih (leto 2008), ki jih je pokrajinska vlada s sklepom št. 3013 z dne 21. decembra 2007 že odobrila, vendar jih zaradi pomanjkanja sredstev še ni izplačala.

12. člen Protokola Gorski gozd – Dopolnilni ukrepi

25. Ali ste sprejeli strožje ukrepe, kot so ukrepi, predvideni v protokolu?

Da

Ne

Če je odgovor da, katere?

Težave pri izvajanju Protokola Gorski gozd

26. Ali ste imeli oz. imate težave pri izvajanju protokola?

Da

Ne

Če je odgovor da, kakšne?

F. Protokol o izvajanju Alpske konvencije iz leta 1991 na področju turizma (Protokol z dne 16.10.1998)

2. člen Protokola Turizem – Mednarodno sodelovanje

1. Ali si prizadevate za okrepljeno mednarodno sodelovanje med posameznimi pristojnimi institucijami, katerega cilj je povečanje veljave mejnih območij z usklajevanjem turističnih in prostočasnih dejavnosti, ki so sprejemljive za okolje?			
Da	X	Ne	
Naredite križec pri obliki (oblikah), ki najbolj opisuje (opisujejo) sodelovanje.			
Bilateralni sporazumi			
Multilateralni sporazumi			
Finančna pomoč			
Dodatno izobraževanje/usposabljanje			
Skupni projekti			X ¹
Druge oblike			X
Če ste naredili križec pri „druge oblike“, navedite podrobnosti sodelovanja.			
Med ukrepe, s katerimi pospešujemo večje mednarodno sodelovanje, spada prav gotovo mreža občin “Povezanost v Alpah” , ki je bila ustanovljena leta 1997 kot združenje občin iz sedmih držav alpskega območja. Povezanost v Alpah je namenjena izvajanju vseh tematskih poglavij Alpske konvencije s pomočjo izmenjav izkušenj in informacij.			
Podoben primer je tudi čezmejno sodelovanje v okviru Evroregije Tirolska – Južna			

¹ Primer skupnega projekta, pri katerem je sodelovala Italija, je projekt “**Dynalp**”, ki je bil predložen v okviru programa **Interreg IIIB “Alpine Space”** in se je začel leta 2003. Med različnimi protokoli Konvencije, ki jih projekt upošteva, je tudi protokol o turizmu. Po Dynalp-u se je začel Dynalp2, ki bo trajal tri leta. (od aprila 2006 do junija 2009).

Drug primer sodelovanja je projekt **Interreg IIIA Italija-Slovenija “Ustanovitev centrov za upravljanje in informiranje o zavarovanih območjih vzhodnega alpskega loka”**. Projekt vključuje Regionalni naravni park Julijskih Predalp, Regionalni naravni park furlanskih Dolomitov in Triglavski narodni park. “V okviru projekta je predvidenih več aktivnosti: ustanovitev in opremljanje informacijskih centrov, centrov za obiske in za sprejemanje; določitev skupnih delovnih protokolov za usklajevanje raziskovalnih dejavnosti; skupna promocija treh zavarovanih območij [...] tudi s pomočjo posebnih turističnih paketov.” Še en primer mednarodnega sodelovanja na področju turizma sta projekta **Alps Mobility in Alps Mobility II – Alpine Pearls**: «glavni cilj projekta je snovanje inovacijskih turističnih ponudb, ki naj počitnice v Alpah usklajujejo z oblikami mehke mobilnosti s pomočjo okolju prijaznih prometnih sredstev”. Italijanski projektni partnerji so avtonomna pokrajina Bocen, pokrajina Belluno, avtonomna regija Furlanija-Juljska krajina in avtonomna regija Dolina Aosta.

Še drug primer predstavlja projekt **AlpNaTour** (“Integration of recreation and tourism concerns in Natura 2000 management planning processes to support sustainability in the alpine area”), pri katerem sodeluje Evropska akademija iz Bocna skupaj z ustanovami iz Nemčije, Avstrije in Slovenije. “Namen projekta je izdelava vodnika in nekaterih seznamov podatkov za izdelavo planov upravljanja območji Natura 2000, v katerih poteka intenzivna turistična raba, v perspektivi trajnostnega razvoja».

Tirolske/Gornje Poadižje – Trentino, ki med cilji navaja tudi sodelovanje na področju turizma.

Pojasnite, katera oblika (katere oblike) sodelovanja najbolje deluje (delujejo) in zakaj.

Med oblikami sodelovanja so najbolj uspešni skupni projekti, ker zagotavljajo homogenost in enako izvajanje skupnih kriterijev in sprejetih pravil. Poleg tega omogočajo široko participacijo institucionalnih nosilcev in stakeholderjev ter zagotavljajo tesno navezanost na prostor.

5. člen Protokola Turizem – Obvladovanje ponudbe

2. Ali ste razvili smernice, razvojne programe, sektorske načrte za trajnosten turistični razvoj v skladu s cilji protokola?

Da	X ²	Ne	
----	----------------	----	--

Če je odgovor da, ali ste jih že udejanjili?

Da	X ³	Ne	
----	----------------	----	--

Ali sta razvoj in udejanjanje potekala na za to najprimernejši ravni?

Da	X ⁴	Ne	
----	----------------	----	--

Če je odgovor da, ali smernice, razvojni programi in sektorski načrti	Da	Ne
---	----	----

² Primer sektorskega plana je “**Regionalni strateški plan za turizem**” (P.S.R.T.) regije Piemont, ki ga je “izdelala regionalna vlada za izvajanje sklepa št. 4 z dne 19/12/2005: vlada ga je nato z dekretom regionalne vlade št. 47-8657 z dne 21. aprila 2008 skupno s “poročilom o okolju” posredovala v sprejetje regionalni skupščini. “Poročilo o okolju” je bilo izdelano na osnovi 20. člena regionalnega zakona št. 40/1998 za izvajanje celovite presoje vplivov na okolje v skladu z direktivo 2001/42/ES (Direktiva COP), prevzeto z zakonskim dekretom št. 152/2006, ki je bil nato popravljen z zakonskim dekretom št. 4/2008». Med razlogi za izdelavo omenjenega plana so “Pozitivni vplivi na integracijo regionalnih politik in na trajnostne usmeritve”: posebej se omenja Zelena knjiga EU, po kateri je “zelo malo aktivnosti, katerih uspeh je tako jasno vezan na usklajevanje različnih politik” in je zato potrebno določiti “idealno akcijsko področje za uveljavljanje trajnostnega razvoja”.

Še en primer najdemo v regiji **Veneto**, ki “izvaja naloge programiranja in usklajevanja na turističnem področju na osnovi triletnega razvojnega programa lokalnih turističnih sistemov (PTSSTL) in letnega izvedbenega plana turistične promocije (PEA)»

³ Regionalni strateški plan za turizem regije Piemont je izdelala regionalna vlada za izvedbo sklepa št. 4 – 1831 z dne 19/12/2005; z DRV-jem št. 47-8657 z dne 21. aprila 2008 ga je nato, skupno s “Poročilom o okolju”, posredovala v sprejem regionalni skupščini.

⁴ Regionalni strateški plan za turizem je bil izdelan na regionalni ravni.

omogočajo presojo in primerjavo prednosti in slabosti načrtovanega razvoja z naslednjih vidikov?		
Z vidika družbenogospodarskih posledic za tamkajšnje prebivalstvo.	X ⁵	
Z vidika posledic za tla, vodo, zrak, naravno ravnovesje in krajino ob upoštevanju posebnih ekoloških danosti, naravnih virov in meja sprejemljivosti ekosistemov.	X ⁶	
Z vidika posledic za javne finance.		

3. Ali ste za celotno območje pripravili načrte, ki zagotavljajo trajnostni regionalni razvoj ob upoštevanju vseh zahtev glede rabe (turizem, promet, kmetijstvo in gozdarstvo, poselitveni prostor)?			
Da		Ne	

⁵ Družbenogospodarske posledice za lokalno prebivalstvo se npr. upoštevajo v regionalnem strateškem planu za turizem Piemonta, ki turizem opredeljuje kot „sredstvo za udejanjenje družbenogospodarskih sprememb“.

⁶ V tem smislu je pomemben primer regije **Piemont**: v Poročilu o okolju 2008 so za celovito okoljsko presojo regionalnega strateškega plana za turizem izdelali kazalnike za izračunavanje “sposobnosti obremenitve” turizma («maksimalno število ljudi, ki lahko v istem času obiše neko turistično destinacijo, ne da bi uničevali ali dokončno pokvarili fizično, gospodarsko in družbenokulturno okolje ali zmanjševali zadovoljstvo obiskovalcev.”). Kazalniki se nanašajo na naslednje okoljske teme: vodni viri, odpadki, poraba energije, promet in kakovost zraka; narava, biotska raznolikost in krajina; gradnja infrastruktur in raba tal; podnebje in naravna tveganja.

4. Ali izvajate pri načrtovanju in urejanju površin za turistično rabo presoje vplivov na okolje?			
Da		Ne	
Ali obstajajo za to pravni predpisi?			
Da		Ne	
Če je odgovor da, kateri?			

5. Če ste razvili smernice za trajnosten razvoj turističnih destinacij, pojasnite katere.			
Primer predstavljajo “Smernice za turistično politiko pokrajine” avtonomne pokrajine Trento , izdelane na osnovi 2. člena pokrajinskega zakona št. 8 z dne 11. junija 2002 za trajnostni razvoj turizma v turistični destinaciji “Trentino”.			

6. Ali ste lokalno prebivalstvo vključili v razvoj smernic?			
Da		Ne	

7. Če ste razvili smernice, razvojne programe in sektorske plane, ali vsebujejo naslednje? (Naredite križec pri ustreznem odgovoru.)	
Razvoj konceptov in ponudb za sonaraven turizem.	
Izdaja certifikatov in okoljskih znakov za turistične ponudbe.	X
Spodbujanje in uvajanje sistemov za okoljski menedžment.	X ⁷
Drugo	
Če ste naredili križec pri eni ali več navedenih možnosti, navedite podrobnosti.	
<u>Regija Veneto</u>	
V okviru letnega izvedbenega plana za pospeševanje turizma (PEA) so med “operativne cilje za zagotavljanje rasti razvoja turističnega sektorja” vključili tudi “predpostavke za razvoj systema okoljskih certifikatov “Ecolabel” ».)	

6. člen Protokola Turizem – Usmeritve razvoja turizma

8. Ali pri razvoju turizma upoštevate načela varstva okolja in ohranjanja krajine?			
Da	⁸	Ne	

9. Ali spodbujate turistične projekte, ki varujejo krajino in so sprejemljivi za okolje?			
Da	X ⁹	Ne	

⁷ Nekaj primerov spodbujevalnih ukrepov, ki jih je uvedla Lombardija za sistema upravljanja z okoljem:

1. Ukrep 1.7 – št. 2 Razpis “ Spodbude za okoljsko trajnost proizvodnih postopkov v podjetjih”; za pospeševanje tehnoloških in upravnih inovacij za zmanjševanje onesnaženja in rabe virov v proizvodnih postopkih malih in srednjih podjetij
2. Regionalni razpis - 2005: “Pospeševanje sistemov za upravljanje z okoljem EMAS II pri lokalnih ustanovah”;
3. Ukrep 3.5 – Razpis leta 2002 in 2006 “ Pospeševanje instrumentov za okoljsko trajnost: sistemi upravljanja z okoljem EMAS/ISO 14001 pri lokalnih ustanovah”.
4. Zakon št. 24/2006 “Predpisi za preprečevanje in zmanjševanje emisij v atmosfero za varovanje zdravja in okolja”

⁸ Za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del (str. 159).

⁹ V avtonomni pokrajini Bocen so npr. predvideni “posegi za podpiranje podjetniških naložb”, ki se lahko dodelijo “samo podjetjem, ki spoštujejo [...] veljavne predpise za varstvo okolja”

10. Ali s politiko krepite konkurenčno sposobnost sonaravnega turizma v alpskem prostoru?			
Da	X ¹⁰	Ne	
Če je odgovor da, kako?			

11. Ali dajete prednost ukrepom, ki spodbujajo inovacije in uvajanje novih oblik ponudbe?			
Da	X	Ne	
Če je odgovor da, katerim? Navedite tudi primere.			
<p>V okviru projekta Espace Mont Blanc je npr. čezmejna konferenca razvila projekt Interreg o “Tematskih poteh v prostoru Espace Mont Blanc”, ki skuša turistom približati tudi lokacije, ki predstavljajo alternativo najbolj znanim turističnim destinacijam.</p> <p>Mnoge italijanske regije se trudijo za popestritev ponudbe. Za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del (od str. 155 do str. 161).</p> <p>Z DYNALP² nadaljuje mreža občin “Povezanost v Alpah” aktivnosti, ki so se za trajnostni razvoj in uveljavljanje Alpske konvencije začele v okviru projekta DYNALP. DYNALP² uvaja tudi na občinsko raven rezultate projekta CIPRE “Prihodnost v Alpah” ter pospešuje izmenjave med občinami. Rezultati in ugotovitve so torej koristni za vse.</p> <p>Primeri:</p> <p>Ovrednotenje lokalne gastronomske tradicije v procesu popestritve ponudbe in trajnostnega razvoja. Kratek opis: Massello je mala hribovska občina z manj kot 100 prebivalci in 3900 hektarji površine v gornjem delu doline Val Germanasca (Torino) na nadmorski višini od 1200 m na dnu doline do 3027 m na hribu Ghinivert. Marginalnost te občine glede na masovni turizem, ki se je usmeril v druge alpske lokacije, je omogočila varovanje in ohranitev okolja ter</p>			

¹⁰ Pozitiven primer večje konkurenčnosti sonaravnega turizma na območju Alp je naravni park Primorskih Alp, ustanovljen leta 1995 po spojitvi naravnega parka Argentera (ustanovljenega leta 1980) z gozdnim in jezerskim rezervatom jezer Palanfré (ustanovljenim leta 1979). Na ta način je nastalo veliko zavarovano območje, ki meri 27.945 hektarjev in se razprostira po ozemlju treh dolin (Gesso, Stura, Vermentagna) in štirih občin (Aisone, Entracque, Valdieri, Vernante).

(...) Povečan dotok turistov, posebno v poletnih mesecih, je povečal poslovni promet celotne pokrajine Cuneo. V naravnem parku Vercos so nove poklicne figure prispevale k povečanju lokalne dodane vrednosti in turističnih aktivnosti. Multiplikatorski učinek se pozna tudi v trgovini. Projekt je med drugim omogočil ohranitev prebivalstva v prostoru, obenem je s povečanjem števila tujih obiskovalcev nudil nove razvojne možnosti obema parkoma (...)

neprecenljivega živalskega in rastlinskega bogastva. Visokogorsko območje, v katerem morajo kmetijske in proizvodne dejavnosti premagovati konkurenco industrije; vedno večje povpraševanje po turizmu/naravi in okoljsko nedotaknjena dolina; potreba po optimalni rabi gostinskih kapacitet. Izhajajoč iz teh predpostavk se projekt trudi za promocijo in ovrednotenje tipičnih proizvodov, posebej na kmetijskem in živilskem področju z namenom, da bi pripomogel k razvoju lokalnih proizvodnih verig.

12. Ali si na območjih z močnim turističnim prometom prizadevate za uravnoteženost med intenzivnimi in ekstenzivnimi oblikami turizma?

Da		Ne	
----	--	----	--

13. Ali upoštevate pri ukrepih, ki jih je potrebno spodbujati in ki jih spodbujate, naslednje vidike?	Da	Ne
Pri intenzivnem turizmu: prilagoditev obstoječih turističnih objektov in njihove opreme ekološkim zahtevam.		
Pri intenzivnem turizmu: razvoj novih objektov v skladu s cilji protokola.		
Pri ekstenzivnem turizmu: ohranjanje ali razvoj sonaravne in za okolje sprejemljive turistične ponudbe.		
Pri ekstenzivnem turizmu: dviganje vrednosti naravne in kulturne dediščine turističnih območij.		

7. člen Protokola Turizem – Pospeševanje kakovosti

14. Ali je politika vaše dežele stalno in dosledno usmerjena v kakovostno turistično ponudbo v celotnem alpskem prostoru in ali upošteva zlasti ekološke zahteve?

Da	X ¹¹	Ne	
----	-----------------	----	--

¹¹ V avtonomni pokrajini Bocen so zasnovali sistem "okoljskega upravljanja v turističnem in gostinskem sektorju", s katerim nudijo okoljski certifikat hotelskim objektom, ki spoštujejo Eco –Label, evropski okoljski znak za turistične objekte (Sklep Komisije z dne 14. aprila 2003).

15. Ali spodbujate izmenjavo izkušenj z drugimi pogodbenicami in izvajanje skupnih programov za izboljšanje kakovosti predvsem na naslednjih področjih?	Da	Ne
Vključitev turističnih objektov in naprav v krajino in naravno okolje.		
Urbanizem, arhitektura (novogradnje in prenova vasi).		
Nastanitveni objekti in ponudbe turističnih storitev.		
Uvajanje novih oblik turistične ponudbe v alpskem prostoru z večjim poudarkom na kulturnih prireditvah na posameznih območjih.	X	
Navedite primere za področja, pri katerih ste odgovorili pritrdilno.		
V okviru projekta Espace Mont Blanc je npr. čezmejna konferenca razvila projekt Interreg “ Tematske poti v prostoru Espace Mont Blanc ”, ki skuša turistom približati tudi lokacije, ki so alternativne najbolj znanim turističnim destinacijam. Kulturne dejavnosti, ki se izvajajo v okviru tega projekta, se nanašajo na teme, ki gredo “od geologije (sledovi dinozavrov) do alpske zgodovine (Napoleonova pot) prek rastlinstva (alpski vrtovi), živalstva (ptice selivke), stavbarstva in alpske krajine.”		

8. člen Protokola Turizem – Usmerjanje turističnih tokov

16. Ali izvajate ukrepe za usmerjanje turističnih tokov v zavarovanih območjih?			
Da		Ne	

17. Ali izvajate ukrepe za usmerjanje turističnih tokov zunaj zavarovanih območij?			
Da	X ¹²	Ne	

9. člen Protokola Turizem – Omejitve razvoja zaradi naravnega okolja

18. Ali usklajujete razvoj turizma s posebnostmi okolja in razpoložljivimi viri kraja in regije?			
Da		Ne	

¹² Namen številnih predpisov regionalnih planov za turizem je planiranje turističnih tokov izven zavarovanih območij. Med pričakovanimi rezultati regionalnega strateškega plana za turizem regije Piemont je tudi “**usmerjanje dostopa in turistične ponudbe**”, s katerim nameravajo omejevati dostop turistov v prostoru in v času.

Če je odgovor da, kako?

19. Ali projekte, ki bi lahko znatno vplivali na okolje, predhodno ovrednotite?

Da

Ne

Če je odgovor da, ali upoštevate rezultate tega ovrednotenja pri odločanju?

Da

Ne

10. člen Protokola Turizem – Območja miru

20. Ali ste določili območja miru, na katerih se odpovedujejo urejanju prostora v turistične namene?

Da

Ne

11. člen Protokola Turizem – Politika razvoja nastanitvenih zmogljivosti

21. Ali pri politiki razvoja nastanitvenih zmogljivosti z naslednjimi ukrepi upoštevate omejenost razpoložljivega prostora?	Da	Ne
Dajanje prednosti komercialnim nastanitvenim enotam.	X ¹³	
Obnova in uporaba obstoječih objektov.	X ¹⁴	
Posodabljanje in izboljšanje kakovosti obstoječih nastanitvenih zmogljivosti.	X ¹⁵	

12. člen Protokola Turizem - Žičnice

22. Ali zagotavljate, da se pri izdajanju novih dovoljenj za žičnice upoštevajo tudi ekološke in

¹³ Za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del (str. 160).

¹⁴ Nekaj primerov ukrepov, ki so jih sprejele italijanske regije, je opisanih v italijanskem poročilu za splošni del (str.128 in od str.157 do str.161)

¹⁵ V **Lombardiji** npr. financirajo revitalizacijo gostinskih objektov s sredstvi iz sklada programa EU Cilj 2. Sredstva so "namenjena regionalnim območjem v težavah [ ]kot je naše alpsko hribovsko območje [ ]»

krajinske zahteve?			
Da		Ne	
Če je odgovor da, s katerimi instrumenti oziroma pravnimi predpisi?			

23. Ali predvidevajo nova obratovalna dovoljenja in koncesije za žičnice razstavitev in odstranitev starih naprav?			
Da		Ne	

24. Ali predvidevajo nova obratovalna dovoljenja in koncesije za žičnice zasaditev sproščenih površin predvsem z domorodnimi rastlinskimi vrstami?			
Da		Ne	

13. člen Protokola Turizem – Promet in prevoz turistov

25. Ali ste v obdobju poročanja spodbujali ukrepe, katerih cilj je omejevanje prometa z motornimi vozili v turističnih krajih?			
Da		Ne	
Če je odgovor da, katere?			
Cilj Alpskih biserov je omejevanje individualnih vrst prometa in pospeševanje pobud, ki omogočajo dostop v alpske lokacije z avtobusom ali vlakom. Alpski biseri ponujajo tudi počitnice brez avta in brez motornega prometa s prostočasnimi dejavnostmi brez vplivov na okolje (treking, nordijska hoja, gorska kolesa, jahanje, električna vozila, vodni športi, pohodništvo s krpljicami itd.). Alpski biseri pospešujejo vzorec turizma z “mehko mobilnostjo”.			

26. Ali ste omejili individualen promet z motornimi vozili?			
Da		Ne	

27. Ali podpirate zasebne ali javne pobude za boljšo dostopnost turističnih krajev in središč z javnimi prevoznimi sredstvi in spodbujate turiste k uporabi takega prevoza?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, kako?

Nekateri primeri so opisani v italijanskem poročilu za splošni del (str. 160).

14. člen Protokola Turizem – Posebne tehnike urejanja površin

28. Ali potekajo gradnja, vzdrževanje in obratovanje smučišč tako, da se čim bolj varuje krajina?

Da	X ¹⁶	Ne	
----	-----------------	----	--

Ali pri tem upoštevate naravno ravnovesje in občutljivost biotopov?

Da		Ne	
----	--	----	--

29. Ali je dovoljena uporaba naprav za zasneževanje?

Da		Ne	
----	--	----	--

Če je odgovor da, pod kakšnimi pogoji izdajate dovoljenja za uporabo naprav za zasneževanje in kateri pravni predpisi urejajo njihovo uporabo? Pojasnite predvsem, kako ugotavljate primernost vodnih in ekoloških razmer za uporabo naprav za zasneževanje.

30. Ali omejujete spreminjanje terena?

Da		Ne	
----	--	----	--

¹⁶ Za primere glej italijansko poročilo za splošni del (str.161).

31. Ali se preurejene površine zazelenijo predvsem z domorodnimi rastlinskimi vrstami?

Da

Ne

15. člen Protokola Turizem – Športne dejavnosti

32. Ali ste izvajali ukrepe za usmerjanje športnih dejavnosti na prostem?

Da

Ne

Če je odgovor da, kako?

33. Ali obstajajo omejitve za motorizirane športe?

Da

Ne

Če je odgovor da, kakšne?

16. člen Protokola Turizem – Dovoz z zračnimi plovili

34. Ali je dovoljeno izkrcanje iz zrakoplovov v športne namene zunaj letališč?

Da

Ne

Če je odgovor da, pod kakšnimi pogoji? Navedite predvsem kraje in krajevne danosti, kjer je to dovoljeno ter obseg, v katerem je to dovoljeno. Navedite tudi predpise, ki urejajo izkrcanje iz zrakoplovov v športne namene zunaj letališč.

Pravilnik za izvajanje zakona št. 106 z dne 25. marca 1985 o športnem letalstvu

(...)

3. Raba območij za vzlet in pristajanje.

1. Vzlet in pristajanje sta dovoljena na kateremkoli primernem območju, po potrebi z dovoljenjem subjekta, ki razpolaga z območjem, če ne obstajajo druge prepovedi pristojnih civilnih in vojaških oblasti.

2. Pristajanje, vzleti na ali v bližini civilnih aerodromov in letališč so dovoljeni samo s posebnim dovoljenjem direktorja pristojnega letališkega okrožja, ki se izdaja za posamezne primere v dogovoru s pristojnimi organi civilnega letalstva. Tovrstne aktivnosti so na vojaških letališčih, tudi na tistih, ki so odprta za civilni promet, prepovedane razen v izjemnih primerih in na posebno zahtevo v skladu z veljavno zakonodajo. (...)

17. člen Protokola Turizem – Razvoj gospodarsko manj razvitih območij

35. Ali ste proučili in razvili rešitve, ki omogočajo uravnovešen razvoj gospodarsko manj razvitih območij?

Da		Ne	
----	--	----	--

Če je odgovor da, katere?

Dekret ministra za industrijo, trgovino in obrtništvo: Popravki 2. priloge ministrskega dekreta št. 2 z dne 26. februarja 2001 za sprejetje predlogov regij in avtonomnih pokrajin Trento ter Bocen, v smislu ministrskega dekreta z dne 3. julija 2000, usklajenim z besedilom direktiv za priznavanje in izplačevanje olajšav proizvodnim dejavnostim na zaostalih območjih, o katerih je govor v zakonu št. 488/1992, v zvezi z vlogami za razpis 2000 na turističnem/gostinskem področju (UL št. 94 z dne 23/4/2001).

V **Lombardiji** se npr. pospešuje uravnovešen razvoj gospodarsko zaostalih območij v okviru regionalnega razvojnega programa s posebnim ciljem 3.3.6 “Programiranje, usklajevanje in upravljanje integriranega razvoja proizvodnega sistema in **turizma na zaostalih** in obmejnih **območjih na ozemlju Skupnosti**”.

Za primere glej italijansko poročilo za splošni del (str.158).

18. člen Protokola Turizem – Razporejanje počitnic

36. Ali ste sprejeli ukrepe za izboljšanje prostorske in časovne razporeditve turističnega povpraševanja na turističnih območjih?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, ali ste to dosegli v okviru meddržavnega sodelovanja?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

37. Če ste sprejeli ukrepe za izboljšanje prostorske in časovne razporeditve turističnega povpraševanja, za kakšne ukrepe je šlo pri tem?

Primer ukrepa, ki je med drugim namenjen izboljšanju turističnega povpraševanja v času in prostoru, je program EU **INTERREG IIIA Italija – Švica 2000 – 2006**. V okviru 1. osi (“Pospeševati uravnotežen in trajnosten razvoj gospodarstva na čezmejnih območjih”) je med najpomembnejšimi posegi navedena “uresničitev ali dopolnitev čezmejnih integriranih mrež pohodniških poti in paketov turistične ponudbe” z namenom, da “se izboljša proces prostorske in časovne popestritve s pospeševanjem ovrednotenja manjših turističnih destinacij in oblik turizma, ki so alternativne intenzivnemu zimskemu hribovskemu turizmu.” Pri programu sodelujejo regija Lombardija, regija Piemont, avtonomna regija Dolina Aosta, avtonomna pokrajina Bocen in kantoni Graubinden, Ticino in Valais.)

Navajamo še primer na regionalni ravni in sicer “**Smernice za turistično politiko pokrajine” avtonomne pokrajine Trento**, ki so nastale v smislu 2. člena pokrajinskega zakona z dne 11. junija 2002. Med cilji smernic je tudi “razporeditev povpraševanja izven poletne in zimske ponudbe”).

19. člen Protokola Turizem – Spodbujanje inovacij

38. Ste razvili primerne spodbude za uresničevanje usmeritev tega protokola?

Da		Ne	
----	--	----	--

Če je odgovor da, kakšne? Navedite tudi primere.

--

39. Kakšne inovacije je spodbudilo udejanjanje Protokola Turizem?

--

20. člen Protokola Turizem – Sodelovanje med turizmom, kmetijstvom, gozdarstvom in obrtjo

40. Ali spodbujate sodelovanje med turizmom, kmetijstvom, gozdarstvom in obrtjo?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Ali spodbujate pri tem predvsem povezave dejavnosti, ki ustvarjajo delovna mesta v smislu trajnostnega razvoja?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če vaša dežela spodbuja sodelovanje med turizmom, kmetijstvom, gozdarstvom in obrtjo, pojasnite, kako.

Zakon št. 96 z dne 20. februarja 2006: Zakonska ureditev kmečkega turizma (UL št. 63 z dne 16.3.2006)

*V skladu s programi za razvoj podeželskih območij Evropske unije, države in regij italijanska republika podpira **kmetijstvo** tudi s pospeševanjem ustreznih oblik **turizma** na podeželskih območjih, katerih naloga je:*

b) omogočati ohranitev človeških dejavnosti na podeželju;

c) omogočati multifunkcionalnost v kmetijstvu in diferenciacijo kmetijskih dohodkov;

d) omogočati pobude kmetov za varstvo tal, prostora in okolja s pomočjo višjih dohodkov kmetij in z izboljšanjem življenjske kakovosti;

e) revitalizirati podeželsko gradbeno dediščino z zavarovanjem krajinskih posebnosti;

f) podpirati in pospeševati tipične proizvode, kakovostne proizvode in s temi povezane gastronomske tradicije g) pospeševati podeželsko kulturo in kulturo prehrane;

h) podpirati razvoj kmetijstva in gozdarstva.

Za druge primere glej italijansko poročilo za splošni del (str.128 in od str.156 do str.162)

21. člen Protokola Turizem – Dopolnilni ukrepi

41. Ali ste sprejeli strožje ukrepe, kot so ukrepi, predvideni v protokolu?

Da

Ne

Če je odgovor da, katere?

Težave pri izvajanju Protokola Turizem

42. Ali ste imeli oz. imate težave pri izvajanju protokola?

Da

Ne

Če je odgovor da, kakšne?

Ocena učinkovitosti sprejetih ukrepov

43. Ocenite učinkovitost sprejetih ukrepov!

--

Prostor za morebitne dodatne opombe:

--

G. Protokol o izvajanju Alpske konvencije iz leta 1991 na področju prometa (Protokol z dne 31.10.2000)

7. člen Protokola Promet – Splošna prometnopolitična strategija

1. Ali udejanjate racionalno in varno odvijanje prometa v prometnem omrežju, ki je čezmejno med seboj usklajeno?			
Da	X ¹	Ne	

2. Ali v čezmejno med seboj usklajenem prometnem omrežju udejanjate naslednje ukrepe?	Da	Ne
Med seboj usklajujete nosilce prometa, prometna sredstva in zvrsti prometa ter dajete prednost intermodalnosti.	X ²	
Obstoječe prometne sisteme in infrastrukture v alpskem prostoru čim bolj izkoriščate, med drugim tudi z uporabo telematike.	X	
Povzročitelju zaračunavate eksterne stroške in stroške infrastrukture, diferencirane po obremenitvah.	X (del - no) ³	
Z ukrepi urejanja prostora in s strukturnimi ukrepi vplivate na promet	X ⁴	

¹ Triletni projekt AlpFRail je del evropskega programa INTERREG IIIB za alpsko območje "Alpine space": gre za študijo o planiranju in načrtovanju sistema za mreženje in obratovanje železnic in intermodalnih vozlišč z namenom, da se optimizirajo logistične in intermodalne funkcije za prevoz blaga prek alpskega loka, tudi ob upoštevanju ciljev Alpske konvencije. Projekt se nanaša na zapleteno tematiko, ki zajema številne sektorje prostorskega planiranja (infrastrukture, urbanizem, varstvo okolja) in je za Italijo strateško pomemben zaradi pozitivnih vplivov na učinkovitost in produktivnost čezalpskega sistema za prevoz blaga in na zmanjševanje okoljskih vplivov, ki jih težki promet ustvarja znotraj alpskega loka.

² Na pr.: pospeševanje intermodalnega koridorja Trst-Salzburg s tarifnimi olajšavami (spodbude, ki jih predvideva regionalni zakon Furlanije-Juljske krajine št. 1/2003, ureja pa regionalni dekret št. 161/ 2004) za preusmeritev tovornega prometa na železnico kot rezultat projektov AlpFRail in Rolling Motorway Trst-Salzburg.

³ Zakonski dekret št.152 z dne 3. aprila 2006; Šesti del: PREDPISI ZA ZAGOTAVLJANJE ODŠKODNE V PRIMERU ŠKODE, POVZROČENE OKOLJU. Potrebno je poudariti, da je Italija že leta 1986 sprejela načelo povzročitelja (Zak.d 349/86). Na lokalni ravni: Trento, sklep št.1948 z dne 28. julija 2000;

⁴ Nekaj primerov: že od leta 2001 se je Italija odločila za načrtovanje čezalpskih železniških infrastruktur kot npr. proge Verona-München, proge Torino- Lion in proge Trst- Ljubljana (sklep št.44 z dne 4. aprila 2001); za okrepitev intermodalnega koridorja Trst –Salzburg s tarifnimi olajšavami (spodbude, previdene z regionalnim zakonom Furlanije-Juljske krajine št. 1/2003 in urejene z

v korist preusmeritve prevoznih storitev v potniškem in tovornem prometu na okolju prijaznejša prometna sredstva in dajete prednost intermodalnim prevoznim sistemom.		
Evidentirate in izkoriščate potencialne za zmanjšanje prometa.	X	

3. Ali izvajate, če je to potrebno, po najboljših močeh naslednje ukrepe?	Da	Ne
Zavarovanje prometnih poti pred naravnimi nevarnostmi	X	
Ukrepi za zaščito ljudi in okolja v območjih s posebnimi obremenitvami iz prometa	X	
Postopno zmanjševanje emisije škodljivih snovi in hrupa vseh nosilcev prometa tudi na osnovi najboljše razpoložljive tehnologije	X ⁵	
Povečanje prometne varnosti	X	

regionalnim dekretom št. 161/2004 za preusmeritev tovornega prometa na železnico, kot rezultat projektov AlpFRail in Rolling Motorway Trst-Salzburg; opuščena železniška proga v Val Venosti, ki so jo ponovno odprli 5. maja 2005, omogoča prevoz z nizkim vplivom na okolje ter pospešuje intermodalnost s pomočjo avtobusnih povezav s prelazom Resia in z možnostjo najemanja in uporabe koles (sprejet z 11. členom pokrajinskega zakona št.11 z dne 26. julija 2002).

Dekret predsednika republike št. 340 z dne 22. decembra 2004: Pravilnik za urejanje tarifnih olajšav na področju storitev za železniški potniški promet in za pospeševanje kombiniranega, spremljanega prometa ter prevoza nevarnih snovi v skladu z 38., členom zakona št. 166 z dne 1. avgusta 2002 (UV št.60/14.3.2005). 4. člen tega dekreta obravnava "Tarifne olajšave na področju potniškega železniškega prometa".

⁵ Program "Low Noise Train", ki ga skupno izvajajo Deutsche Bahn AG (nemške železnice), avstrijske zvezne železnice in italijanske državne železnice, je namenjen omejevanju zvočnih emisij celotnega sistema do vrednosti 23 dB (A) z načrtovanjem novih tovornih vlakov za zmanjševanje hrupa. Omenjene železnice nameravajo tudi povečati atraktivnost in konkurenčnost železniškega prevoza s 40 odstotnim zmanjšanjem "Life Cycle Costs" glede na sedanje cene in s povečanjem transportne hitrosti, ki bi lahko dosegla 160 km/h. [...]"

8. člen Protokola Promet – Postopek za evalvacijo projektov in za meddržavno konzultacijo

4. Ali pri velikih novogradnjah in pomembnih spremembah ali rekonstrukcijah obstoječih prometnih infrastruktur opravljate naslednje presoje/analize?	Da	Ne
Presoje smotrnosti		
Presoje vplivov na okolje	X ⁶	
Analize tveganj	X ⁷	
Druge presoje	X	
Če ste naredili križec pri odgovoru „druge presoje“, navedite vrsto teh presoj.		
<ul style="list-style-type: none"> - Celovita presoja vplivov na okolje , zakonski dekret št. 152 z dne 3. aprila 2006 - Presoja obremenitve (IV) (za območja Natura 2000), 5. člen DPR-a št. 357 z dne 8. septembra 1997 		
Če je bil zgoraj odgovor da: Ali upoštevate rezultate opravljenih presoj/analiz v pogledu ciljev tega protokola?		
Da	X	Ne

⁶ PVO na nacionalni ravni: 6. člen zakona št. 349 z dne 8. julija in kasnejše spremembe; PVO na regionalni ravni, DPR 146 z dne 12. aprila 1996 na osnovi zakona št. 146 z dne 22. februarja 1994 in kasnejših sprememb.

⁷ Vključno s postopkom za PVO

5. Ali usklajujete in koncentrirate projekte za prometne infrastrukture v alpskem prostoru z drugimi pogodbenicami?

Da	X ⁸	Ne	
----	----------------	----	--

6. Ali opravljate pri projektih, ki imajo pomemben čezmejni vpliv, pred izvajanjem projekta in najpozneje po predložitvi zgoraj navedenih presoj konzultacije s pogodbenicami, ki jih to zadeva?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, navedite primere.

Nekateri primeri te vrste so:

Dvostranski italijansko-švicarski dogovor o zagotavljanju kapacitete glavnih prog, ki povezujejo novo švicarsko čezalpsko železnico (NFTA) z italijanskim železniškim omrežjem z visoko kapaciteto (RAC); konvencija je stopila v veljavo 18. maja 2001.

Usklajevanje na mednarodni ravni, ki ga predvideva odbor UNECE v svoji Espoo konvenciji (ratificirani z zakonom št. 640 z dne 3. novembra 1994); kot primer navajamo projekte za okrepitev železniške infrastrukture na brennerskem koridorju (dogovori med avstrijsko in italijansko republiko, sklenjeni 30. aprila 2004 na Dunaju in ratificirani v Italiji z zakonom št. 115 z dne 6. marca 2006, ki je začel veljati 1. julija 2006).

Usklajevanje med Slovenijo, Gornjo Avstrijo, Lombardijo, Koroško, Baranjo, Gradiščansko, Zalo, Furlanijo-Julijske krajino, Hrvaško, Somogyom, Štajersko, Vasom in Venetom v okviru komisije za promet Delovne skupnosti Alpe-Jadran.

---

⁸ Npr. dogovor med Republiko Avstrijo in Italijansko republiko, sklenjen 30. aprila 2004 na Dunaju in ratificiran v Italiji z zakonom št. 115 z dne 6. marca 2006, ki je začel veljati 1. julija 2006.

7. Ali so pri projektih, ki imajo pomemben čezmejni vpliv in ki jih je načrtovala ali izvedla druga pogodbenica, konzultirali vašo deželo pred izvajanjem projekta?

Da		Ne vedno		Ne	
----	--	----------	--	----	--

Če ste naredili križec pri odgovoru „ne“ ali „ne vedno“, navedite primer ali primere, v katerih vaše dežele niso konzultirali, z navedbo pogodbenice, in približni datum izvedbe projekta, za katerega vas niso konzultirali.

--

8. Ali spodbujate močnejše vključevanje prevozne komponente v okoljski menedžment podjetij v svoji deželi?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, kako?

V Italiji se Generalni sosvet za cestni promet trudi, da bi z ustreznimi rešitvami za podjetja, ki nameravajo preorganizirati čezalpske oblike transporta, spodbudil izbiro manj obremenjujočih oblik. Poleg tega je tudi dekret predsednika republike št. 340 z dne 22. decembra 2004 usmerjen v pospeševanje železniškega tovornega prometa. Za dodatne podrobnosti na to temo je na voljo italijansko poročilo za splošni del (strani 168 e 178).

9. člen Protokola Promet – Javni promet

9. Ali spodbujate vzpostavitev in razširitev uporabnikom prijaznih in okolju primernih sistemov javnega prometa?

Da

X

Ne

Če je odgovor da, kako?

- V okviru delavnice "Scientific Workshop On Mountain Mobility and Transport – SWOMM", so predstavili viskokakovostne znanstvene projekte, ki med drugim obravnavajo tudi spodbude za okolju prijazna prometna sredstva.
- Dekret predsednika republike št. 340 z dne 22. decembra 2004 predvideva tarifne olajšave za potniški železniški promet.

Številne regije podpirajo uvajanje in krepitev okolju prijaznih in uporabnikom prilagojenih sistemov javnega prometa. Na to temo si lahko ogledamo npr. zakon regije Piemont z dne 1. septembra 1997 in zakon regije Lombardije št. 1 z dne 12. januarja 2002. Dodatne podrobnosti na to temo so vključene v italijansko poročilo, ki se nanaša na splošni del (str. 171).

Tudi v avtonomni pokrajini Bocen podpirajo uvajanje in krepitev javnih prometnih sistemov:

- Železnica Val Venosta: opuščena železniška proga v Val Venosti, ki so jo ponovno odprli 5. maja 2005, omogoča prevoz z nizkim vplivom na okolje ter pospešuje intermodalnost s pomočjo avtobusnih povezav s prelazom Resia in z možnostjo najemanja in uporabe koles (sprejeta z 11. členom pokrajinskega zakona št.11 z dne 26. julija 2002).
- Občina Bocen pospešuje javni promet s pomočjo t.i. »prometnih bonov«, ki dajejo vsem uslužbencem podjetij in ustanov z delovnim sedežem na območju Bocen jug pravico do brezplačne letne kartice za uporabo sistema integriranega transporta.

10. Ali sta vzpostavitev in razširitev uporabnikom prijaznih in okolju primernih sistemov javnega prometa prispevala k trajnostni ohranitvi in izboljšanju poselitvene in gospodarske strukture kot tudi rekreacijskih in pristočasnih aktivnosti v alpskem prostoru?

Da

X

Ne

Če je odgovor da, kako?

En tak primer je:

"SuperAlp! – Trajnostno potovanje čez Alpe" je končni rezultat projekta Interreg IIIB Alpine Awareness, pri katerem so sodelovale različne evropske ustanove in organizacije pod vodstvom pokrajine Belluno, ki je bila vodilni partner. Partner Ökoinstitut Südtirol Alto Adige je odgovoren za organizacijo potovanja. SuperAlp! bo v sodelovanju s projektom Interreg IIIB Alpine Space "AlpsmobilityII" medsebojno povezal nekatera mesta in občine (med katerimi tudi nekatere članice mreže Alpski biseri), ki so udeležila konkretne ukrepe na področju trajnostnega razvoja. Mesta in občine bodo gostila karavano SuperAlp! in bodo izkoristila priložnost za lastno predstavitev na mednarodni ravni.

10. člen Protokola Promet – Železniški in ladijski promet

11. Ali ste spodbujali/spodbujate naslednje ukrepe, da bi se bolje izkoristila posebna primernost železnice za obvladovanje prometa na velike razdalje kot tudi njeno omrežje za prometno povezanost gospodarstva in turizma alpske regije?	Da	Ne
Izboljševanje železniških infrastruktur z gradnjo in razvojem velikih čezalpskih osi, vključno z dovoznimi odseki in prilagojenimi terminali.	X ⁹	
Nadaljnja optimizacija obratovanja, kot tudi posodabljanje železnice, predvsem v čezmejnem prometu.	X ¹⁰	
Ukrepi s ciljem, da se preusmeri predvsem tovorni promet na večje razdalje na železnico in močnejše harmonizira določanje tarif za prometne infrastrukture.	X ¹¹	
Vzpostavitev intermodalnih prevoznih sistemov, kombinirani promet.	X ¹²	

⁹ Že od leta 2001 dalje se je Italija odločila za načrtovanje razvoja čezalpskih železniških infrastruktur kot so npr. proga Verona-München, proga Torino –Lion in proga Trst- Ljubljana (sklep št. 44 z dne 4. aprile 2001). Kot primer si oglejmo brennerski temeljni predor (četverotirni 56 km dolg predor za tovorni promet): v skladu z zakonom št.443 z dne 21. decembra 2001, ki se izvaja na osnovi zakonskega dekreta z dne 20. avgusta 2002, je s sklepom pokrajinske vlade avtonomna pokrajina Bocen sprejela preliminarni projekt, katerega je po kasnejši potrditvi medministrskega odbora za ekonomsko načrtovanje CIPE in po izvedbi PVO-ja v italijanski in avstrijski državi, sprejela tudi Republika Italija s sklepom št. 89 z dne 20. decembra 2004. Ves postopek so spremljali dogovori med republikama Avstrijo in Italijo, ki so bili sklenjeni 30. aprila 2004 na Dunaju in v Italiji ratificirani z zakonom št. 116 z dne 6. marca 2006.

¹⁰ glej opombo št.9

¹¹ Podatke o nacionalni in regionalni zakonodaji na področju izboljševanja železniške infrastrukture lahko najdete v splošnem delu italijanskega poročila 2005 (strani 168 in 171).

Tarifne olajšave (predvidene z regionalnim zakonom Furlanije-Juljske krajine št. 1/2003 in urejene z regionalnim dekretom št.161/2004) za tovorni železniški promet v intermodalnem koridorju Trst-Salzburg.

¹² Že leta 2001 je Italija kazal velik interes za razvoj čezalpskih železniških infrastruktur kot so npr. proga Verona- München, proga Torino –Lion in proga Trst- Ljubljana (sklep št. 44 z dne 4. aprila 2001). Primer tega interesa je okrepitev intermodalnega koridorja Trst-Salzburg s tarifnimi olajšavami (stimulacije, predvidene z regionalnim zakonom Furlanije-Juljske krajine št. 1/2003 in urejene z regionalnim dekretom št. 161/ 2004) za preusmeritev blaga na železnico kot rezultat projektov AlpFRail in Rolling Motorway Trst-Salzburg.

Nadaljnji tehnični razvoj železnice za povečanje zmogljivosti ob istočasnem zmanjšanju emisije hrupa.	X ¹³	
Povečana uporaba železnice in vzpostavitve uporabnikom prijaznih sinergij med potniškim daljinskim in regionalnim ter lokalnim prometom.	X ¹⁴	

¹³ Že leta 2001 je Italija kazal velik interes za razvoj čezalpskih železniških infrastruktur kot so npr. proga Verona- München, proga Torino –Lion in proga Trst- Ljubljana (sklep št. 44 z dne 4. aprila 2001). Omejevanje akustičnih emisij poteka na osnovi “Low Noise Train development programme”, ki so ga skupno uvedle Italija, Nemčija in Avstrija. Interes za razvoj železniških infrastruktur in istočasno za omejevanje akustičnega onesnaževanja se kaže tudi v ukrepih lokalnih oblasti; glej npr. sklep pokrajinske vlade v Bocnu št. 4786 z dne 22. decembra 2003.

¹⁴ Zgleden primer: opuščena železniška proga v Val Venosti, ki so jo ponovno odprli 5. maja 2005, omogoča prevoz z nizkim vplivom na okolje ter pospešuje intermodalnost s pomočjo avtobusnih povezav s prelazom Resia in z možnostjo najemanja in uporabe koles (sprejet z 11. členom pokrajinskega zakona št.11 z dne 26. julija 2002). Za podrobnosti glej opombo št.11).

12. Ali spodbujate prizadevanja, da se za zmanjšanje deleža tranzitnega tovornega prometa po kopnem bolj uporabljajo zmogljivosti plovbe?

Da

Ne

X

Če je odgovor da, kako?

11. člen Protokola Promet – Cestni promet

13. Ali ste v obdobju poročanja gradili nove ceste višjega reda za čezalpski promet?

Da

Ne

X

Če je odgovor da, katere?

14. Kako ste v vaši deželi udeležili pogoje, navedene v 2. odst. 11. člena?

1. S pomočjo instrumentov za preverjanje vplivov posameznih posegov:

- PVO na nacionalni ravni: zakon št. 6 z dne 8. julija 1986 in kasnejše spremembe;
- PVO na regionalni ravni, DPR št. 146 z dne 12. aprila 1996 za zakon št. 146 z dne 22. februarja 1994 in kasnejše spremembe;
- Celovita okoljska presoja, zak. dekret št. 152 z dne 3. aprila 2006
- Presoja obremenitve (za območja Natura 2000), 5. člen DPR-a št. 357 z dne 8. septembra 1997

S pospeševanjem čezalpskega železniškega prometa (str. 176-177 splošnega dela s tabelo) in znotrajalpskega železniškega prometa (oživitev opuščenih železnic kot npr. Val Venosta, glej vprašanje št. 10)

12. člen Protokola Promet – Zračni promet

15. Ali ste izvajali ukrepe za zmanjševanje obremenitve okolja zaradi letalskega prometa, vključno z letalskim hrupom?

Da

X

Ne

Če je odgovor da, kakšne?

--

16. Ali je dovoljeno izkrcanje iz zrakoplovov zunaj letališč?

Da

X

Ne

Če je odgovor da, pod kakšnimi pogoji?

Pristajanje je dovoljeno samo na aerodromih za motorna in reakcijska letala; če zrakoplov pristane izven le-teh, je potrebno o tem takoj obvestiti pristojno oblast (zakonik o zračni plovbi in revizija le-tega z zakonskim dekretom št.96 z dne 9. maja 2005).

17. Ali ste izvajali primerne ukrepe za časovno in lokalno omejitev nemotoriziranega prostočasnega letalskega prometa, da bi varovali divjad?

Da

X

Ne

Če je odgovor da, katere?

V naravnem parku Dolomitov na območju Cortine d'Ampezzo so regulirani tudi nizki preleti in pristajanje helikopterjev za helikoptersko smučanje.

18. Ali ste izboljšali sistem javnega prometa od letališč v bližini Alp v različne alpske regije, ne da bi s tem povečali obremenitev okolja?

Da

X

Ne

Če je odgovor da, kako? Navedite primere.

Avtobusna služba "Fly Sky Shuttle" povezuje v zimskih mesecih aerodrome v Bocnu, Veroni in Benetkah z večjimi zimskošportnimi središči na Tridentinskem; podobna služba, MTBUS, povezuje aerodroma Milano Malpensa in Bergamo Orio z gornjo Valtellino.

19. Ali ste po pričetku veljave protokola v alpskem prostoru gradili nova ali

pomembno rekonstruirali obstoječa letališča?			
Da		Ne	

13. člen Protokola Promet – Turistični objekti

20. Ali ste preverili/ali preverjate vpliv nadaljnje gradnje turističnih objektov na promet ob upoštevanju ciljev tega protokola?			
Da		Ne	
Ali je takšna preverba predvidena na osnovi pravnih predpisov?			
Da		Ne	

Če je odgovor da, navedite pravne predpise.

21. Ali je gradnja turističnih objektov, če so potrebni, povezana s preventivnimi in kompenzacijskimi ukrepi za doseg ciljev tega ali drugih protokolov?

Da

X¹⁵

Ne

22. Ali dajete pri gradnji turističnih objektov prednost javnemu prometu?

Da

Ne

23. Ali spodbujate ureditev in ohranitev območij z omejenim prometom in brez prometa, ureditev turističnih krajev, kjer je prepovedana vožnja z avtomobilom, kot tudi druge ukrepe za spodbujanje prihoda in bivanja počitniških gostov brez avtomobilov?

Da

X

Ne

¹⁵ S pomočjo instrumentov za preverjanje vplivov posameznih posegov:

- PVO na nacionalni ravni: zakon št. 6 z dne 8. julija 1986 in kasnejše spremembe;
- PVO na regionalni ravni, DPR št.146 z dne 12. aprila 1996 za zakon št. 146 z dne 22. februarja 1994 in kasnejše spremembe;
- Celovita okoljska presoja, zak. dekret št.152 z dne 3. aprila 2006
- Presoja obremenitve (za območja Natura 2000), 5. člen DPR-a št. 357 z dne 8. septembra 1997

Načela "preprečevanja", "previdnosti" in "kompenzacije in povračila za okoljsko škodo" so vključena v zakonski dekret št. 152 z dne 3. aprila 2006 in v naslednji ZD št. 4 z dne 16. januarja 2008

Če je odgovor da, kako? Navedite tudi primere.

En tak primer na področju znotrajalpskega prometa je gondola z avtomatskim priklopom iz kraja Siusi do Alpe di Siusi in sistem parkirišč pri spodnji postaji nove žičnice. Za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del (str.147). Podoben primer je tudi v mestu Cuneo, kjer obratuje javnemu prevozu namenjeno nagnjeno dvigalo, ki povezuje sistem parkirišč z mestnim središčem.

14. člen Protokola Promet – Realni stroški

24. Ali uporabljate načelo povzročitelja za boljše zaračunavanje stroškov različnih nosilcev prometa, vključno s stroški poti in zunanjimi stroški (npr. zaradi nesreč in obremenitev okolja)?

Da	X ¹⁶	Ne	
----	-----------------	----	--

¹⁶ Glej opombo št 3

25. Ali ste razvili obračunski sistem za ugotavljanje stroškov poti in eksternih stroškov?

Da

X¹⁷

Ne

26. Ali ste uvedli še druge sisteme pristojbin, specifičnih za posamezne zvrsti prometa, ki bi dovoljevali, da se pravično krijejo realni stroški?

Ne

Ne, v pripravi (na začetku).

Ne, v pripravi (že precej daleč).

Da

Da. Jih že uporabljamo.

Če je odgovor da, kako izgledajo ti sistemi pristojbin? Navedite podrobnosti.

Obstaja nekaj primerov, kjer se upošteva načelo “kdor onesnažuje, plača”: s plačevanjem cestnine (tudi različne za različne vrste vozil) na nekaterih cestnih odsekih kot so npr.: ceste za dostop do nacionalnega parka Stelvio iz doline Val di Sole, cesta Misurina- Tre Cime di Lavaredo, cesta Sappada- Sorgenti del Piave. Poleg tega razmišljamo o uvedbi vozilom prilagojenih cestnin na prelazih Sella, Pordoi, Campolongo, Gardena, Rombo, Stelvio.

¹⁷ Glej opombo št.3. Med smernice [sklepa št.1948 z dne 28.julija 2000](#) – Usmeritveni akt za mobilnost v avtonomni pokrajini Trento - spada tudi uvedba politik za internalizacijo eksternih stroškov mobilnosti na osnovi kriterijev postopnosti in pravičnosti glede na ustrezne nacionalne in evropske politike

15. člen Protokola Promet – Ponudba in uporaba prometnih infrastruktur

27. Ali v referenčnem dokumentu po enotnem vzorcu evidentirate in periodično ažurirate stanje in razvoj, kot tudi uporabo oziroma izboljšanje prometnih infrastruktur in prometnih sistemov višjega reda ter zmanjšanje obremenitev okolja?

Da

Ne

Če je odgovor da, kje je mogoče dobiti vpogled v ta referenčni dokument?

28. Če pripravljate referenčni dokument, ali se na osnovi tega referenčnega dokumenta preverja, koliko prispevajo izvedbeni ukrepi k doseganju in nadaljnjemu razvoju ciljev Alpske konvencije in še posebej tega protokola?

Da

Ne

Če je odgovor da, kakšen je rezultat te preverbe?

16. člen Protokola Promet – Cilji kakovosti okolja, standardi in kazalci

29. Ali ste določili in udeležili cilje kakovosti okolja za doseg trajnostnega prometa?

Da

X

Ne

Če je odgovor da, pod kakšnimi pogoji in kje so ti urejeni s pravnimi predpisi?

Za opis najpogostejših strategij, ki se uporabljajo za omejevanje negativnih posledic alpskega prometa, ter konkretnih projektov za zmanjševanje in omejevanje negativnih posledic ter tveganj, ki so posledica znotrajalpskega in čezalpskega prometa, glej italijansko poročilo za splošni del (str. 173-175).

Za podrobnosti v zvezi z urejanjem izpušnih plinov, o trajnostni mobilnosti in o ekoloških dnevih glej italijansko poročilo za splošni del iz leta 2005 (strani 54, 104, 158, 168-171).

17. člen Protokola Promet – Usklajevanje in obveščanje

30. Ali pred pomembnimi prometno-političnimi odločitvami o njih obveščate druge pogodbenice, da bi le-te vključile predvsem v med seboj usklajeno čezmejno politiko urejanja prostora?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Ali je že prišlo do takšnih usklajevanj?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, navedite primere.

- Triletni **projekt AlpFRail** je del evropskega programa INTERREG IIIB za alpsko območje "Alpine space": gre za študijo o planiranju in načrtovanju sistema za mreženje in obratovanje železnic in intermodalnih vozlišč z namenom, da se optimizirajo logistične in intermodalne funkcije za prevoz blaga prek alpskega loka, tudi ob upoštevanju ciljev Alpske konvencije. Projekt se nanaša na zapleteno tematiko, ki zajema številne sektorje prostorskega planiranja (infrastrukture, urbanizem, varstvo okolja), in je za Italijo strateško pomemben zaradi pozitivnih vplivov na učinkovitost in produktivnost čezalpskega sistema prevoza blaga in na zmanjševanje okoljskih vplivov, ki jih težki promet ustvarja znotraj alpskega loka.
- **"Scientific Workshop On Mountain Mobility and Transport – SWOMM"**

Izhajajoč iz rezultatov znanstvenih raziskav o prometu je koordinacijska enota Alpske konvencije -IMA (International Mountain Agreements) v sodelovanju z odborom za proslavljanje stoletnice Simplona in s

pokroviteljstvom ministrstva za okolje, varstvo prostora in morja organizirala delavnico "Scientific Workshop On Mountain Mobility and Transport – SWOMM 2006" (druga izvedba delavnice), ki je potekala 8. septembra 2006 v Domodossoli v okviru proslav za stoletnico simplonskega predora. Na prireditvi so sodelovali strokovnjaki in upravitelji s področja prometa na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni iz vseh držav alpskega loka. V okviru okrogle mize so razpravljali o temah mobilnosti in trajnostnega prometa na hribovskih območjih upoštevajoč tudi sklepe SWOMM-a 2005.

- **Temeljni predor Brenner**

Kot primer navajamo projekte za okrepitev železniške infrastrukture na brennerskem koridorju: dogovori med Republiko Avstrijo in Republiko Italijo, ki so bili sprejeti na Dunaju 30. aprila 2004 in ratificirani v Italiji z zakonom št. 115 z dne 6. marca 2006, ki je začel veljati 1. julija 2006.

31. Ali ste organizirali srečanja z drugimi pogodbenicami, da bi spodbujali izmenjavo informacij za izvajanje tega protokola in/ali preverili vplive ukrepov, sprejetih v skladu s tem protokolom?

Da

X

Ne

Če je odgovor da, navedite primere.

- Projekt “**Alpcheck**” v okviru programa INTERREG IIIB Alpine Space skuša

določiti skupne in splošno sprejete kriterije za strateško presojo podatkovnih baz upoštevajoč vse spremenljivke, vključno z okoljskimi, ki se pojavljajo v okviru cestnega prometa v alpskem loku.

Projekt predvideva ugotavljanje količine in klasifikacijo povpraševanja po mobilnosti znotraj Alp upoštevajoč vse vidike (izdelava matrike izvor/cilj, klasifikacija vrst povpraševanja, določitev ravni storitev itd.), ki so predstavljali kritične točke za razvoj predhodnih projektov. Predvidena je tudi posebna naloga za monitoring emisij, ki jih proizvaja promet na območju Alp.

Projekt se je začel julija 2006, sklenjen pa bo junija 2008.

- **"Scientific Workshop On Mountain Mobility and Transport – SWOMM"**

Koordinacijska enota Alpske konvencije -IMA (International Mountain Agreements) v sodelovanju z ministrstvom za okolje, varstvo prostora in morja je leta 2005 organizirala prvo izvedbo delavnice "Scientific Workshop On Mountain Mobility and Transport – SWOMM" o najpomembnejših projektih znanstvenih raziskav na temo prometa in trajnostne mobilnosti v hribih. Delavnica, ki je potekala 6. oktobra na sedežu EURAC-a, spada v projekt INTERREG IIIB AlpFrail in v okvir pobude Policy and Law organizacije Mountain Partnership. Na delavnici SWOMM 2005 so sodelovali predstavniki javnega in privatnega sektorja ter strokovnjaki s področja prometa in mobilnosti, ki so si izmenjali informacije in izkušnje na temo urejanja čezalpskega prometa. Na osnovi rezultatov znanstvenih raziskav o prometu so z delavnico skušali pospeševati sinergije in izmenjavo izkušenj med odgovornimi za trajnostni razvoj prometa in mobilnosti znotraj hribovskega območja.

Glede na uspeh prvega srečanja je UdC IMA v sodelovanju z odborom za

proslavo stoletnice Simplona in s pokroviteljstvom ministrstva za okolje, varstvo prostora in morja organizirala delavnico SWOMM 2006, ki je potekala 8. septembra 2006 v Domodossoli v okviru proslav za stoletnico simplonskega predora. Na prireditvi so sodelovali strokovnjaki in upravitelji s področja prometa na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni iz vseh držav alpskega loka. V okviru okrogle mize so razpravljali o temah mobilnosti in trajnostnega prometa na hribovskih območjih upoštevajoč tudi sklepe SWOMM-a 2005.

- **Italijanske gore in Alpska konvencija:** Posvet, ki ga je organiziral italijanski Sosvet za alpski lok v Torinu, 28. in 29. novembra 2003, je bil namenjen obravnavi prometnega sistema v Alpah.

6. člen Protokola Promet – Strožji nacionalni predpisi

32. Ali ste sprejeli strožje ukrepe, kot so ukrepi, predvideni v protokolu?

Da

X

Ne

Če je odgovor da, katere?

V Italiji se trajnostna mobilnost pospešuje tudi s spodbujanjem uporabe koles; vendar se le-ta lahko poveča samo, če se bodo usklajeno gradile kolesarske steze, ki bodo ustrezale standardom varnosti in bodo opremljene z ustreznimi cestnimi znaki in semaforji. To se npr. že dogaja v Bocnu, kjer so sprejeli poseben plan kolesarske mobilnosti in uredili številne mestne in izvenmestne kolesarske poti. Številne tovrstne pobude podpira Ecoistituto/Oekoinstitut. Tudi na področju kolesarskih stez so bili določeni (in zavarovani) čezalpski koridorji kot npr. Eurovelo 7.

Težave pri izvajanju Protokola Promet

33. Ali ste imeli oz. imate težave pri izvajanju protokola?

Da

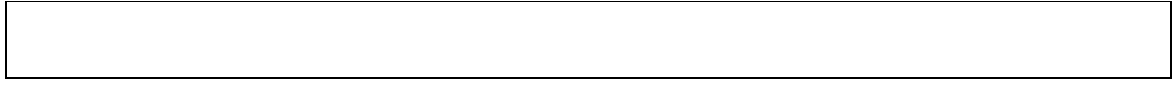
Ne

Če je odgovor da, kakšne?

Ocena učinkovitosti sprejetih ukrepov

34. Ocenite učinkovitost sprejetih ukrepov!

Prostor za morebitne dodatne opombe:

H.

H. Protokol o izvajanju Alpske konvencije iz leta 1991 na področju energije (Protokol z dne 16.10.1998)

2. člen Protokola Energija – Temeljne obveznosti mednarodnega sodelovanja

1. Ali spodbujate v okviru razvojnih programov skupno z drugimi pogodbenicami uporabo obnovljivih virov energije v alpskem prostoru?

Da	X ¹	Ne	
----	----------------	----	--

2. Ali ohranjate zavarovana območja z njihovimi tamponskimi območji, varovana območja in območja miru ter neokrnjena območja narave in krajine ter optimirate energetske infrastrukture glede na različne stopnje ranljivosti, obremenljivosti in obstoječe poškodovanosti alpskih ekosistemov?

Da	X ²	Ne	
----	----------------	----	--

3. Ali sodelujete na področju energetike z drugimi pogodbenicami pri razvijanju metod, ki najboljše upoštevajo dejanske stroške?

Da	X ³	Ne	
----	----------------	----	--

4. Ali spodbujate okrepljeno mednarodno sodelovanje med institucijami, pristojnimi za energetska in okoljska vprašanja, da bi sporazumno reševali skupne probleme?

Da	X ⁴	Ne	
----	----------------	----	--

5. Naredite križec pri obliki (oblikah), ki najboljše opisuje (opisujejo) sodelovanje.

¹ Pogodbo o Energetski skupnosti- je v Atenah, 25. oktobra poleg Evropske skupnosti podpisalo še devet pogodbenih strank jugovzhodne Evrope. Pogodba je začela veljati 1. julija 2006.

Pogodbo so podpisale Evropska skupnost in večina balkanskih držav. V preambuli pogodbe se priznava interes držav kot so Italija, Avstrija in Slovenija za oskrbo z naravnim plinom in z elektriko v tranzitu čez to regijo in nujnost integracije za zagotavljanje stabilnosti na energetskih trgih omenjenih držav.

² DPR št. 357 z dne 8. septembra 1997 in kasnejša nagrađnja Pravilnik o izvajanju direktive 92/43/EGS o ohranjanju naravnih in polnaravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst

³ Za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del (str.179)

⁴ Direktiva 2001/42/ES uvaja celovito presojo vplivov na okolje (COP);

Konvencija o oceni vplivov na okolje na čezmejnih območjih, podpisana v Espoo-u, 25. februarja 1991, ratificirana z zakonom št. 640 z dne 3. novembra 1994 (UL št. 273 z dne 22. novembra 1994)

Bilateralni sporazumi	
Multilateralni sporazumi	X ⁵
Finančna pomoč	
Dodatno izobraževanje/usposabljanje	
Skupni projekti	
Druge oblike	
Če ste naredili križec pri „druge oblike“, navedite podrobnosti sodelovanja.	
Pojasnite, katera oblika (oblike) sodelovanja najbolje deluje (delujejo) in zakaj.	
Med oblikami sodelovanja so najbolj uspešni skupni projekti, ker zagotavljajo homogenost in enako izvajanje skupnih kriterijev in sprejetih pravil. Poleg tega omogočajo široko participacijo institucionalnih nosilcev in stakeholderjev ter zagotavljajo tesno navezanost na prostor.	

3. člen Protokola Energija – Skladnost z mednarodnim pravom in s politiko na drugih področjih

6. Ali izvajate Protokol Energija v skladu z veljavnimi mednarodnimi pravnimi normami, zlasti z določbami Alpske konvencije in njenih izvedbenih protokolov, kot tudi veljavnih mednarodnih sporazumov?			
Da	X ⁶	Ne	

5. člen Protokola Energija – Prihranek energije in racionalna raba energije

7. Ali ste razvili koncepte za okolju prijaznejšo rabo energije, ki prednostno spodbujajo varčevanje z energijo in njeno racionalno rabo, predvsem pri proizvodnih procesih, javnih storitvah, velikih hotelskih obratih, kot tudi v prometu ter pri objektih za šport in prosti čas?			
Da	X	Ne	

⁵ Pogodba o Energetski skupnosti, ki jo je 25. oktobra v Atenah poleg Evropske skupnosti podpisalo devet pogodbenih strank jugovzhodne Evrope. Pogodba je začela veljati 1. julija 2006.

⁶ Italija je podpisnica Protokola energija, vendar ga ni še prevzela v svojo zakonodajo z ratifikacijo.

Če je odgovor da, kakšne?

Sklep Oblasti za električno energijo in plin št. 4 z dne 11. januarja 2006: Predpisi na področju organizacije in vodenja aktivnosti za ocenjevanje in potrjevanje **energetskih prihrankov**. (Sklep št. 04/06). (UL št. 26 z dne 1.2.2006).

Finančni manever 2009 uvaja med svoje cilje na energetskem področju (7. člen) med drugim tudi diverzifikacijo energetskih virov, pospeševanje obnovljivih virov in **energetsko učinkovitost**, okoljsko trajnost proizvodnje in uporabe energije tudi za zmanjševanje emisiji toplogrednih plinov.

- Z št. 244 z dne 24/12/07 Predpisi za izdelavo letnega in večletnega državnega proračuna (finančni zakon 2008).

Finančni zakon 2008 obsega številne ukrepe za energetsko politiko, med katerimi:

-od 1. januarja 2009 je za novogradnje obvezen energetski certifikat (288. alineja 1. člena). Od 1. januarja 2009 je za izdajo gradbenega dovoljenja za novogradnje obvezna vgraditev naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov (289. alineja 1. člena).

-Ukrepi za spodbujanje in pospeševanje uporabe obnovljivih virov (2. člen, al. 136-138; 2. člen, al. 139, 140 ; al. 144; al. 145; al. 146; al. 149; al. 164-169; al. 170-172 ; al. 173-174; al. 176)

-Ustanovitev sklada za energetsko varčevanje in prepoved uporabe gospodinjskih aparatov z visoko porabo energije (162 al. 2. člena) za boljše seznanjanje prebivalstva s pomembnostjo energetskega varčevanja in energetske učinkovitosti.

- Zak. d.št. 201/2007, Izvajanje direktive 2005/32/CE

o sprejetju okvirnih norm za okolju prijazno načrtovanje proizvodov, ki trošijo energijo (UL Italijanske republike – št. 261 z dne 09/11/2007)

Za podrobnosti glej italijansko poročilo za splošni del (str. 179 do180)

Regionalna zakonodaja

Številne italijanske regije so uvedle določila in na področju varčevanja z energijo in smotrne rabe energetskih virov. Za nekaj primerov glej italijansko poročilo za splošni del (str. 182 do184)

Poleg tega prilagamo primere zakonskih predpisov nekaterih regij.

LOMBARDIJA

- Sklep regije št. 5320 z dne 31. oktobra 2007, ki nadgrajuje in dopolnjuje DRV 5018/2007.

Novi kriteriji za določitev rekvizitov energetskih storitev in certifikati za poslopja in naprave, nove ali v fazi obnove. V sklepu opredeljeni ukrepi so namenjeni energetskemu varčevanju, smotrni uporabi energije in proizvodnji energije iz obnovljivih virov; sprejeti so bili na osnovi načel direktive Eu. Določila tega sklepa stopijo v veljavo 1. januarja 2008 in nadgrajujejo ter dopolnjujejo “Določila o energetski učinkovitosti v gradbeništvu”, sprejeta z DRV-jem

5018/2007.

AVTONOMNA POKRAJINA TRENTO

- Pokrajinski zakon št.4 z dne 6. marca 1998: Določila za izvajanje dekreta predsednika republike št. 235 z dne 26. marca 1977.
Ustanovitev posebnega pokrajinskega podjetja za energijo, ureditev porabe električne energije, ki je v pristojnosti pokrajine na osnovi 13. člena posebnega statuta regije Tridentinsko-Gornje Poadižje, kriteriji za izdelavo plana oskrbe in nadgradnja pokrajinskih zakonov št. 38 z dne 15. decembra 1980 in št. 7 z dne 13. julija 1995.

8. Ali ste sprejeli ukrepe in predpise predvsem na naslednjih področjih?	Da	Ne
Izboljšanje toplotne izolacije pri stavbah in učinkovitosti sistemov za distribucijo toplote.	X ⁷	
Optimiranje učinkovitosti naprav za ogrevanje, prezračevanje in klimatizacijo.	X ⁸	
Reden nadzor in morebitno zmanjšanje okolju škodljivih emisij pri termoenergetskih napravah.		
Prihranek energije s tehnološko naprednimi procesi za rabo in pretvorbo energije.		
Obračun stroškov za toploto in toplo vodo po porabi.	X ⁹	
Projektiranje in spodbujanje novogradenj z uporabo tehnologij z nizko porabo	X ¹⁰	

⁷ **Lombardija – Energetski plan s pokrajinami Varese Como in Lecco.** Zmanjšati onesnažujoče emisije, zmanjšati stroške in pospeševati nastanek novih energetskih tehnologij. To so cilji »Energetskega plana« regije in pokrajin Como, Lecco ter Varese. Med ostalimi pobudami regije bi omenili sodelovanje med regijo Lombardijo in lombardijskimi pokrajinami za izvajanje sonaravnih posegov v kmetijskem sektorju. Glavni cilj je sodelovanje na raznih področjih z namenom, da se na celotnem območju regije izvajajo posegi, ki jih predvideva energetski akcijski plan. Pokrajine so se obvezale, da bodo v celoti izvajale regionalni sistem **energetskih certifikatov za poslopja**, pospeševale pa bodo tudi **sanacijo poslopij za varčevanje z energijo in spoštovanje okolja**. Obenem bodo izvajale informacijske kampanje in izdelale pokrajinske energetske plane

⁸ **Lombardija – DRV št. 5261 z dne 2. avgusta 2007.** Dva različna ukrepa za pospeševanje uporabe čistih energij. Regionalni razpis z dne 2. avgusta 2007 nudi 14 milijonov evrov za osnivanje mrež ogrevalnih naprav na rastlinske biomase in preko 5 milijonov za konvencionalne vire. Regionalne spodbude, predvidene v sklepu št. 5261 z dne 2. avgusta, so namenjene podpiranju pobud in projektov lokalnih ustanov, skupin lokalnih ustanov, zasebnih ali javnih družb za **razvoj sistemov daljinskega ogrevanja**. Glavni cilj je spodbuditi te ustanove k uvajanju visokih ravni **energetske učinkovitosti** in k zmanjšanju kritičnih elementov okolja. (...)

⁹ Za primer zakonskih ukrepov te vrste glej italijansko poročilo za splošni del (str. 181).

¹⁰ Nacionalna zakonodaja

Zakonski dekret št. 192 z dne 19. avgusta 2005 (*UL št. 222 Redni dod. z dne 23/09/2005*)

Izvajanje direktive 2002/91/ES o energetskem izkoristku v gradbeništvu

Dekret določa kriterije, pogoje in postopke za izboljšanje energetskega izkoristka poslopij z namenom, da se pospešujejo razvoj, ovrednotenje in integracija obnovljivih virov ter energetska diverzifikacija, da se dosegajo nacionalni cilji na področju zmanjševanja emisij toplogrednih plinov, kot je predvideno v kyotskem protokolu, da se s pomočjo tehnološkega razvoja promovira konkurenčnost najbolj naprednih sektorjev.

Regionalna zakonodaja

Lombardija

Sklep št. 8/5018 z dne 26. junija 2007

Regija Lombardija ureja energetska učinkovitost poslopij. Ukrep se nanaša na novogradnje in na vgrajene naprave; na obnovo obstoječih poslopij in naprav, na povečanje prostornine in vgraditev novih naprav v obstoječa poslopja. Naj omenimo, da stopijo tu

energije.		
Spodbujanje in udejanjanje občinskih/lokalnih energetskega zasnov in zasnov za varovanje podnebja ob upoštevanju ukrepov iz pododstavka c 1. odstavka 2. člena Protokola Energija.	X ¹¹	
Energetska sanacija stavb pri rekonstrukcijah in spodbujanje okolju prijaznih	X ¹²	

1. januarja 2008 že v veljavo predpisi za nizko porabo energije poslopij, ki bodo na nacionalni ravni obvezni šele 1. januarja 2010. Od 1. septembra 2007 je obvezno potrdilo o energetskem certifikatu.

Regionalni sklep št. 5320 z dne 31. oktobra 2007, ki nadgrajuje in dopolnjuje DRV 5018/2007.

Okolju prijazne gradnje, predpisi za novogradnje

Novi kriteriji za določanje rekvizitov energetske porabe in potrdila o certifikatih za nova in obnovljena poslopja in naprave. Izdani so bili z regionalnim sklepom št. 5320 z dne 31. oktobra 2007, ki nadgrajuje in dopolnjuje DRV št. 5018/2007.

S sklepom predvideni ukrepi so namenjeni izvajanju energetskega varčevanja, smotrni rabi energije in proizvodnji energije iz obnovljivih virov; sprejeti so bili v skladu z osnovnimi načeli direktive Eu.

Piemont- Regionalni zakon št. 13 z dne 28. maja 2007 "**Predpisi na področju energetskega izkoristka v gradbeništvu**". Ukrej izvaja evropsko direktivo 2002/91/ES, prevzeto v Italiji z ZD-jem 192/05 (in kasneje z ZD-jem 311/06), katere namen je posodobitev in poenostavitev zakonodaje na tem področju upoštevajoč omejitve, ki izhajajo iz evropske zakonodaje in iz osnovnih načel evropske in italijanske zakonodaje. Namen zakona je doseči pomenljiv prihranek energije v gradbenem sektorju, saj predstavlja poraba le-tega preko 30% skupne energetske porabe v regiji.

Veneto – Zakonski dekret št. 311/2006, ki dopolnjuje ZD 192/2005 Zakonski dekret 311/2006 o energetskem izkoristku v gradbeništvu dopolnjuje veljavni dekret št. 192 z dne 19. avgusta 2005 (veljaven od 8. oktobra 2005), ki prevzema evropsko direktivo 2002/91/ES. Sedanji ukrep:

- predvideva obvezen **energetski certifikat za poslopja (...)**
- določa izdelavo programa za **osveščanje prebivalstva** in za **energetsko revitalizacijo** gradbenega fonda;
- določa krajše roke za **prilaganje gradbenih tehnologij** učinkovitejšim ravnem toplotne izolacije. (1. januarja 2008 začnejo veljati predpisi, ki so bili predvideni za 1. januar 2009, s 1. januarjem 2010 bodo začeli veljati predpisi za še učinkovitejšo raven izolacije).
- za vse novogradnje zapoveduje rabo obnovljivih virov (toplotnih solarnih ali geotermičnih) za ogrevanje sanitarne vode v višini vsaj 50% porabe in fotovoltaično napravo z najmanj 0,2 kWp moči pri maksimalni porabi za vsako stanovanjsko enoto (350. alineja finančnega zakona 2007).
- pri novogradnjah predvideva obvezne zunanje "solarne zaščite" za zmanjševanje uporabe klimatskih naprav (Ministrstvo za gospodarski razvoj bo moralo z izvedbenimi dekreti urediti uporabo poletne klime)
- uvaja energetske parametre v prostorsko planiranje (Regije morajo med planske in urbanistične instrumente, za katere so pristojne, vključiti tudi primerne rešitve za smotrno rabo energije in za rabo obnovljivih virov ter navodila o orientaciji in oblikovanju novogradenj za maksimalno izkoriščanje sončnega sevanja).

Ligurija – Regionalni pravilnik št. 6 z dne 8. novembra 2007 (predviden v 29. členu regionalnega zakona št. 22 z dne 29. maja 2007 *Predpisi na področju energije* za prevzete direktive 2002/91/ES in zakonskih dekretov št. 192/2005 in št. 311/2006) ureja energetske certifikate poslopij v skladu z 28. členom RZ-ja 22/07.

Zakon zapoveduje, da morajo vsa poslopja v določenem času pridobiti energetski certifikat. Obveznost že velja za **novogradnje** in za **popolno obnovo** poslopij, katerih uporabna površina presega tisoč kvadratnih metrov. V ostalih primerih je energetski certifikat obvezen **ob nakupu ali najemu** objekta, v roku 6 mesecev od izdaje omenjenega pravilnika za poslopja ned tisoč kvadratnih metrov, v roku 12 mesecev za poslopja izpod tisoč kvadratnih metrov in v roku 18 mesecev za posamezne nepremičninske enote.

¹¹ Zakon št. 10 z dne 9. januarja 1991 (UL št. 013 Redni dod. z dne 16/01/1991) Predpisi za izvajanje nacionalnega energetskega plana na področju smotrne rabe energije, varčevanja z energijo in razvoja obnovljivih virov energije.

sistemov ogrevanja.		
---------------------	--	--

6. člen Protokola Energija – Obnovljivi viri energije

9. Ali spodbujate in prednostno uporabljate obnovljive vire energije po pogojih, sprejemljivih za okolje in krajino?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Za nakatere od teh zakonskih predpisov glej italijansko poročilo za splošni del (str. 179)

- Zakonski dekret št. 387 z dne 29. decembra 2003 (UL št. 025 Redni dod. z dne 31/01/2004)
Izvajanje direktive 2001/77/ES o spodbujanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov energije na notranjem trgu z električno energijo
- Zakon št. 133 z dne 6. avgusta 2008

"Sprememba zakonskega dekreta št. 112 z dne 25. junija 2008 v zakon, ki obsega nujne predpise za gospodarski razvoj, poenostavitev, konkurenčnost, utrditev javnih financ in davčno izravnavo".

Finančni maneuver 2009 uvaja med cilje na področju energetike (7. člen) tudi diverzifikacijo virov energije, pospeševanje obnovljivih virov energije in energetske učinkovitosti, okoljsko trajnost proizvodnje in rabe energije tudi v luči zmanjšanja emisij toplogrednih plinov

- Zakon št. 244 z dne 24/12/07 Predpisi za izdelavo letnega in večletnega državnega proračuna (finančni zakon 2008).

V finančnem zakonu 2008 so zaobjeti številni ukrepi s področja energetske politike, med katerimi:

-od 1. januarja 2009 obvezen energetski certifikat (288. al. 1. člena) za novogradnje. Od 1.

---

¹² Dekret ministrstva za gospodarstvo, 19. februar 2007 (Predpisi na področju odbitka stroškov za energetska sanacijo obstoječega gradbenega fonda, 349. odstavek 1. člena finančnega zakona 2007).

Med posege, za katere velja pravica do odbitkov za energetska sanacijo, so vključeni:

c) posegi na napravah za zimsko klimatizacijo in/ali proizvodnjo tople vode s pomočjo:

1) dobave in vgraditve vseh toplotnih, mehanskih, električnih in elektronskih aparatov, potrebnih inštalaterskih in gradbenih del za namestitve solarnih naprav, ki bodo priključene na stanovanja uporabnikov, tudi kot dopolnilo tradicionalnih ogrevalnih naprav;

2) delni ali popolni odklopi obstoječe zimske ogrevalne naprave, dobava in vgraditev vseh toplotnih, mehanskih, električnih in elektronskih aparatov, potrebnih inštalaterskih in gradbenih del za nadomestitev zimskih klimatizacijskih naprav s kurilnimi napravami na kondenzacijske kotle, od začetka davčnega roka, ki vključuje 31. december 2008, pa tudi s kurilnimi napravami z visokokakovostnimi toplotnimi črpalkami ali geotermičnimi napravami z nizko entalpijo.

januarja 2009 je za pridobitev gradbenega dovoljenja za novogradnje potrebno predvideti tudi vgraditev naprav za pridobivanje električne energije iz obnovljivih virov (189. al. 1. člena).

-Ukrepi za spodbujanje in pospeševanje uporabe obnovljivih virov (al. 136-138 2. člena; al. 139, 140 2. člena ; al. 144; al. 145; al. 146; al. 149; al. 164-169; al. 170-172 ; al. 173-174; al. 176)

-Ustanovitev sklada za varčevanje z energijo in izločanje gospodinjskih aparatov z visoko porabo energije (162. al. 2. člena) za osveščanje prebivalstva o pomembnosti varčevanja z energijo in energetske učinkovitosti.

Zakon št. 81 z dne 11. marca 2006

V okvir zakonskih ukrepov, ki se med drugim nanašajo na kmetijski in prehrambeni sektor, so bili vključeni tudi ukrepi za doseganje ciljev zakonskega dekreta št. 128 z dne 30. maja 2005. Ti ukrepi se nanašajo na razvoj kmetijskoenergetske proizvodne verige na osnovi dogovorov ali okvirnih pogodb in spodbujanja trgovanja z bioetanolom v okviru šestletnega programa od 1. januarja 2008 dalje.

Za proizvajalce dizelskih goriv in bencina je v ukrepu predvidena obveznost, da nudijo tudi biološka goriva kmetijskega izvora, ki so bila predmet dogovora o proizvodni verigi: količina letih mora ustrezati 1% porabe dizelskih goriv in bencina v predhodnem letu z enoodstotnim letnim povečanjem tega deleža vse do leta 2010. (Ukrep bi moral stopiti v veljavo 1. julija 2006, vendar je po številnih odlogih stopil v veljavo leta 2008).

Zakonski dekret št. 504 z dne 26. oktobra 1995 in kasnejše spremembe

Člen št.22/II "V okviru večletnega programa, ki traja od 1. januarja 2007 do 31. decembra 2010, in v mejah letnega kontingenta 250.000 ton, ki se lahko uporablja sam ali pomešan z dizelskim gorivom, se uveljavlja davčna osnova, ki znaša 20 odstotkov osnove za dizelsko gorivo...«

Da bi povečali uporabo virov energije z omejenim vplivom na okolje, je bila v okviru triletnega programa z začetkom 1. januarja 2008 predvidena nižja obdavčitev nekaterih proizvodov, če se uporabljajo kot goriva, sami ali pomešani z mineralnimi olji, na osnovi davčnih stopenj, ki so navedene v nadaljevanju:

a) bioetanol kmetijskega izvora: 289,22 evrov za 1.000 litrov;

b) etil-terciarni-butileter (ETBE), derivat alkohola kmetijskega izvora: 298,92 evrov za 1.000 litrov.

10. Katere splošne politične instrumente in ukrepe (npr. nadomestila za dovajanje energije v omrežje, subvencijski programi, subvencioniranje raziskav, itd) uporabljate za spodbujanje večje rabe obnovljivih virov energije?

Za nekatere od naslednjih zakonskih določil glej italijansko poročilo za splošni del (str.179-181)

- Dekret ministrstva za proizvodne dejavnosti z dne 6. februarja 2006: Kriteriji za pospeševanje proizvodnje električne energije s fotovoltaično konverzijo solarne energije (UL št. 38 z dne 15.2.2006).
- Dekret ministrstva za proizvodne dejavnosti z dne 16. junija 2005: Termini, kriteriji in načini udejanjanja tematskih razpisov za spodbujanje razvojnih programov izboljšanja energetske učinkovitosti in širitve uporabe obnovljivih virov energije v skladu z 11. členom direktive ministrstva za industrijo, trgovino in obrtništvo z dne 16. januarja 2001, ki vsebuje smernice za priznavanje olajšav iz posebnega rotacijskega sklada za tehnološke inovacije (UL št. 151 z dne 1. julija 2005).

Tematski razpis je namenjen spodbujanju razvojnih programov, ki so lahko namenjeni tudi ne pretežno raziskovalnim industrijskim raziskavam in dejavnostim raziskovalnih centrov, če so le-te namenjene **izboljševanju energetske učinkovitosti** in večji **uporabi obnovljivih virov energije**.

Sredstva za ta razpis znašajo 50.000.000,00 evrov iz nacionalnih virov Fit-a (Sklad za tehnološke inovacije) z vsaj 30 odstotno rezervo za mala in srednja podjetja ter dodatnih 30.000.000,00 evrov iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

- Dekret ministrstva za industrijo, trgovino in obrtništvo z dne 11. novembra 1999: Smernice za izvajanje predpisov na področju energije iz obnovljivih virov, o katerih je govor v alinejah št. 1,2 in 3 11. člena ZD-ja št. 79 z dne 16. marca 1999 (UL št. 292 z dne 14. decembra 1999).

Ta dekret določa operativne (način in termine) in strokovne značilnosti zelenih certifikatov. Ti certifikati ne razlikujejo tehnologij in vrst virov, izdajajo se za vsakih 100 MWh in veljajo za leto, v katerem so izdani. Zeleni certifikati se lahko izdajo samo za naprave, ki jih napajajo obnovljivi viri energije in so prejele certifikat nacionalne kontrolne službe (GRTN).

- Zakonski dekret št. 79 z dne 16. marca 1999: Izvajanje direktive 96/92/ES o skupnih normah za notranje trge električne energije (UL št. 75 z dne 31. marca 1999).

11. člen tega dekreta uvaja mehanizem za spodbujanje t. i. "zelenih certifikatov" na račun proizvodnje; podrobnosti bodo obrazložene v kasnejšem dekretu. Za spodbujanje proizvodnje energije iz obnovljivih virov, za zmanjševanje emisij ogljikovega dvokisa in za pospeševanje rabe nacionalnih virov energije je v dekretu predvideno, od leta 2001 dalje za vsako nadaljnje leto, obvezno vnašanje v nacionalni električni sistem deleža energije iz obnovljivih virov za vse uvoznike in subjekte, ki so odgovorni za naprave, ki uvažajo ali proizvajajo električno energijo iz neobnovljivih virov. Omenjeni subjekti lahko izpolnijo obveznost tudi z delnim ali popolnim nakupom ustreznega deleža ali pravic pri drugih proizvoznikih ali pri ustanovi, ki upravlja nacionalno distribucijsko mrežo.

Zakon št. 133 z dne 6. avgusta 2008

"Sprememba zakonskega dekreta št. 112 z dne 25. junija 2008 v zakon, ki obsega nujne predpise za gospodarski razvoj, poenostavitev, konkurenčnost, utrditev javnih financ in davčno izravnavo".

Finančni manever 2009 uvaja med cilje na področju energetike (7. člen) tudi diverzifikacijo virov

energije, pospeševanje obnovljivih virov energije in energetske učinkovitosti, okoljsko trajnost proizvodnje in rabe energije tudi v luči zmanjšanja emisij toplogrednih plinov

- Zakon št. 244 z dne 24/12/07 Predpisi za izdelavo letnega in večletnega državnega proračuna (finančni zakon 2008).

V finančnem zakonu 2008 so zaobjeti številni ukrepi s področja energetske politike, med katerimi:

-od 1. januarja 2009 obvezen energetski certifikat (288.al. 1. člena) za novogradnje. Od 1. januarja 2009 je poleg tega za pridobitev gradbenega dovoljenja za novogradnje potrebno predvideti tudi vgraditev naprav za pridobivanje električne energije iz obnovljivih virov (189. al. 1. člena).

-Ukrepi za spodbujanje in pospeševanje uporabe obnovljivih virov (al. 136-138 2. člena; al. 139, 140 2. člena ; al. 144; al. 145; al. 146; al. 149; al. 164-169; al. 170-172 ; al. 173-174; al. 176)

-Ustanovitev sklada za varčevanje z energijo in izločanje gospodinjskih aparatov z visoko porabo energije (162. al. 2. člena) za osveščanje prebivalstva o pomembnosti varčevanja z energijo in energetske učinkovitosti.

- MD z dne 19. februarja 2007- Kriteriji za pospeševanje proizvodnje električne energije s fotovoltaično konverzijo solarne energije – (Račun Energija)

Razveljavlja MD z dne 28/07/2005 in spreminja prej veljavno zakonodajo:

- odpravlja preliminarni dokazni postopek za vključitev med upravičence do spodbujevalnih tarif, vloga se pošlje šele po začetku obratovanja naprav;
- odpravlja letno omejitev moči, za katero veljajo spodbujevalne tarife, ter le-to nadomešča z maksimalno skupno mejo;
- predvideva več različnih tarif za pospeševanje uvajanja tudi v manjše enote, ki so arhitektonsko vključene v komplekse ali poslopja.

Uvaja nagrajevanje (višji odstotek priznane tarife) za fotovoltaične naprave, ki so povezane s posegi za izboljšanje energetskega učinka poslopij in prinašajo vsaj 10odstotno zmanjšanje indeksa energetskega učinka.

- MD Gospodarski razvoj, 18. december 2008 – Spodbujanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov – 150. odst. 2. člena zakona št. 244 z dne 24 decembra 2007 (Finančni zakon 2008)

Razveljavlja dekret 24/10/2005 in določa oblike izvajanja novih mehanizmov za spodbujanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov.

Spremeni se sistem Zelenih certifikatov, za katere je določena enotna vrednost 1 MWh; izdaja jih Uprava za električne storitve GSE v količini, ki se izračuna z množenjem proizvoda čiste proizvodnje obnovljive energije z raznimi koeficienti glede na vrsto vira, ki napaja napravo.

Certifikati veljajo 15 let.

Za naprave z nominalno močjo izpod 1 MW (0,2 MW za eolsko energijo), ki so začele obratovati po 1. januarju 2008, so uvedli možnost, da proizvajalec namesto ZC-jev izbere spodbujevalne ukrepe, ki se računajo po vsevključujočih tarifah. Te tarife vključujejo vrednost spodbude in dohodek od prodaje, veljajo 15 let in se spreminjajo glede na vrsto uporabljenega vira.

- MD Gospodarski razvoj z dne 11. aprila 2008 Kriteriji in načini spodbujanja proizvodnje električne energije iz solarnih virov s pomočjo termodinamičnih ciklusov

Dekret določa kriterije in načine spodbujanja proizvodnje električne energije iz solarnih virov s pomočjo termodinamičnih ciklusov, *ki začnejo* obratovati v času med datumom sprejetja dekreta in 31. decembrom 2012. Tem napravam se priznava posebna spodbujevalna tarifa za obdobje 25 let.

- Dekret št. 156 z dne 3. septembra 2008 - Pravilnik za priznavanje davčnih olajšav proizvodu, ki nosi ime «biodizel», na osnovi 22/II. člena ZD-ja št. 504 z dne 26. oktobra 1995.

11. Ali zaobsegajo zasnove predvsem naslednje?	Da	Ne
Spodbujanje uporabe decentraliziranih objektov in naprav za rabo energije, kot so voda, sonce in biomasa.	X	
Spodbujanje rabe energije iz obnovljivih virov tudi v kombinaciji z obstoječo konvencionalno oskrbo z energijo.	X ¹³	
Spodbujanje racionalne rabe vodnih virov in lesa iz gorskih gozdov, s katerimi trajnostno gospodarijo.	X ¹⁴	

12. Če spodbujate uporabo decentraliziranih objektov za oskrbo z energijo, opišite kako.

Lombardija –Alternativne energije – Pospesevanje solarnih termičnih naprav
"Pri sončni svetlobi" je projekt združenja Legambiente, ki ga podpira regija Lombardija, za uporabo alternativnih virov čiste energije s pomočjo solarnih tehnologij
Lombardija- Fotovoltaične naprave v regiji
Inovacija in varčevanje z energijo se začenjata v Regiji Lombardiji: fotovoltaična naprava na regionalnem sedežu v ul. Pola, multimedijske postaje za osveščanje prebivalstva in Totem za

¹³ Za nekatera zakonska določila glej italijansko poročilo za splošni del (str.181).

¹⁴ VENETO : Regionalni zakon št. 8 z dne 30. junija 2006: Pobude za podpiranje proizvodnje in uporabe lesnih biomas v energetske namene (RUV Veneta št. 60 z dne 4. julija 2006).

V okviru sprejetih obveznosti na nacionalni in mednarodni ravni v zvezi z **uporabo obnovljivih virov energije** ter v skladu s smernicami regionalnega planiranja za področje energije pospešuje regija Veneto razvoj proizvodne verige les-energija s podpiranjem proizvodnje, odvzema, **transformacije in uporabe lesnih biomas v energetske namene**.

simulacijo stroškov-prihodkov fotovoltaičnih naprav.

13. Ali so se po pričetku veljave Protokola Energija deleži energije iz navedenih obnovljivih virov v oskrbi z električno energijo in toploto ter zagotavljanju goriva po področjih povečali, ostali enaki ali so se zmanjšali? (Naredite križec pri ustreznem odgovoru.)	Povečali	Ostali enaki	Zmanjšali
Sonce			
Biomasa			
Voda			
Veter			
Geotermalna energija			

7. člen Protokola Energija – Vodna energija

14. Ali zagotavljate pri novih in v okviru možnosti tudi pri že obstoječih hidroenergetskih objektih ekološko funkcionalnost vodotokov in celovitost krajin s primernimi ukrepi, kot so določanje minimalnih pretočnih količin, izvajanje predpisov za zmanjševanje umetnih nihanj vodne gladine in zagotavljanje prehodnosti za živali?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, kako?

Nacionalna zakonodaja

- Zakon št. 183 z dne 18. maja 1989

Predpisi za organizacijski in funkcionalni preustroj varstva tal

17. člen Veljavnost, cilji in vsebine plana povodja

Plan povodja ima isto veljavo kot sektorski prostorski plani: gre za raziskovalni, normativni in strokovno operativni instrument planiranja in načrtovanja aktivnosti ter uporabe za cilje **ohranjanja, varovanja in ovrednotenja tal ter za pravilno rabo voda upoštevajoč fizične in okoljske danosti prostora.**

- Zakon št. 36 z dne 5. januarja 1994 (UL št. 014 Redni dod. z dne 19/01/1994)

Predpisi na področju vodnih virov (posebej 1. in 2. odst. 3. člena)

- Zakonski dekret št. 79 z dne 16. marca 1999 (UL št. 075 z dne 31/03/1999)

Izvajanje direktive 96/92/ES o skupnih predpisih za notranji trg električne energije. 12. člen Hidroelektrične koncesije

Regionalna zakonodaja

Lombardija

- Regionalni pravilnik št. 2 z dne 24. marca 2006

Ureditev rabe površinskih in podtalnih voda, uporabe vode v gospodinjstvih, varčevanja z vodo in ponovne uporabe vode v skladu 1. odstavka alineje c 52. člena regionalnega zakona št. 26 z dne 12. decembra 2003 (*UVRL št. 13, 1. redni dodatek z dne 28. marca 2006*)

Veneto

- Sklep regionalne vlade št. 1000 z dne 6. aprila 2004

"Odvajanje vode za hidroelektrično uporabo – ZD 387/2003; RZ št. 10 z dne 26. marca 1999 in kasnejše nadgraditve in dopolnila. – RD 1775/1933. Kriteriji in postopki", (*UV regije Veneto št. 46 z dne 30/04/2004*).

15. Ali varujete vodne režime v vodozaščitnih območjih za pitno vodo, zavarovanih območjih z njihovimi tamponskimi območji, varovanih območjih in območjih miru, kot tudi v neokrnjenih območjih narave in krajine?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, kakšne ukrepe ste sprejeli v ta namen?

Nacionalna zakonodaja

- Zakon št. 183 z dne 18. maja 1989

Zakon za organizacijsko in funkcionalno preosnovo varstva tal

17. člen Veljavnost, cilji in vsebine plana povodja

Plan povodja ima isto veljavo kot sektorski prostorski plani: gre za raziskovalni, normativni in strokovno operativni instrument planiranja in načrtovanja aktivnosti ter uporabe za cilje **ohranjanja, varovanja in ovrednotenja tal ter za pravilno rabo voda upoštevajoč fizične in okoljske danosti prostora.**

- Zakon št. 36 z dne 5. januarja 1994 (UL št. 014 Redni dod. z dne 19/01/1994)

Predpisi na področju vodnih virov. Ekologija. (posebej 3. člen: Ravnovesje vodne bilance)

- Zakonski dekret št. 79 z dne 16. marca 1999 (UL št. 075 z dne 31/03/1999)

Izvajanje direktive 96/92/ES o skupnih predpisih za notranji trg električne energije.

16. Ali predvidevate stimulacije, ali pa obstajajo predpisi, s katerimi se daje prednost ponovnemu obratovanju opuščenih hidroelektrarn – ob hkratnem ohranjanju funkcionalnosti vodnih ekosistemov in drugih prizadetih sistemov – pred novogradnjami?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, kakšne in kateri?

- MD Gospodarski razvoj z dne 18. decembra 2008 – Spodbujanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov – 150. odst. 2. člena zakona št. 244 z dne 24 decembra 2007 (Finančni zakon 2008).

Spodbujanje prek koeficientov variacije CV ali celovite tarife je predvideno tudi za ponovno obratovanje naprav na obnovljive vire, ki so bili opuščene za več kot 5 let.

Alineja 1 2. člena)

Ponovno obratovanje pomeni ponovno uporabo naprav, ki so prenehale obratovati za vsaj pet let, kot izhaja iz dokumentov, ki so bili predloženi tehničnemu uradu davčne uprave (zaprtje električne delavnice ali petletna zaporedna izjava o prekinitvi proizvodnje) ali prekinitve obratovanja v smislu 1. odst. 1/V. člena zakona št. 290 z dne 27. oktobra 2003 za primere, kjer je to predvideno.

Furlanija-Juljska krajina – RZ št. 2 z dne 18/2003 – Kapitalske spodbude za ponovno obratovanje hidroelektrarn, ki obratujejo na ozemlju regije na osnovi koncesij za male vodotoke, v funkciji izpuščanja vode za zagotavljanje minimalnih ravni odtoka v pripadajočih strugah. Ponovno obratovanje pomeni zagon naprave, ki je bila opuščena za vsaj pet let. Prispevek lahko pokriva največ 40 % priznanih stroškov.

17. Ali ste preverili možnosti, kako bi se lahko od končnih porabnikov alpskih virov zahtevalo plačilo po tržnih cenah in na kakšen način ter v kakšnem obsegu je možno tamkajšnjemu prebivalstvu dati pravično nadomestilo za storitve, ki jih opravlja v interesu javnosti?

Da		Ne	
----	--	----	--

Če je odgovor da, kakšen je bil rezultat?

--

8. člen Protokola Energija – Energija iz fosilnih goriv

18. Ali zagotavljate, da se pri novih termoenergetskih objektih in napravah za proizvodnjo električne in/ali toplotne energije na fosilna goriva uporabljajo najboljše razpoložljive tehnologije?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, ali je to urejeno s pravnimi predpisi?

Da	X ¹⁵	Ne	
----	-----------------	----	--

19. Ali ste pri obstoječih objektih in napravah v alpskem prostoru omejili emisije z uporabo primernih tehnologij in/ali goriv?¹⁶

Da		Ne	
----	--	----	--

Kako je to vplivalo na obseg emisij? (Naredite križec pri ustreznem odgovoru.)	Povečal se je	Ostal je enak	Zmanjšal se je

20. Ali ste preverili tehnično in ekonomsko izvedljivost ter okoljsko primernost zamenjave termoenergetskih naprav na fosilna goriva z napravami, ki uporabljajo obnovljive vire energije, in z decentraliziranimi napravami?

Da		Ne	
----	--	----	--

Če je odgovor da, kakšen je bil rezultat?

--

21. Ali ste sprejeli primerne ukrepe za spodbujanje sočasne proizvodnje električne in toplotne

¹⁵ Dekret predsednika republike št. 551 z dne 21. decembra 1999

Pravilnik za nadgradnjo DPR-a št 412 z dne 26. avgusta 1193 na področju načrtovanja, vgraditve, obratovanja in vzdrževanja ogrevalnih naprav v poslopih za namene varčevanja z energijo.

S predpisi se pospešuje uporaba naprav za proizvodnjo toplote, ki bodo ustrezale poslopijem, v katere so vgrajene, in klimatskim pogojem, v katerih se nahajajo.

¹⁶ Zakonski dekret št. 59 z dne 18. februarja 2005, Izvajanje direktive 96/61/ES o celovitem preprečevanju in nadzoru onesnaževanja (IPPC).

Dekret se nanaša na velike objekte za proizvodnjo električne energije (> 50MW) in prinaša ukrepe za omejevanje onesnaženja s pomočjo najboljših tehničnih rešitev.

energije?			
Da	X	Ne	
Če je odgovor da, katere?			
<ul style="list-style-type: none"> • <u>Zakonski dekret št. 20 z dne 8. februarja 2007</u> "Izvajanje direktive 2004/8/ES o spodbujanju sproizvodnje, ki temelji na rabi koristne toplote, na notranjem trgu z energijo in o spremembi Direktive 92/42/EGS", objavljen v Uradnem vestniku št. 54 z dne 6. februarja 2007 (posebej 8. člen: Poenostavitev postopkov) <ul style="list-style-type: none"> • <u>Zakonski dekret št. 79 z dne 16. marca 1999</u> (UL št. 075 z dne 31/03/1999) Izvajanje direktive 96/92/ES o skupnih predpisih za notranji trg električne energije. <ul style="list-style-type: none"> • Lombardija – Regionalni energetska program, sprejet 21. marca 2003 z DRV-jem št. 12467. Glej ukrepe za pospeševanje rabe koristne toplote. 			

22. Ali ste na obmejnih območjih uskladili in povezali sisteme za nadzor emisij in imisij s sistemi drugih pogodbenic?			
Da	X	Ne	
Če je odgovor da, navedite podrobnosti.			
<ul style="list-style-type: none"> • <u>ICP Integrated Monitoring International Cooperative Programme on Integrated Monitoring of Air Pollution Effects on Ecosystems</u> <p>Od leta 1979 je Italija članica Mednarodne konvencije za čezmejno spremljanje onesnaženja zraka.</p> <p>“Program mednarodnega sodelovanja za celovito opazovanje učinkov onesnaženja zraka na ekosisteme”, ICP, si še posebej zastavlja za cilj zbiranje in analizo podatkov iz svetovne mreže 50 lokacij, med katerimi se mnoge nahajajo prav na območju Alp.</p> <p>Cilji celovitega programa opazovanja se nanašajo predvsem na raziskovanje dolgoročnih vplivov onesnaženja, čeprav sedaj razvijajo tudi kratkoročne matematične vzorce za simulacijo vplivov posameznega polutanta na ekosistem.</p> <p><u>APAT spremljanje onesnaženja zraka in mednarodno sodelovanje EoI</u></p> <p>APAT (Oddelek za okolje in okoljsko metrologijo) organizira in objavlja nacionalne podatke o kakovosti zraka, zbrane v okviru evropske izmenjave (<i>Exchange of Information, EoI</i>). Za celotni nacionalni prostor izdeluje mape o pragu občutljivosti ekosistemov pred kislimi in eutrofičnimi usedlinami in o morebitnih prekoračenjih teh pragov (kritične obremenitve in presežki) v okviru problematik v zvezi s čezmejnimi</p>			

onesnaženjem zraka in posebej Ženevske konvencije in izvedbenih protokolov le-te.

Direktiva 96/62/ES o kakovosti zunanjega zraka, prevzeta v Italiji z **zakonskim dekretom št.351 z dne 4.8.1999**, določa okvir za opazovanje polutantov v državah članicah za izmenjavanje podatkov in obveščanje prebivalcev.

“Hčerinske direktive” (direktive 99/30/ES, 2000/69/ES, 2002/3/ES) določajo bodisi standarde **kakovosti zraka** glede na različne polutante za varovanje zdravja, rastlinstva in ekosistemov, kot tudi kriterije in tehnike, ki jih morajo sprejeti države članice za merjenje koncentracije polutantov, vključno z lego in minimalnim številom postaj ter tehnik za odvzemanje vzorcev in merjenje. Z **MD-jem št. 60 z dne 2. aprila 2002** sta bili prevzeti hčerinski direktivi 99/30/ES, 2000/69/ES.

Skupno ocenjevanje informacij, ki izhajajo iz opazovanja, iz evidentiranja emisij in iz vzorcev, predstavlja optimalni pristop za ocenjevanje kakovosti zraka. Vsi trije elementi se skupno upoštevajo pri ocenjevanju, vendar obstajajo razlike glede na raven onesnaženja na območju, kjer poteka ocena. Informacije izhajajo torej iz mrež za pridobivanje podatkov, iz evidentiranja emisij in iz podatkov, tudi metereološke in klimatske narave, ki so potrebni za ocenjevanje vzorcev prenašanja, disperzije in kemične transformacije polutantov.

9. člen Protokola Energija – Jedrska energija

23. Ali izmenjujete v okviru mednarodnih sporazumov vse informacije o jedrskih elektrarnah in drugih jedrskih objektih in napravah, ki vplivajo ali bi lahko vplivali na alpski prostor, da bi zagotovili trajno varovanje zdravja ljudi, živalstva in rastlinstva, njihovih združb in habitatov, vključno z njihovimi medsebojnimi vplivi?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, navedite podrobnosti.

Dunajska konvencija o jedrski varnosti. Zakon št. 10 z dne 19. januarja 1998 (UL št. 28 z dne 4. februarja).

Ratifikacija in izvajanje Konvencije o jedrski varnosti, podpisane 20. septembra 1994 na Dunaju.

24. Ali ste uskladili in povezali sisteme za nadzor radioaktivnosti v okolju s sistemi drugih pogodbenic?			
Da		Ne	
Če je odgovor da, navedite podrobnosti.			

10. člen Protokola Energija – Prenos in distribucija energije

25. Ali sprejemate pri gradnji električnih vodov in ustreznih omrežnih postaj, plinovodov in naftovodov, vključno s črpalnimi in kompresijskimi postajami, ter drugih naprav, ki pomembno vplivajo na okolje, vse potrebne ukrepe, da se zmanjša obremenitev prebivalstva in okolja?			
Da	X	Ne	
Če je odgovor da, kakšne?			
<p><u>MD Okolje, 29. maj 2008</u> Sprejetje metode za izračunavanje nezazidljivih pasov ob električnih vodih</p> <p><u>DPMS, 8. julij 2003</u> Meje izpostavljanja prebivalstva magnetnim poljem z omrežno frekvenco napetosti 50 Hz, ki jo proizvajajo električni vodi</p> <p>Predpisi tega dekreta določajo meje izpostavljanja in previdnostne vrednosti za varovanje prebivalstva pred izpostavljanjem električnim in magnetnim poljem z omrežno frekvenco napetosti (50 Hz), ki so posledica obratovanje električnih vodov. Za magnetna polja dekret določa tudi kakovostne izboljšave za postopno zmanjševanje vplivov.</p> <p><u>Lombardija - Plani sistemov: Mrežne infrastrukture</u></p> <p>2.5.1.1. Ozemljitev žic visoke napetosti</p> <p>Omejitev tehnične in ekonomske narave – ozemljitev kabla z napetostjo 130 kV zahteva v primerjavi z zračno linijo od 5 do 8 krat večje stroške – zato je ozemljitev visokonapetostnih linij mogoča samo v izjemnih primerih (kratki odseki v urbanih središčih ali na velikih infrastrukturah) ali za povezavo med eno in drugo kabino oziroma med kabino in uporabnikom. V perspektivi obstaja možnost delne ozemljitve vodov do 130 kV, ne pa za večje napetosti. Zaradi tega se iščejo rešitve za minimizacijo vplivov s pomočjo primernih izbir tras za zračne linije v skladu s tem, kar je predvideno v naslednjem podpoglavju 2.5.4.3. (...)</p> <p>2.5.4.3. Trase. Omejitve in vinkulacije</p> <p>V vsakem primeru se mora trasa kar najbolj prilagoditi pogojem varovanja gozdnih in kmetijskih površin, vodotokov in jezer, območij posebnega naravovarstvenega, krajinskega,</p>			

spomeniškega pomena, razglednih točk krajine...(…)

26. Ali zagotavljate, da se čim bolj uporabljajo obstoječi objekti in trase?

Da

X

Ne

Če je odgovor da, kako?

Lombardija – Plani za sisteme: Mrežne infrastrukture

2.5.4.2. I trase

“Kanali”

Potreba po zmanjševanju gostote podpornikov ali z drugimi besedami drogov zračnih linij na gosto naseljenem območju, kot je Lombardija, narekuje za določene smeri prenašanja (npr. od gorskih proizvodnih območij do območij uporabe v nižini) možnost zgraditve t. im. “kanalov energije”, kjer bo zbrana vsa energija, ki se premika v isto smer. Gre za upravičeno izbiro glede na že splošno okvaro številnih predalpskih območij zaradi prepletanja električnih linij z velikimi vizuelnimi vplivi.

27. Ali upoštevate v zvezi z energetske vode pomen zavarovanih območij, njihovih tamponskih območij, varovanih območij in območij miru ter neokrnjenih območij narave in krajine, kot tudi ptic?

Da

X

Ne

Če je odgovor da, kako?

Dogovor Terna LIPU (Italijanska zveza za varovanje ptic) o študiji vplivov električnih vodov na ptice, december 2008. 16 mesečni dogovor predvideva periodične ogleda za preverjanje učinkov trčenja ptic v stebre in žice: gre za znan pojav, za katerega v glavnem nimamo podatkov. Na osnovi navzočnosti prosto živečih ptic so določili šest študijskih območij testiranja na celotnem nacionalnem ozemlju. Izbrana območja so pomembna za migracijo, ustavljanje ali reprodukcijo izbranih vrst, saj gre za območja con s posebnim varstvom ZPS in IBA (Important Bird Areas):

Nacionalni park Gran Paradiso, Nacionalni park Stelvio, tržaški Kras.

Programski dogovor in protokol o sodelovanju Terna – Avtonomna pokrajina Trento

11. člen Protokola Energija – Renaturacija in sonaravne gradbene metode

28. Kakšni so pogoji, pod katerimi morata pri idejnih projektih potekati renaturacija lokacij in ponovna vzpostavitev vodnega režima po dokončanju gradnje javnih in zasebnih energetskegospodarskih objektov, ki vplivajo na okolje in ekosisteme v alpskem prostoru? (Navedite podrobnosti in pravne predpise.)

12. člen Protokola Energija – Presoja vplivov na okolje

29. Ali pri projektiranju energetskegospodarskih naprav, navedenih v 7., 8., 9. in 10. členu Protokola Energija, kot tudi pri pomembnejših spremembah teh objektov in naprav izdelate presoje vplivov na okolje?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, kje je to urejeno in s kakšno vsebino?

Direktiva 2001/42/ES, ki uvaja celovito presojo vplivov na okolje (COP) Posebej **členi 7, 8 in 9**
Podroben opis informacijskih dejavnosti določajo države članice.

30. Ali vsebujejo veljavni državni predpisi določila, po katerih je potrebno uporabljati najboljše razpoložljive tehnologije za odpravljanje ali zmanjševanje obremenitev okolja?

Da	X ¹⁷	Ne	
----	-----------------	----	--

31. Ali je predvidena kot možna alternativa za preprečevanje obremenitev okolja tudi odstranitev objektov in naprav, ki se ne uporabljajo in niso sprejemljivi za okolje?

Da		Ne	
----	--	----	--

Če je odgovor da, pod kakšnimi pogoji in kje je to urejeno?

--

32. Ali opravite pri gradnji velikih novih energetskih infrastruktur ter obsežnejših širitvah obstoječih presojo vplivov na okolje v alpskem prostoru in analizo njihovih prostorskih in družbenogospodarskih vplivov, ki predvideva tudi razpravo na mednarodni ravni, kadar lahko pride do čezmejnih vplivov?

Da	X ¹⁸	Ne	
----	-----------------	----	--

13. člen Protokola Energija - Usklajevanje

33. Ali se pri projektih z morebitnimi čezmejnimi vplivi predhodno posvetujete o njihovih vplivih?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

34. Ali dajete pri projektih z morebitnimi čezmejnimi vplivi prizadetim pogodbenicam možnost, da pravočasno sporočijo svoja stališča?

Da	X	Ne	
----	---	----	--

¹⁷ Zakonski dekret št. 59 z dne 18. februarja 2005 (UL št. 093 Redni dod. z dne 22/04/2005) popolno izvajanje direktive 96/61/ES o celovitem preprečevanju in nadzorovanju onesnaženja.

(...) 4. člen Določitev in uporaba najustreznějšíh možnih tehnik(...)

¹⁸ Glej

- Konvencija o okoljski presoji čezmejnih vplivov na okolje, podpisana v Espoo-u, 25. februarja 1991, ratificirana z zakonom št. 640 z dne 3. novembra 1994 (UL št. 273 z dne 22. novembra 1994)
- Direktiva 2001/42/ES uvaja celovito presojo vplivov na okolje

Če je odgovor da, ali se stališče ustrezno upošteva pri postopku za dodeljevanje dovoljenj?

Da

X

Ne

35. Ali so posvetovanja in možnost sporočanja stališč ter upoštevanje stališč urejeni s pravnimi predpisi?

Da

X

Ne

Če je odgovor da, kje? Navedite predpis (predpise).

- Konvencija o okoljski presoji čezmejnih vplivov na okolje, podpisana v Espoo-u, 25. februarja 1991, ratificirana z zakonom št. 640 z dne 3. novembra 1994 (UL št. 273 z dne 22. novembra 1994)
- Direktiva 2001/42/ES uvaja celovito presojo vplivov na okolje

- Zakon št. 62 z dne 18. aprila 2005 (UL št. 096 Redni dod. z dne 27/04/2005)
Predpisi za izpolnjevanje obveznosti, ki izhajajo iz članstva Italije v evropskih skupnostih. Zakon skupnosti 2004.
- Zakonski dekret št. 152 z dne 3. aprila 2006 "Predpisi na področju okolja", objavljeni v *Uradnem listu št. 88 z dne 14. aprila 2006 – Redni dodatek*

Zakonski dekret št. 4 z dne 16. januarja 2008 "Dodatna določila za nadgradnjo in dopolnitev zakonskega dekreta št. 152 z dne 3. aprila 2006 o predpisih za področje okolja" (UL št. 24 z dne 29.1.2008- Redni dod. št. 24)

36. Ali so pri projektih na področju energetike, ki bi utegnili imeti pomemben čezmejni vpliv in ki jih je načrtovala ali izvedla druga pogodbenica, spraševali vašo deželo za strokovno mnenje pred izvajanjem projekta?

Da

X¹⁹

Ne vedno

Ne

Če ste naredili križec pri „ne“ ali „ne vedno“, navedite primer ali primere, v katerih vaše dežele niso spraševali za strokovno mnenje, z navedbo pogodbenice, in približni datum izvedbe projekta, za katerega ni bilo konzultacije.

¹⁹ REPORT OF ITALY FOR 2003-2005, ON THE IMPLEMENTATION OF THE ESPOO CONVENTION ON ENVIRONMENTAL IMPACT ASSESSMENT IN A TRANSBOUNDARY CONTEXT

14. člen Protokola Energija – Dopolnilni ukrepi

37. Ali ste sprejeli strožje ukrepe, kot so ukrepi, predvideni v protokolu?			
Da		Ne	
Če je odgovor da, katere?			

Težave pri izvajanju Protokola Energija

38. Ali ste imeli oz. imate težave pri izvajanju protokola?			
Da		Ne	
Če je odgovor da, kakšne?			

Ocena učinkovitosti sprejetih ukrepov

39. Ocenite učinkovitost sprejetih ukrepov!			

Prostor za morebitne dodatne opombe:

--

